

Skoraj 92 letna slovenska misijonarka s. Ksaverija Pirc O.S.U. ob poroki nekdanje gojenke-Kitajke v Bangkoku. Kitajci v Siamu jo imajo kar za svojo, kajti je sedem let delovala tudi v Swatovu na Kitajskem.

KATOLIŠKI MISIJONI

LAS MISIONES CATOLICAS

MAJ-JUNIJ

1986

MAYO-JUNIO

SANTO PADRE HABLA DE LA NOBLE NACION INDIA

ANTES DE PEREGRINAR A INDIA

De „Osservatore Romano“.

“Dentro de unos días, precisamente el viernes próximo, 31 de enero, comenzaré mi viaje apostólico a India y tendré la alegría de visitar diversas ciudades de ese gran país.

Se trata de la segunda nación del mundo por el número de habitantes (cerca de 730 millones). India es un país de culturas milenarias, que han encontrado expresiones artísticas, literarias, lingüísticas, filosóficas y sociales de primerísimo orden, y que todavía permanecen vivas. Abriéndose a la modernidad y tratando de resolver los muchos problemas de desarrollo, ha sabido respetar tal pluralismo cultural.

Esta noble nación es conocida también por sus religiones: el hinduismo lo practican la mayoría con varias formas y tradiciones; el sikhismo, el budismo y el jainismo están difundidos en muchas regiones. Allí han encontrado también hospitalidad además el islamismo y el zoroastrismo.

También el cristianismo está allí presente desde los tiempos apostólicos. Las comunidades cristianas de India Meridional se glorían justamente con el nombre de “cristianos del apóstol Santo Tomás”. La acción de celosos misioneros hizo luego presente a la Iglesia en varias partes del país; aun cuando los cristianos sean una mínima minoría, no obstante son activos y apreciados por la obra que ejercen, sobre todo en el campo educativo, hospitalario y asistencial.

Esta convivencia de culturas y religiones, de atención a los valores espirituales y a las necesidades de los hombres y de la sociedad ha facilitado la aparición de hombres ya conocidos por todas partes como Gandhi, padre de la nación india y promotor de los derechos humanos mediante métodos pacíficos.

Voy a India como peregrino de paz, y como Pastor que tiene el mandato de confirmar a los hermanos en la fe (cf. Lc 22, 32), en la unidad eclesial y en su testimonio de Cristo. En ese gran país, donde la peregrinación es expresión y medio de espiritualidad, quiero manifestar respeto, estima y estímulo a todos los que buscan a Dios, que se esfuerzan en la búsqueda de la perfección, que trabajan en el servicio a los hermanos y en la construcción de la paz y de la justicia.

Os pido que me acompañéis con vuestra oración y ofrezcáis vuestros sacrificios por el buen resultado de este viaje, que pongo ya desde ahora bajo la protección de la Virgen, Madre de la Iglesia.”

MLADINA IN MISIJONI

Vesoljni zakrament

Kje daleč se nam zdi čas, ko so Cerkev vodili večinoma italijanski kardinali in monsinjorji. Že je v zgodovini papež „Dobri“ Janez XXIII, ki je odprl vrata in okna v svet, da smo zagledali širna obzorja. Zdaj v Rimu soodločajo Azijci, Afrikanci, Južnoamerikanci. Če bi gledali na katerokoli zadnjih sinod, bi imeli občutek: da, Cerkev je že vesoljna.

Istočasno pa smo priče razkristjanjenju v toliki meri, da so mnogi obupali nad vesoljnostjo Cerkve. Da: če gre za kompaktno katoliško naselitev, če gre za strumni nastop, ki ga nekateri imenujejo triumfalizem, potem izgubljam. Veliki teolog Rahner nas je sprijaznil z mislijo, da prehajamo v diasporo. Tako so živeli prvi kristjani. Razpršili so se po tedanjem rimskem cesarstvu. Živeli v diaspori, a bili pričevalci za Kristusa. To je naša naloga danes.

V te perspektive in v ta obzorja moramo postaviti mladino. Vse, kar danes nosi v sebi kal prihodnosti, mora biti vdeleno v ta svetovna obzorja. Znanost in umetnost, vse, kar ustvarja človekov um in njegove roke, vse to postaja last sveta.

Prav tako mora postati last sveta Kristus. Cerkev mora zasaditi križ v vseh celinah. S Kristusovo krvjo mora biti orošena in oplemenitena sleherni človeška kultura.

In ravno tu je začetek misijonskega dela. Začetek, ker vse dosedanje delo je bila priprava. Ponosno gledamo na Afriko. A naš ponos spet sloni na številkah in statistikah. Gre pa za prisotnost Kristusa v narodu. A ali je v afriški zemlji njegova prisotnost že tolika, da lahko rečemo: tu je vesoljni zakrament, nam mora povedati Afrika sama.

Za vso Azijo nam je jasno povedal bistroidni kardinal Sin iz Manile. In to iz tiste Manile, ki je glavno mesto katoliških (vsaj statistično, triumfalistično) Filipinov, ki imajo sami že zdaj v tujini 700 misijonarjev in jin upajo imeti leta 2000 tudi kar 2000. In kaj trdi kardinal Sin? Odprite oči! V Aziji je danes dve milijardi ljudi, katerim Kristusovo oznanilo še ni bilo sporočeno. Da, lahko brskamo po zgodovini in celo najdemo priče iz prvih stoletij, da so prišli tja kristjani. Taka priča je kamen, ki so ga

izpod visokega mestnega obzidja v mestu Sianangfu, v provinci Šensi, izkopali že leta 1625. Mesto je bilo križišče „svilene ceste“, po katerih niso tovorili na Zahod svile in le luksuzne predmete na Kitajsko, tod je romalo tudi krščanstvo. In potem Ricci in stoletja preganjane Cerkve in do danes. So priče evangelizacije. A ne moremo reči, da je v Aziji „vesoljni zakrament“ utrjen. Kratko: ne obstoji.

Ugovor: saj svet ali človeštvo, to je ena celota. Kjerkoli je Cerkev, je vesoljni zakrament za vse narode. Potem se je Kristus zmotil, ko je naročil: pojdite po vsem svetu in učite vse narode. Ni rekel: krstite vsakega človeka, dasi Bog hoče, da se vsi ljudje zveličajo. A prisotnost Cerkve, ki naj bo vesoljni zakrament, mora biti prisotna v kulturi vsakega naroda. In ta inkulturacija, o kateri se danes toliko govori, ni drugega kot učlovečenje božjega Sina, ali nadaljevanje učlovečenja med narodi.

Zato smo na pragu nove misijonske pomladi. In kakor je treba zavreči željo po triumfalističnem razkazovanju, prav tako je treba vzeti zares, da se hoče Kristus naseliti v vsaki kulturi, v vsakem narodu.

Še več. Kakor je nekoč judovsko ljudstvo iz stoletja v stoletje romalo svojemu cilju nasproti, tako tudi danes vsa verstva v vseh narodih romajo nasproti istemu cilju: Kristusu. Raziskovalci najstarejših narodov in kultur odkrivajo iste sledi, kot jih imamo zapisane v stari zavezi. Ni samo judovski narod izvoljen na ta način, kot bi samo on hodil pot do Odrešenika. Bil je pač izvoljen, da je dal Odrešenika. Toda klicani so vsi narodi. In v vseh so sledi hrepenenja po odrešenju. V vseh sledi prakrivde in pričakovanja Odrešenika.

Tako smo danes v velikem adventnem času. Kako nas bo obsodila zgodovina, če ne bomo razumeli „časa obiskanja“, „božjega časa“, ki nas kliče, da z vso mlado močjo zasajamo Cerkev, ki bo potem resnično vesoljni zakrament med vsemi narodi. Dvanajst apostolov je bilo poklicanih, da svet postavijo na glavo, da spremene rimsko cesarstvo. Danes smo vsi klicani, da ustvarimo edino revolucijo, ki je potrebna, ki bo rešitev za svet – krščansko revolucijo.

Kako žalostno bi bilo, če bi med nami prav v teh zgodovinskih časih, ko se „dopolnjujejo dnevi časa božjega obiskanja“ rasla mladina, ki bi jadikovala nad svojo usodo, namesto da bi zgrabila za delo. Koliko postarane mladosti, ki ne najde smisla življenju! Svet pa kriči po junaškem darovanju za sveto stvar. Za božjo stvar! Za Kristusa! Za Cerkev – vesoljni zakrament!

Misijonskega dela ni več. Ali govorite o drugem planetu, pravi kardinal Sin. Ali bodo ostale kot simboli te misli, kar je nastalo na koncilu in po njem: Tajništvo za nekatoliške kristjane, Tajništvo za nekrščanske vernike katerekoli vrste, Tajništvo za neverne. Če je res VESOLJNI ZAKRAMENT, potem moramo biti odprti vsem narodom, vsem veram. Prihajajo kakor nove binškošti. Vizija Janeza XXIII., ki jo na svojih potovanjih skuša priklicati v realnost Janez Pavel II.

Ne pomaga reči: katoličan sem, če pa na zapečku premlevam zavoženo zgodovino ali sedanost, nimam pa v sebi sile, ki bi me pognala v metež časa in bi presajal in zasajal Cerkev, da bo res povsod vesoljni zakrament. Dela je toliko in na toliko krajih, da nihče ne more ostati praznih rok. Seveda: če je res mlad.

FRANC SODJA C.M.

Veseli obrazi bogoslovcev, ki odhajajo od svete maše v Rangunu v Burmi, Azija.

NJEGOV KARIZMATIČNI NASMEH

NEKAJ RAZMIŠLJANJ Z BOŽJE POTI JANEZA PAVLA II. PO INDIJI

O. Jože Cukale S.J., Indija.

Kamorkoli gre, kjerkoli se ustavi, tam razgiblje množice, ki ga navduševno sprejemajo, poslušajo, in kadar odide, pusti v srcih mož in žena luč, ki odganja temo, moč navdiha, da je vredno živeti in delati za mir, za spravo, da omejitve med državami, narodi in človekom zbledijo. Papež postaja simbol miru in enovitosti svetovne družine, zares, kar pravi Homer o kraju Agamemnonu, *poimenes láon* = Pastir narodov.

Natran: program desetih dni, ko je prišel v Delhi in poljubil indijsko zemljo, se srečal s kristjani in nekristjani, ko je potrjeval svoje sestre in brate (pri nagovorih rad uporablja sestre na prvem mestu!) po veri in se pogovarjal s predstavniki kulturnega življenja Indije.

Delhi, Ranči, Calcutta, Šilong, Madras, Goa, Kočín, Ernakulam, Kottajam, Trivandrum, Pune in Bombay. 26 velikih razgovorov, ki jih je odlično pripravil in obogatil s svojimi mislimi, in več desetih malih nagovorov ga očitvidno ni utrudilo.

Na govorniškem odru je doma, s svojim karizmatičnim nasmehom očara množice, zdi se, da gleda vsakemu v oči, s svojim lepim baritonom se dotakne src poslušalcev, in kadar najde priliko, da se izogne tistim, ki skrbijo za njegovo osebno varnost, se rad pomeša med množico. Rokuje se z vsakomur in posebno rad se sklanja nad bolniki in pohabljeni.

Zakaj so množice drle, kot narasle reke proti stadionom, kamor naj bi prišel sveti oče?

Današnji človek išče gotovosti, osebnega vodstva, bolj kakor teologije. Papež pa bolj kvalitetnih kristjanov kakor množic. Prisluhnil je pogovorom časnikarjev, če Cerkev morda ne želi novih avenij, kjer bi se evangelij razrastel in poglobil. Kajti kolegiji, bolnišnice, socialne ustanove prehajajo v roke laičnega vodstva in državnih monopolov. Uboge Sestre Charles de Foucauld-a, Misijonarke Ubogih M. Terezije, Aša Niketan Jean Vanier-a, ki živijo evangeljsko ubožstvo, dobivajo pomenljivo mesto v indijski razsežnosti, zato se Janez Pavel II. rad povrača na to polje Evangelija, kako naj bi bogastva zemlje in blazno hitrico oboroževanja spremenili v pomoč tretjemu svetu, ki je podhranjen in zapuščen od ekonomsko razvitega zapada, ki slovi, da je krščanski. . .

Zato čutiš v njegovih nagovorih Indiji, posebno pa bogatemu krščanskemu delu južne Indije, da predno se lotiš spreobračanja, spremeni Ti, katoličan, svoje srce na pot metanoi-je. —

„Vstanite, pojdimo na Sion
h Gospodu, našemu Bogu“ (Jer. 31, 1-6).

Sveti oče Janez Pavel II. je v Indiji med drugim obiskal tudi Kalkuto, v katere bližini je bil slovenski jezuitski Bengalski misijon. Zdaj je tam na delu le še člankar „Katoliških misijonov“ P. Jože Cukale S. J. — Gornja slika kaže papeža, ki blagoslavlja množice pred seboj. (Slika spodaj

OB PAPEŽEVEM ROMANJU V INDIJO

Piše o. JOŽE CUKALE S. J., Bengalija.

DEŽELA DUHOVNOSTI IN VERE

Indija je ponosna na svojo neodvisnost, če pa je zares svobodna, je drugo vprašanje. Veliko smo molili za srečno božjo pot papeža Janeza Pavla II. Zahvaljevali smo se svetemu Duhu, ki je ohranil tej veliki skrivnostni Indiji dovolj mislecev, menihov, mistikov in modrecev, ki so pomagali ohraniti deželi zavest o Bogu, nedotaknjenost moralnega kodeksa. Znane so svete knjige UPANIŠAD, VEDANTA, BGAVAGITA itd. Tradicijo božjega potrjujejo in nadaljujejo Kabir, Mirabai in bolj blizu našemu času Tagore, Vivekananda in Radakrišnan.

Enotnosti Indije so botrovali Angleži, čeprav nehote. Angleški jezik je še zmerom najvažnejši občevalni faktor Indije. Bolj kakor hindi jezik drži angleščina kot močno lepivo množico verstev in bogato mavrico narodov.

Portugalci, Angleži in za njimi Francozi, Danci itd. niso zapustili tej zemlji kaj prida slovesa za seboj. V podzavesti, pol-zavesti in v zavesti ljudstva tiči prepričanje, da je zapad razumsko v premoči, tehnično v nadmoči, da ima skladišče vseuničevalnega orožja, Indija in sploh Vzhod pa modrost, moralno moč samoobvladanja, množično pripravljenost nenasilnega odpora (Gandhi). Saj smo nekje zapisali, da so se v Londonu jeli smejeti, ko so se nekateri indijski polki pričeli upirati Angležem. A ko je prišel Gandhi s svojim postom, se je London pričel tresti, kajti vsa Indija se je pričela prebujati.

MISIJONARJI PRETEKLOSTI

Na nesrečo so misijonarji prihajali iz držav kolonizatorjev in v njih spremstvu. In zgodovina Indije to registrira. K sreči pa je velikodušnost Kristusovih pričevavcev potisnila to dejstvo v ozadje, ne pa v pozabo. Prijetno je odgovarjati, da nisem niti Anglež niti Francoz, marveč iz Slovenije, ki je najbolj zapadni košček Jugoslavije, in to dejstvo me z Indijci približuje.

Ali bi Cerkev oslabela in se kvalitetno izživela, če bi z misijonarji strumno stopala za De Nobili-jem (na Kitajskem za Ricci-jem) in vdomačila vero, nauk in obrede v narodnostno tkivo Indije in zaživela po indijsko, čemur bi se reklo inkulturacija? Predno smo stopili na podij, ki je vzvišeno kraljeval nad Brigade Parade Ground, da sprejmemo svetega očeta, sem prepričal nekaj duhovnikov z našim škofom vred, da mašujmo kot doma, bosonogi. Od šestdesetih duhovnikov, ki smo bili blizu papeža, se nas je odzvala kaka desetina. K darovanju so priplesala dekleta in poklonila Petrovemu namestniku mašne darove. On pa je sprejemal darove svojih otrok in se zahvalil Očetu za kulturna bogastva širom dežele, ki so mu odkrivala dušo Indije.

ZA EKUMENIZEM

Mi boste oprostili, če nisem metodičen. To leto sem precej ekumenično nastrojen. Kot zveste po branju K. M., zahajam v mestece

Tudi v Indiji molijo: Z ljubim Sinom nas blagoslovi Devica Marija!

Diamond Harbour, o katerem sem sanjal, da mi bo na razpolago za majhno župnijsko središče, 50 km daleč od tod. Metanje polen s strani nekaterih rižnih kristjanov-katolikov, predvsem pa dejstvo, da je bilo že nekaj sekt na delu v teh krajih, me je speljalo na drugo idejo: Čemu postavljati temelje novi edinici Cerkve, ko naši hindu bratje vedo, da smo razcepljeni? Zato zdaj hodim od časa do časa s predstavniki baptistov, anglikancev in Assembly of God's church z evangelijem v roki in s pesmijo na ustih. Prej ko o Cerkvi, bo treba spregovoriti o božjem kraljestvu: **SPREOBRNITE SE IN VERUJTE EVANGELIJU!** Moji evangelisti so Tufan, Čito in Mrinal s kopico pevcev in prodajalcev svetega pisma, vsi skušamo pričati o Kristusu. Vsi prihajajo iz preprostih kolib, jaz pa iz zidane hiše in varnega položaja. Če bi bil jaz mlajši in trdnejši fizično in predan svoji veri, bi imel več blagoslova. To je večkrat predmet izpraševanja moje vesti. Ne, nisem kot je bil Baraga.

INDIJSKI DUHOVNIŠKI NARAŠČAJ

Drugo jabolko preskušnje je naša duhovniška mladina. Pred dvajsetimi leti so me vabili, da pridigam misijon v Morapaju, v Bašantiju, v Kalinjanpuru. Zdaj več ne vprašujejo Gospod nas je blagoslovil z lepim kadrom mladega duhovniškega naraščaja in mene pustijo pri miru. Znajo povedati bolj po domače in ljudstvo jih rado sprejema. To so poklici, ki so jim botrovali naši misijonarji Sedej, Gabrič, Poder-

žaj, Demšar in drugi. Jaz sem res edini še tukaj ostal in gledam z veseljem na te mlade ženjce. Nič me ne tare, da sem skoro odigral in da igram tretjo vijolino. Najsi si zapadnjak še tako vključen, vtelešen in uživet v tkivo domačega, čutiš, da nisi, kakor so njih domači sinovi. Morda boste sklepali iz tega dejstva, da misijonarji Indiji niso več potrebni? Le počasi! Naši mladi duhovniki niso dovolj formirani. Ne razumejo, zakaj oznanjevati nekristjanom? Zadovoljni so s formacijo duhovne dimenzije vsak v svoji fari. Ko sem prosil, naj vendar že kdo domačih duhovnikov stopi in moje škornje in nadaljuje, sem naletel na gluha ušesa... Sic! Dotok iz Evrope in drugod iz zapada je potreben, ker je zapad še vedno duhovno in evangeljsko podjetnejši, Vzhod pa sanjaško zaspan.

Včeraj sem skočil na avtobus, da mi podaljšajo dovoljenje za bivanje. Že 36 let ga vsako leto obnavljam na policiji za tujce in turiste. Pa mora biti tudi to v božjo slavo, da smo tujci in popotniki na tem svetu...

TUDI ZA INDIJO VELJA: DA BI BILI VSI ENO!

Naj se še spustim za trenutek na drugo polje problemov. Ko sem bil zadnjič v Kerali, sem si ogledoval že v tretjič katedralo siromalabarskega kardinala Parekatilla. Pred par leti so pa zgradili, le nekaj 100 m od nje, latinsko katedralo v obliki velike ladje. Kakšen škandal! Zato pa je moral ubogi sveti oče enkrat prenočiti pri kardinalu Parekatillu in drugič pri nadškofu Verapoli. Ni čuda, da si je izbral sveti oče za temo svojega obhoda – EDINOST IN MIR! Zato se ne čudite, če mladokatoličani, duhovniki in sestre neradi ubogajo hierarhijo.

O. Jože Cukale S.J. (levil) v svoji cerkvi in ob svojem novomašniku v Indiji.

IZ NOVEGA DELOKROGA V INDIJI

Poroča PAVEL BERNIK SDB, Nagaland.

Skoraj je poteklo eno leto, odkar sem se oglasil iz svoje nove misijonske postojanke in odkar sem obljubil kaj napisati o svojem sedanjem delu.

Dimapur je mesto, ki šteje okoli 50.000 prebivalcev in leži ob vznožju nagaľandskega gorovja, ki se povzpne nad 3.000 m nad morskó višino. Prvič sem potoval skozi to mesto l. 1964 in večkrat pozneje. V mestu je bilo tedaj le par katoliških družin. Na potovanju v hribe sem moral prenočiti na železniški postaji. Tedaj smo bili v vsem Nagalandu samo 3 duhovniki in 5 misijonskih sester. Danes ima Nagaland svojo škofijo s škofom, 40 duhovniki, 95 misijonskimi brati in sestrami ter z 22 tisoč verniki. Misijon ima v tem mestu gimnazijo z več kot 1.000 ijakov in dijakinj in tri srednje, oziroma osnovne šole. Tu je tudi škofijsko semenišče s 50 semeniščniki. Salezijanci imamo v mestu provincijalno hišo, eno šolo in zavod za vzgojo in oblikovanje mladih salezijancev, ki pridejo iz novicijata. Tu imajo triletni tečaj, v katerem dovršijo akademske študije, študij filozofije in nekaterih cerkvenih

Misijonar Pavel Bernik SDB govori na katoliškem shodu plemena Rongmej; ob njem katoliški laik-domačin.

in redovniških predmetov. Ker sam pripadam tej novi provinci, ki se je odcepila od Gauhatija v Assamu, so me predstojniki poslali sem kot spirituala. Imamo iz obeh provinc 60 klerikov študentov. Do mašniškega posvečenja imajo še dolgo pot; oni, ki so v I. letniku, še osem let. Od teh se jih je dobra polovica priglasila iz daljne Južne Indije, drugi so pa že iz teh krajev Severo-vzhodne Indije, a le eden iz Nagalanda. Prvi katoliški misijonar se je tu nastanil pred 35 leti in prvi krst v katoliški veri ima datum 12. decembra 1952. V teh tednih je bilo posvečenih v mašnike 6 bogoslovcev iz naše province, od katerih so podpirali naši Selani iz Koroške dva, enega pa župnija sv. Križa pri Trstu.

Ob nedeljah in praznikih ter med počitnicami me zdaj pa zdaj pokličejo na pomoč v to ali ono misijonsko postojanko. Prav rad se odzovem na tem misijonu, kjer sem pred leti ledino oral. Tam naletim na stare znance in njihov družine. Eno dekle je pa vstopilo v redovno kongregacijo Hčera sv. Pavla.

Sedaj pričakujemo v Indiji obisk papeža Janeza Pavla II. V tej deželi se bo mudil 10 dni in bo obiskal 10 važnejših krajev, posebno, kjer so večje skupine katoličanov. Povabil ga je predsednik države in pa seveda tudi škofovska konferenca. Sem na skrajni severo-vzhod bo prišel 4. februarja in sicer v Shillong, glavno mesto Meghalaye in sedež metropolije, ki ima 7 sufragánov. Čez tri leta bodo tam praznovali stoletnico ustanovitve katoliškega misijona. Papežev obisk bo brez dvoma poglobil in povečal vnemo in gorečnost vernikov za pripravo na tako pomemben jubilej. Žal, da se bo tam ustavil le za 3 ure za maševanje in srečanje z verniki vse metropolije, kateri pripada tudi naša škofija v Nagalandu.

Dimapur je okoli 400 km daleč od Shillonga; če pomislimo na obširnost Indije, je to blizu. So kraji v Indiji, ki so skoraj 4.000 km oddaljeni, če človek potuje po cestah ali po železnici. O poteku papeževga obiska pa še kaj več post factum.

POMLADNI DEŽ

V veselje iz dejstev
pomlad povesti
nam pripoveduje,
a v stavke
iz ptičk in cvetočih češenj
in sončne prelesti
razlije črnila se dež.

Vendär — Gospod je vstal!

Vladimir Kos.

OBISK MISIJONSKEGA PRIJATELJA

KAKO SVA S POKOJNIM
JULIJEM SLAPŠAKOM
ODKRIVALA JAPONSKO

Piše p. Vladimir Kos S.J.,
Tokio, Japonska.
(Nadaljevanje.)

Tista ura, ki naju je ločevala od kosila-in-večerje, je kaj hitro utonila skupaj s pokrajino ob progi. Celotna proga od Ósaka do Tokio je štela kakih 550 km in najvažnejša mesta ob njej so Kjóto, Gifu, Tójohaši, Nágoja, šizuóka in Jokoháma (vse pisano po naše) in bližali smo se enoinpolmilijonskemu Nágoja, a ko bi nama mikrofona tega ne naznanil, bi mesta kot takega ne poznala; tako so si bila podobna po nepreglednem številu nizkih streh, po tovarniških dimnikih vmes in ob strani, po rjavo-zelenem ozadju narave, in po vrvežu na postajah, kjer smo se za nekaj minut ustavljali in kjer so nam ponujali z raztegnjeno pojočim glasom „obénto“, ceneno kosilce ali večerjico v tradicionalnih bambusovih škatlah. Dandanes stanejo dvakrat več kot takrat, okus je primerno boljši, vsebina pa se ni dosti spremenila: približno polovico škatlice zavzema riž; ostali del, razdeljen s tankimi bambusovimi stenami, vsebuje kos ribe, kos mesa, solato v minijaturi, začimbe, pa ne v našem, ampak v japonskem jedilnem smislu, to je, na razne vrste skisana ali drugače pripravljena zelenjava, in malce sadja. Kot rečeno, je najin čas čakanja kaj hitro utonil skupaj z mesti, vasmi, posameznimi kmetijami, polji, gozdovi, ravnino, hribi in morjem, v kolikor ga niso izpodrinili predori in seveda kopnina. Z nama je ostal le ogromen jedilni list, ki sva ga od časa do časa preučevala. To se pravi: g. Julij ga je preučeval; meni so oči že po prvem pogledu na desno stran, kjer ležijo cene (stoje), preveč vznemirile živce – postale nekam svinčeno težke, posebno ko se je zdelo, da g. Julij izbira med jedmi z matematično višjimi mesti. Včasih je mednarodno zamotano ime jedi prebral in me vprašaje pobaral za odobritev; včasih ime-

na ni mogel prebrati – zakaj le pišejo krompir in navadno zelje tako zamotano? – in je s prstom istovetil številko na levi strani; za desno stran se sploh ni menil; v začetku sem mislil, da ima slabe oči, a tako bistro je preletaval zamotana imena in številke (na levi strani), da sem ves olajšan to hipotezo opustil, zavrgel, izbrisal iz spomina, in vsemu pritrjeval v popolni pokorščini, ki je tudi sveti puščavski redovniki v Egiptu 4. in 5. stoletja v tej meri niso poznali. V začetku sem sicer skeptično pripomnil: „Če ni preveč...“, a strog Julijev pogled me je spomnil na skoraj pozabljeno čednost pokorščine, nakar sem svojo zvestobo izpričal s takšnimi posameznimi vzkliki kot so „Izvrstno!“, „Krasno!“, „Čudovito!“ in „Prav!“, ki je zvenel najbolj prozaično, a življenje zahteva različne odtenke stopnjevanja, da se izognemo pogubni enoličnosti. Resnici na ljubo moram dodati, da ob tako poznem povratku v Tokio v naši skromni jezuitski obednici – in to kljub temu, da je bila na biblijski številki sedem v ulici Kioichō – ne bi mogla iztakniti poštenega grizljaja. Tako nama je obed služil obenem za večerjo. Naj pripomnim še to: ljubka japonska strežnica me je vedno znova skušala ujeti v svoje srnooke, rjave oči, kot da bi bil jaz tisti, ki naroča in plača jedila, in sicer tem dražja, čim močnejša čustva mu nadomeščajo razsodnost. G. Julij tega ni opazil; in tudi tega ne, da sem enkrat postal slaboten in ljubki Japonki z belo čepico vrnil smehljaj; oba (to je, g. Julij in jaz) sva se postopoma dvigala na višjo raven življenja, kjer jesensko sonce spreminja naravo v oranžno-zlato sproščenost, bela vina, ki sva jih pila (bila sva in sva že zmeraj proti Rdečim), kličejo v spomin našo ljubo Slovenijo pred drugo svetovno vojno, šef jedilnega vagona žari kakor Noe po potopu, in goveji zrezek je resničen goveji zrezek, ne tanek kot nogavica, ne trd kot podplat čevlja; na tej ravni so le cene – predpotopne.

Takrat so bile japonske veletrgovine tako priljubljene kot danes, le da jih je bilo po vojni razmeroma malo. Kar jih dela priljubljene, je razstava najrazličnejših stvari na razmeroma ozkem prostoru, s povprečnimi cenami, in v demokratičnem vzdušju: od ministra do kulija vsakemu postrežejo z enako vljudnostjo. Z g. Julijem sva se odpravila v eno najstarejših japonskih veletrgovin v kraju Nihónbaši v trgovskem osrčju Tokia; veletrgovini je ime Mickóši. Stavba je tako solidno zidana, da je tudi veliki potres iz leta 1923 ni mogel zrahljati in je pod njegovo streho našlo zatočišče stotine ljudi. G. Julij je naenkrat ugotovil, da ni vzel s seboj dovolj srajc; nameravala sva, lepo oblečena, obiskati tradicionalno japonsko gledališče Kabúki. Šla sva torej v šesto nadstropje pri Mickóši-ju, kjer so takrat prodajali obleke i. p. z značko L (od angleškega „large“, po naše obsežen) in LL (od iste angleške besede, podvojene po japonski navadi za izražanje množine odnosno mnogih istih stvari). Šef oddelka se je po lestvi vzel do najvišje police, da najde največjo LL srajco, a plemeniti vzpon je ostal brez uspeha. Zgoraj pri ramenih bi še šlo in tudi pri vratniku bi bil mogoč kompromis – tako drag japonskemu in azijskemu srcu nasploh –; toda dolžina se ni dala kompromitirati preko spodnjih reber. G. Julij se je obrnil od meditacije srajce do šefa oddelka: „Ali lahko sešijete iz dveh, treh srajc eno samo; takole, „po-

Tudi po takile japonski pokrajini sta se preko otokov vozila misijonska prijatelja, pokojn. Julče Slapak in misijonar Vladimir Kos S.J., katerega je bil Julče pred desetletji tam obiskal.

kazal je na del srajce, ki bi se po njegovem dal kombinirati. Šef je zmajal z glavo: „Do jutri dopoldne? Nemogoče!“ G. Julij je poskusil drugo rešitev: „Ali imate spodnje hlače, ki bi mi segale, recimo, v bližino reber?“ „Trenutek, prosim“, je vzkliknil šef kakor potolažen in spet začel plezati pod strop. Ta dan sva kupila pri Mickóši-ju tri srajce, ki so vse segale do spodnjih reber, in tri LL spodnje hlače, s črnimi progami na belem, ki jih je g. Mickóši najbrž hranil za najbolj imenitne goste japonskih ječ, se pravi goste na državne stroške; dolžina odnosno višina: do spodnjih reber. Toda kdo bo v gledališču imel težave s tem, kar bo g. Julija pokrivalo pod talarjem?

Iz naše tokijske rezidence je le dobre pol ure z električno do slikovitega ribnika Inogášira, kjer je do pred nekaj leti žuborela iz tal kristalno sveža pitna voda... Sredi ribnika stoji šintoistični hram, rdeče pobarvan; in naokoli šumijo jesensko plameneči jávorji (pravzaprav so našim javorjem le podobna drevesa) in bori in razna druga drevesa; fantje in dekleta se radi vozijo v čolnih na zgornjem delu ribnika, ki je od spodnjega ločen po lahno usločenem lesenem, enako rdeče pobarvanem mostu. Ker sva imela milo sončno dopoldne na razpolago, sva se odločila za v Inogášira (takrat še ni bilo okrog ribnika natrpanih stanovanjskih blokov), a da na poti spoznava še nekaj sveta, sva se peljala s podzemeljsko do vmesne postaje in tukaj vstopila v avtobus za najino smer. Ker je bil to dan, ki ga je sam Gospod napravil za izletnega, sva v polnem avtobusu stala, prijema-

joč se za kratke jermene, ki so viseli s stropa za prvo pomoč. In tu se je zgodilo. Naenkrat je g. Julij držal v pesti jermen in precejšen del stropa, strmel je vanj, kot da bi ne mogel verjeti moči svojih rok, in me vprašal s stisnjenimi zobmi, ki vzbujaajo najmanj šuma: „Upajva, da nama ne bo treba plačati 100 dolarjev za škodo – imam jih le 50 pri sebi.“ Medtem je eden izmed pozornih potnikov opozoril sprevodnico, ki je sproti obveščala šoferja o izstopu potnikov iz avtobusa in ali je kaj težkih vozil tik za avtobusom. V hipu je ugotovila nezgodo in takoj poročala šoferju. Pri naslednji avtobusni postaji, ko sva g. Julij in jaz napeto razmišljala, kaj bi zastavila, če nama dolarji zmanjkajo, je šofer ustavil motor, se s sprevodnico preril skozi gnečo, snel uniformirano kapo in rekel: „Oprostite, gospod Amerikane! (Še danes prenekateri Japonci tako naziva belopoltega tujca.) Krivda za poškodbo leži pri tvrdki, ki je avtobus gradila. Oprostite nam, da se nismo bolje pobrigali za varnost naših potnikov.“ G. Julij mu je strmečih oči izročil jermen, ki se ga je še zmeraj držal del stropa, in šofer ga je s poklonom sprejel in izročil sprevodnici. Pri izstopu čez nekaj postaj nista hotela sprejeti najinega denarja za prevoz; jaz sicer nisem odtrgal ne jermena ne stropa, a zdi se mi, da sta imela g. Julija za mojega varnostnega služabnika.

Kabúki, sem razlagal g. Juliju na poti v japonsko gledališče, je v sedanji obliki iz leta 1653, ko so uzakonili moške igralce tudi za ženske vloge, ker so do tega datuma ženske in moški mladoletniki bili vzrok moralnih izgredov. Vsako igro sestavljajo dramatični zaplet (okrog občečloveškega problema, npr. zvestoba do žene v opreki s zvestobo do fevdalnega gospodarja, čast fevdalne družine v nasprotju s častjo lastne družine, boj med fevdalnima gradovima, kjer zmagava moralno slab človek, a dober strateg, a ga na koncu premaga mrtvi sovražnik, slab strateg, a boljši človek); ples, ki simbolizira to, kar se dogaja v srcu ali med srci; in tradicionalna japonska glasba, ki ni zapadnjaška glasba melodij in simfoničnih stavkov, ampak neke vrste posnemanje in akcentuiranje narave, da podčrtajo dogajanje, npr. turbojni glas vetra, veselje hudournika, negotovost dežja, i.p. Te tri sestavine so se v začetku 19. stoletja nekako ustalile, postale klasične; k temu spadajo kretnje, obleka, in prizorišče, in seveda več ali manj klasično izgovorjene japonske besede. Z g. Julijem sva imela najboljši prostor v prvi vrsti na sredi. G. Julij si je lahko vse od blizu ogledal in v ta namen se je gibal sem in tja in s svojo piramidalno razsežnostjo jemal vid ljudem za nama, ki so začeli naglas robantiti. Točno čez deset minut me je g. Julij potegnil za rokav: „Pojdiva – pri najboljši volji ne morem uganiti, za kaj gre.“ Vstal je in se napolnil ven; ogorčenje za njegovim velikanskim hrbtom je namah utihnilo; v poševno od odra padajoči svetlobi sem opazil, da se talarja zadaj drži na najbolj izpostavljenem delu nekaj beelega. Čisto sem bil pozabil, da imajo Japonci navado, da jedo, ko opazujejo dogajanje na odru; preden sva sedla v otemneli naslanjač, bi se bila morala prepričati o njej absolutni praznini. Madež je bil tako velik kot bambusova škatla jedi, ki jo pri vhodu ali pa v notranjosti gledališča prodajajo.

(Sledi.)

IZ CUKALOVEGA INDIJSKEGA DNEVNIKA

Piše JOŽE CUKALE, Indija

IZ ŽIVLJENJA NEKEGA DNEVNIKA, ki sporoča iz Bengalije, da
KALISTAN ŠE NI UMRL,
OSVOBODITVENA TEOLOGIJA NI ZA INDIJO
SE V MODRIH GORAH ŽENIJO PO INDIJSKO
SE JE STRLO KOLO MISIJONARJU
O SAMOMORU NITI NE GOVORIM
SO MOJE TEŽAVE LE IZZIV ZA NOVE PRIJEME POLNE UPANJA.

Začenjam z dnevnikom pomladnih sap. Tu je življenje besed, ki rastejo iz dogodkov in lastne, že poznojesenske domiselnosti, pa tudi iz izrezkov kalkutskega časopisja, ki so grobo prilepljeni nanj. Pred menoj stoji na stojalu platno in prvi ogljeni obrisi obraza Indhire Gandhi. Platno sem „namlaskal“ z barvami, končal z osenčevanjem (underpaint) in je skoraj v svoji dovršenosti. Nekdo je pripomnil ob pogledu na portret včerajšnje gospodarice Indije, da Indhira izraža slutnjo strahu v očeh in obličju.

Indhiro niso ubili, ker bi imeli vzrok, da jo spravijo z indijskega in svetovnega odra. Tudi Gandhi je moral pasti kot izbruh protesta nekega stanja, ki je gorel v neznosnost. Obup ljudi iz slepe ulice!

Bodal v Cezarjevem truplu je bilo prav toliko, kakor krogelj v telesu Indhire.

Torej padi, Cezar!

Kadar se oligarhični kolovodje povzpnejo na konje, začno prikrivati svojo nemoč s puhlimi frazami in z mečem v roki. Opoj zmagoslavja in trmoglavost žene, ki je jezdila visoko sedlo, in zamujene ponudbe narodne sprave so se zapletle v tak voz, da je zapovedala napad na Taht, ki je Vatikan Siksov. Kakor Arška, – njen dekliski ideal – in kakor pozneje Kraljica iz Džansija je zdrvela v protinapad in padla.

Oj Cezar, strmoglav zletiš!

Oj ti moj Dnevnik, iz predmonsumske dobe, kdaj bom izpraznil tvoje torbe?

Zdaj je prevzel vajeti v svoje roke sin Indhire, Radžib. Napake svoje matere popravlja s previdnimi koraki po stezah diplomacije. Na Rusijo se požvižga. Oprosti mi, Dnevnik, mislim na Sovjetijo. Severna Amerika z okrvavelo zarjo divjega Zapada mu je tuja. Sovjetija je v Afganistanu, ZDA je v Pakistanu.

Radžib ve, da je Indija že previsoko zrastle v svetu, da bi služila malikom prvega ali drugega sveta. Komunizem ni za Indijo. Marksistična filozofija ne prepoveduje svojim članom sedeti za mizami prvovrstnih hotelov, označenih s peterimi zvezdami. Marksizem odpoveduje.

Indija pa je kljub peripetijam edina demokracija v Aziji. Cerkev je pripravljena dati na to dejstvo svoj podpis.

Ima pa novi prvi Minister težke skrbi zaradi nemirnega Assama in Kalistana v Peterorečju (Pandžab). Kar je Indhira zamudila, hiti popravljat njen sin. Trenutno so razgovori med Radžibom in Longovalom iz Amritsarja v močnem sotočju. Upamo, da Kalistana, z londonskim Čavanom na čelu, ne bo. Cerkev moli, kajti dim terorističnih bomb, ki imajo svoj arzenal v Kanadi in ZDA, težko lega na prsi indijskih misijonarjev...

Moj dragi Nišid Mukerdži in soproga! Šest let sta poučevala v Montrealu. Po dolgem premoru sta hitela z Air India Jumbom v svojo ljubljeno Kalkuto na obisk. V Kidderporju sem krstil Vajino prvorojenko in potem sem imel srečo, da sem Vama pomagal na Vajini duhovni poti navzgor. Zdaj se zibljejo vajini udi morda le par metrov pod gladino irskega morja. Nišid, k meni te več ne bo, da izmenjava nekaj misli, da te povprašam in da se ti pozanimaš, kako gre bengalski mladini v tem Mednarodnem letu mladine in kako vstopajo naši laiki v zgradbo naše fare?

„Ena se tebi ni želja spolnila“, naj mi naš Prešeren odpusti, če ga popravljam! Kriv nisem jaz. Krivi so teroristi. In tisti na vrhovih. Ni zmerom prijetno prebirati Dnevnika...

TEOLOGIJA OSVOBODITVE NI ZA INDIJO

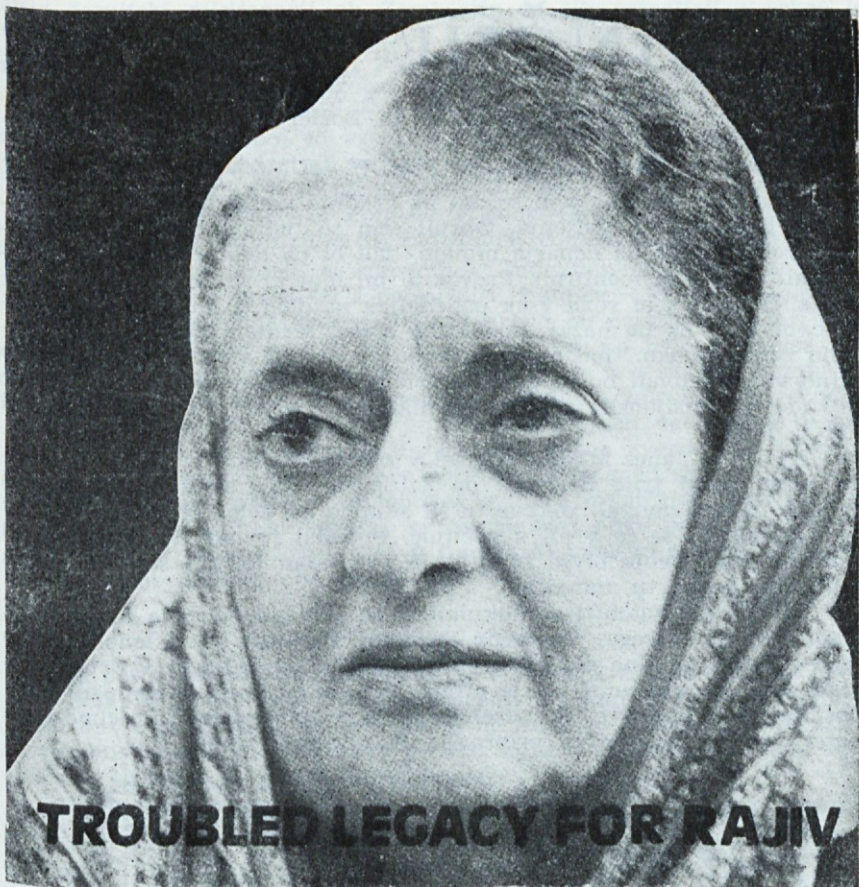
Motorizirane ladje so zanesle nemir v vode ubožnih ribičev iz Kerale, na indijskem jugu. Življenjski obstanek stotisočih se bori z velikim kapitalom. Mehanizirane mreže lovijo rake, ki so mastno na prodaj arabskim šejkom. Kruh ribičev postaja suha skorja. Vlada pa stoji prekrižanih rok in gleda. Uradna Cerkev je v zadregi, a Sestra Alice, nuna iz Kerale je vstopila med svoje ribiče in pričela z gladovno stavko do konca, dokler...

Tudi duhovnik Tom Kočeri jo podpira. Nekaj časa so bile oči vseh misijonarjev uprte vanju, dokler nista pričela s političnimi izjavami vznemirjati cerkvenih krogov. Torej ne zaradi njune pokončne stoje z ribiči.

Sestra Alice se je znašla izčrpana v bolnišnici. Še prej pa je izjavila, da greta marksizem in evangelij skupaj, z roko v roki! Drugo nesrečno potezo je naredila s kritiko Matere Terezije, o kateri se je izrazila, da karitativnost Matere škoduje stvarnosti ubožnih slojev in da igra na karte bogatih slojev...

Obožico podpira jezuitski pater Kappen, ki sicer ne živi več v redovni skupnosti, ampak kot privatnik. Kappen govori z urednikom Illustrated Weekly – „Bil sem na poti v Keralo, da pomagam zrušiti komunistični režim. Vzel sem v roke Marksa in odkril v njem “novi evangelij”. V razrednem boju je nasilje nekaj nujnega...“

Ob teh dogodkih je razumljivo, zakaj sveti Oče – Janez Pavel II. – študira malajalam, to je jezik Kerale. Vsa Indija moli za uspeh njegovega prihoda v februarju 1986.

„Žalostna dediščina sinu Rajivu“, tako nekako zveni napis pod sliko Indire Gandhi.

Zdi se mi, da Gospod dela tudi preko Alice, Toma in Kappena, da zbudi prebogato Cerkev južne Indije k novim pristopom! V istem Illustrated Weekly, ki ga moderno urejuje pesnik, mednarodno priznani Pritiš Nandi, mu odgovarja pater Adapur. „Surova oligarhija, ki prevladuje v nekaterih državah južne Amerike, povzroča reakcije in potiska množice proti levici. Indija pa je demokratična, kjer marksizem s svojim nasiljem ne spada v indijski kontekst. Simbol tistih, ki so zatirani, zatrti, ranjeni in ranljivi, je Križani...“

V Dnevniku berem tole: Ko so se posamezne indijske edinice vojaštva jele upirati, so se v Londonu smejali. A ko je Gandhi pričel svoj post, se je ves angleški imperij pričel tresti... (Sledi.)

IZ SONČNE ZAMBIJE

Leto 17, št. 3, Lusaka, Božič, 1985.

RADKO RUDEŽ PIŠE IZ MUMBWE

Novembra meseca sem se dal na gradnjo vodnjaka v Mukulaikwi. Voda! Brez nje ni življenja. Obrnil sem se tudi na vlado za pomoč. Odgovorili so mi, da denarja nimajo, dali bi pa delavce, ki bi vodnjak skopali in ga zacementirali. Prevoz bi bil moj in seveda nabava materiala. Delavce sem vozil vsak ponedeljek na delo iz Mumbwe v Mukulaikwo. V petek pa nazaj. Imeli smo srečo. Medtem ko marsikje kopljejo zelo globoko, smo mi našli vodo že pri 13 metrih. Sedaj imamo pitno vodo, zalivali bomo pa tudi vrt in sadovnjak, brez česar ne sme biti nobena misijonska postaja. Še nikdar v življenju nisem tako garal kot ta mesec.

Kot je p. Janez Mlakar napisal v zadnji številki "Iz sončne Zambije", smo sedaj trije Slovenci na isti postaji. To se v preteklosti ni zgodilo. Bomo zavihali rokave in šli skupno na delo. Te dni je z nami p. Rozman, ki se je vrnil s počitnic. Povedal je novodošlim, kako si zamišlja smer svoje bivše župnije, in predvsem to, kaj se je v osmih letih, kar je bil tu, naredilo.

John, stari katehist v Mukulaikwi se je naveličal dela in je odšel. Dobil sem pa novega, po imenu Espedito. Zavetnik proti lenobi. Kako lepo zadeto! Je silno priden. Že pred leti je bil katehist v drugi provinci. Tam so mu umrli štirje otroci. Zato se je preselil in pustil službo. Žalostna izkustva je pozabil, gleda v prihodnost. Posebno sem vesel, ker se na pridige pripravlja in obiskuje ljudi.

DAN IZ ŽIVLJENJA KATONDWEJSKEGA ŽUPNIKA

Tretji december. Sveti Frančišek Ksaverij. Prvi svit naznani oblačen dan. Dobro. Vročina zmerna. Zrak poln vlage, mogoče bo pa le dež. Saj je že cel mesec zakasnil. Ob šestih imamo mašo. Drugod po svetu bi rekli: Ob nesramno zgodnjem času. Med mašo začne deževati. Nekoliko prezgodaj, ker nas na dvorišču čaka osemtonski tovornjak, ki ga je treba raztovoriti. Cement in opeka. Mobiliziram vse razpoložljive sile. Kljub rahlemu dežju je v eni uri vse pod streho. Dopoldne nadaljujem na pristavi. Včeraj smo zaklali bika in danes je treba odati meso strankam. Stehtano in razrezano mora biti. Eden od vrtnarjev prinese košaro blatnega krompirja. Saj res! Včeraj sem naročil, naj ga izkopljejo, na dež nisem računal. Sredi dopoldneva sem spet doma.

Nobena podružnica ni danes na programu. Zunaj dežuje, zato tudi po drva v gozd ne moremo. Pa saj je v hiši dovolj dela. Urejanje knjižnice gre že proti koncu in zato se najprej lotim le-te. Sredi popoldneva je dostojno urejena. Potem se lotim podstrešja. Že dolgo me je mikalo, da bi iz podstrešnih starin uredil majhno muzejsko zbirko na verandi. Brskam po podstrešju in zbiram. Kaj vse bi predmeti mogli povedati!

Prvi jezuitski misijonarji ob Zambeziju so jih pripeljali s seboj iz Evrope; še v prejšnjem stoletju. Iz parnika so jih v portugalski Beiri pretovorili na rečne ladje in jih vlekli v notranjost kontinenta, kjer so pristali na misijonu Miruru. Ko so leta 1910 Portugalci pregnali jezuite iz svojih posesti, so le-ti umaknili čez reko Luangwo – na angleško stran. S seboj so vzeli, kar so mogli, in tako opremili novi misijon Kapoche. Toda tudi temu misijonu se je življenje kmalu izteklo. Pred dvajsetimi leti je bil opuščen. Z misijonarji so se izselile tudi častitljive „premičnine“ in končale v podstrešju v Katondwe. Danes je dan njihove rehabilitacije. Bi radi videli zbirko? Pridite in pogledjte!

Zvečer sem utrujen, a zadovoljen. Toda dan še ni končan. Med večerjo potrka na vrata sel s podružnice Kaunga: „Pri nas se je zgodila nesreča. Ignacij Mwale je klestil drevo ob cerkvi in se pri tem ubil...“ Drvim tja, upajoč, da je mož živ. A ko pridem v vas, mi povedo, da je bil Ignacij na mestu mrtev. Vsa soseska je zbrana in jok se razlega po dolini. Poklekneмо in zmolimo žalostni del rožnega venca. Še p. Radko Rudež jih je učil. Le majhen ogenj daje nekaj svetlobe. Nad nami črno nebo in blesteče južne zvezde. Na obzorju neprestano bliskanje ožarja vence gora. In tukaj med slamnatimi strehami vasice kleči množica in moli za svojega sovaščana. Spomnim se na starine. Vsi njihovi lastniki so že zdavnaj odšli po plačilo. Toda seme, ki so ga vsejali, živi. Živi v ljudeh, ki vero in molitev jemljejo naravno, kot dihanje ali spanec.

Jože Grošelj.

PRILAGAJANJE

Na pot v Zambijo sem se zaustavil v Rimu, kjer sem našel p. Marjana Šefa, ki je pomagal med počitnicami pri Radiju Vatikan. Na lep način me je pregovoril, da sem pristal na intervju o inkulturaciji, vživljanju misijonarjenja v domačo afriško kulturo. Sledeči dogodek lepo prikaže, kako je ta problem delikaten.

V Mumbwi sem razpravljал s člani župnijskega sveta o razvoju župnije. Razpotožili so se, postalo je prav prijetno. Začeli smo se tudi šaliti. Povedal sem jim tudi jaz, kako je kavboj Jack snubil kavbojko Virginijo. Jack pride k Virginiji, ki je ravno molzla krave. „Bi me vzela?“ „Bi,“ pravi Virginija. „Povej mi le, kakšna je razlika med mano in tole kravo.“ Jack se zmede in molči. „Jack, če ne veš, kakšna je razlika med mano in kravo, si pa vzemi kravo za ženo!“ Ni ga preveč rada videla.

Pričakoval sem, da se bodo smejali. Čudno me pogledajo, potem pa mi eden pravi: „Oče, pri nas je največja žalitev, če bi nekomu rekli, da naj poroči žival.“

Janez Mujdrica.

VRNITEV Z DOPUSTA

Med letošnjim dopustom sem obiskal sorodnike, prijatelje in znance po svetu. Povsod sem bil zelo gostoljubno sprejet. Bog vam plačaj za ljubeznivost in izkazano dobroto! Posebno se še zahvaljujem misijonarjem Sv. Vincencija v Torontu ter sorodnikom in prijateljem v

istem mestu. Potem g. Jožetu Kopeinigu s Koroške ter sobratom jezuitom v Sloveniji.

Mama je bila pa tudi zelo vesela sinovega obiska, čeprav je bil pretkan z nitkami slovesa. Vesel sem bil, ker so me brat in sestre z družinami tako pozorno sprejeli; človek se v tujini lahko naleze navad, ki so teže sprejemljive. Nečaka, štiriletnega Jerneja, sem pa razočaral. Nisem mu bil prinesel krokodila, kot je pričakoval. Z začrčimi očmi me je gledal in poprosil: „Stric, ali si mi prinesel krokodila?“ „Je prevelik, da bi šel v avijon,“ sem mu odgovoril. A mali ni bil zadovoljen. Zelo resno mi je svetoval: „Zakaj pa nisi okno odprl, da bi ven gledal.“

Tudi med počitnicami nisem nehal delati za misijon v Mumbwi. Planirane so tri cerkvice in bolnica v Nangomi. Za Veliki šmaren pa mi je zambijski provincijal, p. Paul Brassil, poslal obvestilo, da me pošilja v Kizito pomagat p. Lojzetu Podgrajšku. Čakalo me je pa še drugo presenečenje: novembra meseca sem namreč zvedel, da je moja dispozicija Sv. Ignacij v Lusaki. „Rad bi videl, da prevzamete delo hišnega ministra in pomoč na župniji,“ je sporočil provincijal. Tako se sedaj že vživljam v delo pri Sv. Ignaciju, kjer je štiri leta deloval p. Jože Kokalj. Iskren pozdrav!

Stanko Rozman

MARIJINO SVETIŠČE

30. avgusta letos smo imeli celodnevno romanje k Fatimski Materi božji v Chelstonu. Navzoči so bili predstavniki vse nadškofije. Slovesnost je vodil lusaški nadškof Adrian Mungradu. V Chelstonu smo se na romanje pripravili z devetdnevnicco. Tema je bila posvečena odrešenju sveta, predvsem pa načinu, kako mi lahko pri tem pomagamo. Za priložnost smo izdali Marijansko revijo, ki je vsebovala celotni program devetdnevnic in romanja. Verniki so se romanja v velikem številu udeležili. Marsikdo bi tudi rad prišel, a ni imel transporta. Nabavljamo pa avtobus, ki bo romanja olajševal. Obenem bo pa to izredna pomoč pri organiziranju duhovnih vaj.

Lovro Tomažin

ERNEST BENKO je težko dočakal p. MIHA DREVENŠKA, čeprav se je le-ta mudil na izrednem dopustu v domovini. Obiskat je šel bolno mamo. Našel jo je na smrtni postelji. Pokopali so jo na Vernih duš dan v Vidmu pri Ptujju. P. Miha ni bil mogel priti na očetov pogreb maja letos. Zato je bilo pri pogrebu čutiti, da se je poslavljaj od obeh staršev. Naj počivata v miru! Sinu in nam pa pomagata izprostiti Božji žegen na misijonsko polje.

BRAT ZDRAVKO KRAVOS se je na dan Brezmadežnega spočetja oglasil v Lusaki in vam tole sporoča: Poleg dela v šoli in na vrtu sem pripravil trinajst dečkov iz naše gimnazije na krst. Prišel je sam škof Mazombwe ter dečke krstil in birmal s še štirimi drugimi fanti. Za prihodnje leto pa pripravljaj skupino tridesetih fantov, ki bi bili radi krščeni. To mi dela veselje v tej afriški vročini.

P. Tomažin: „Dekleta iz župnije s. Kizita so prišle na duhovne vaje januarja 1984. Bilo jih je 68.“ Duhovne vaje so bile kajpada v Domu duhovnih vaj ob bodočem Marijinem romarskem svetišču v Lusaki, Zambija.

IZ SVETA, KI MU PRAVIMO PISARNA (in iz neobjavljive zbirke Ljudje Misijonov.)

Nasmehnil se mi je iz dobre volje,
v očeh sem bral mu luč kristjanovo.
Vedoč za moj pregrešek ni ga hotel
računati k nemarnosti za zlo.
Pozorno je sledil mi v gozd razlage.

In ko sem šel s stezé vzdolž miz pisarne,
sem vedel, da se sonce res smehlja,
da ptički pesmi brenkajo srebrne
in zrak visi na nitkah dobrega —
ker src težišč drži se dosti vlage.

In čudno, da ne morem pozabiti,
čeprav je toliko ljudi odšlo
pa tisti čas deževja, v grob statistik.
In ko se spet zamotamo v megló,
mi vanjo svetijo besede drage.

Pesnik se rad spominja določenega šefa-Japonca, ki so mu misijonarji posredovali dostop do milosti, ki edina more prenoviti naravnega človeka.

Vladimir Kos.

KRAMLJANJE NA SESTANKU

JANEZ PUHAN CM, Manambondro, Madagaskar.

*Gospod,
daj vsak dan
svojemu ljudstvu
minljive dobrine,
da bo imelo tako
dovolj moči in zaupanja
iskati neminljive.*

Kako aktualna za naše razmere je ta prošnja, ki nam jo ponuja današnji brevir. Čas največjega poljskega dela je. Vas se čez dan dobesedno izprazni. Polja pa oživijo. Kljub suši ljudje presajajo v trda riževa polja mlade sadike riža. Mnoge imajo že rumenkasto barvo, sušijo se. Ker je zemlja suha in trda, je že treba uporabljati lesenó palico, s katero naredijo v zemljo luknjo in potem vanjo presadijo mlado riževó stebelce. Gospod, daj nam prepotrebni dež, ponavljamo v prošnjah za vse potrebe. Dež, da ne bo naše delo zastoj. Samo dež, ne pa ciklona, ki neusmiljeno uničuje vse na svoji poti.

Žalostno je to življenje, če ti je edina in največja skrb, kako preživeti. Sit človek tega ne razume. Kako naj najdejo starši čas in voljo za vzgojo, za pogovor, za vse, kar ni le telesno? Tudi Malgaši so tako v skušnjavi, da ponovijo Adamov greh: ne potrebujem Boga, sami si moramo pomagati. S Salamonom prosim: Gospod, varuj jih revščine in bogastva. Daj jim, kar potrebujejo.

Že par mesecev vsako pridigo začnjam z besedami: „Bog je ljubezen. Bog je naš Oče.“ Malgaši pravijo RAY AMAN-DRENY (starši), kar lepo pove, da so v Bogu vse tiste kvalitete, ki jih imata dobra starša, oče in mati.

Na sestanku „kmečke mladine“ so mi prejšnjo nedeljo mladi postavili neverjetno veliko vprašanj. Niso vedno tako razpoloženi za razgovor. Fant mi pravi: „Mompera, ti kar naprej ponavljaš, da je Bog ljubezen. Kako to, da je „dopustil“, da si ti oglušel na eno uho, ko si vendar zanj daroval svoje življenje?“ Lepa prilika, da sem jim poskušal povedati, da Bog bolje od nas samih ve, kaj je boljše za naš Bog vidi veliko dalje kot mi. Po nekaj primerih se mi je zdelo, da so mi kar pritrjevali. Kadar kdo umrje, rečejo ljudje: „Bog je spet nekaj slabega naredil.“ Ali je smrt od Boga? Poglejmo prve strani sv. pisma. Našli smo odgovor, odkod smrt in zlo v svetu.

Zopet druga pravi: „Bog ima gotovo belce rajši kot nas črnice, ker jim je prej kot nam pomagal, da so prišli ven iz revščine, v človeka vredno življenje?“ Pa mi je prišel prav govor, ki ga je imel po novem letu japonski ambasador, ki je v imenu diplomatskega zbora voščil predsedniku republike srečno novo leto. Med ostalim (zelo kritičnim govorom) je dejal, da ima Stvarnik Malgaše posebno rad. V dokaz: zemlja je rodovitna in je je v izobilju, v zemlji precej rudnin; Malgaši

Škof naših malgaških misijonarjev, pred leti, kmalu po posvečenju v Farafangani. Okrog množica malgaškega ljudstva.

so en narod, z enotnim jezikom; kot otočani so zavarovani pred zunanjim sovražnikom, k njim ne prihajajo begunci, kot v mnoge druge afriške dežele... Še druge prednosti smo našli in morali priznati, da je Bog naš veliki otok velikodušno blagoslovil. In zakaj vendar razvoj ne gre naprej, pač pa na vseh področjih nazadujemo? Človek je temu kriv: lenoba, sebičnost, praktični materijalizem, zanemarjanje človekovih duševnih zmožnosti, neorganiziranost, neodgovornost... Torej začnimo vsak pri sebi. Ne pričakujmo, da nam bodo nebesa trosila denarce, ko bomo mi spali pod mango.

„Belcem je lahko, ker imajo sredstva, stroje.“ Pa sem jim lepo razložil, da so naši predniki začeli z motiko, prešli na plug in so danes na traktorju. Traktorja jim pa niso zastonj dali Rusi. (Malgašem so namreč Rusi dali okrog 2000 traktorjev, seveda brez rezervnih delov. Od teh jih po nekaj letih morda še sto kje dela.)

Preskočili smo na drugo temo. Novi učitelj trdi dijakom, da vera ni potrebna za življenje. Ugotovili smo, da ima pravzaprav on še večjo vero, če trdi, da ni Boga, seveda če to iskreno misli. Pavel je zapisal, da le bedak more kaj takega trditi. Tisti, ki hodi ali slep po zemlji ali pa nikoli ne prisluhne svoji notranjosti. Ugotovili smo tudi, da je zadnje čase čedalje več mladih učiteljev, ki oznanjajo brezboštvo. Škofje so nas v pastirskem pismu svarili pred takimi, ker imajo zahtrebne politične namene. Boga v ljudeh „ubiti“, dušo razložiti po mate-

rijalistično, potem ostane človek le golo sredstvo, materija, s katero lahko po mili volji manipulira ideologija (npr. marksistična tukaj).

To razmišljanje o Stvarniku nas je pripeljalo do kometa Halley, ki ga bomo imeli mi na južni polobli priliko kmalu vsak večer občudovati. Ali ni zvezdnato nebo, ki se tukaj pri nas tako čisto in polno vidi, ena sama velika pridiga o Bogu? Pred kratkim je bil poln lunin mrk. Ljudje so vsemogoče ugibali. „Ali se res zemlja vrtil in ne sonce okrog zemlje?“ Vzel sem žogo in jim ponazoril. „Nemogoče, da bi pod nami tudi živeli ljudje. Če je zemlja okrogla, zakaj pa potem morje ne odteče z nje?“

Še in še so se vrstila vprašanja, preprosta, vedoželjna. Bolj človek pozna stvarstvo in samega sebe, bolj mu to pomaga biti veren. Ali niso bili v zgodovini in so še danes veliki učenjaki najbolj verni? Navadno pa taki, ki so malo povohali šolske knjige, že mislijo, da so z veliko žlico zajeli vse znanje in celo spoznali, da ni Boga. Res je, pravijo mladi. „Učitelji, ki so komaj končali srednjo šolo, so najbolj širokoustni.“ Pa se je že večkrat pokazalo, da potem v življenju niso daleč prišli. „Se spomnite učitelja Bernija, ki se je vsak dan norčeval iz dijakov, ki hodijo v cerkev. Hodil je kot puran naperjen po vasi. Potem pa ni bil niti sprejet na univerzo in zdaj dela kot navaden delavec v skladišču.“

In še in še smo modrovali, večer je pa vztrajno lezel v noč. Tako sem bil zavzet s pogovorom, da sem celo pozabil prižgati petrolejko. Kar v temi smo končali. Imel sem občutek, da so tisti večer z vsem srcem peli tisto priljubljeno: „Zahvalimo te, Bog, naš Oče“.

LJUBEZEN DO MISIJONARJA JE PRERASLA VERO

JANKO SLABE, Matanga, Madagaskar.

Ko boste brali naslednji sestavek, imejte stalno v mislih, da vam hoče prikazati predvsem ljubezen do misijonarja in ne toliko premajhno vero ljudi. Seveda boste poleg tega spet lahko nekoliko spoznali življenje Malgašev, s katerimi živimo.

Ko se je z enoletnega dopusta v Evropi misijonar Janez Puhan vrnil v Manambondro, kjer živi, so ga ljudje sprejeli z velikim navdušenjem. Vse delo je spet prišlo na svoj stari tir. Ob obisku podružnice Sandravinany pa je Janez naenkrat oglušel na eno uho. V strahu, da ne bi še na drugo in seveda v upanju, da bo morda celo popolnoma ozdravel, je iskal zdravniške pomoči v bolnici v Ljubljani. Kljub vestnemu iskanju zdravniki niso mogli ugotoviti vzroka bolezni. V negotovosti, ali se vrne ali ne, je Janez svoje kristjane vzpodbujal s pismi kot sveti Pavel. Ljudje so njegova pisma z veseljem brali, obenem pa zanj stalno molili. Vedeli so, da ostanejo brez svojega duhovnika, če ga ne bo nazaj.

Ljubezen do misijonarja in skrb zanj sta prerasla njihovo vero. Nekateri Marijine družbenice so naskrivaj odšle k čarovniku. Kaj so tam opravile, boste spoznali iz naslednjega pisma. Besedilo, ki ni v narekovajih, je moja dopolnilna razlaga za lažje razumevanje.

Skupina slovenskih misijonarjev na Madagaskarju ob sončnem zahodu.

„PRESEDNIK ŽUPNIJSKEGA SVETA V MANAMBONDRO
KATOLIČANOM V SANDRAVINANY! (9/1/85)

Tu vam posredujem nekaj glede bolezni Mompera Jean. Veliko ljudi veliko ve. Nekega večera je k meni prišlo nekaj odraslih žena. ‚Čudimo se‘, so rekle, ‚da zdravniki ne morejo odkriti bolezni Mompera Jean, celo najbolj izkušeni ne. V skrbi zanj nas je premagala skušnjava, da smo šle k čarovniku. Povedal nam je, da so kristjani v Sandraviny pričakali Janeza poleg spomenikov mrtvim, ko se je vrnil z dopusta.‘ “

Mrtve pokopavajo v skupno grobnico. Nekje blizu vasi pa postavijo spomenik. Včasih je to bil podolgovat sklesan ali naraven kamen, zapičen v zemljo, visok največ tri metre. Danes jih že veliko delajo iz cementsa. Nanj napišejo ime pokojnika in včasih tudi dan rojstva in smrti, kar precej podobno kot v Evropi. V starih časih so ob priložnosti postavljanja kamna sorodniki obvezno morali zaklati štiri vole. Ko so šli kamen iskat, ko so ga obdelovali, ko so ga nesli oziroma vlekli domov in ob postavljanju, vsakokrat je padel en vol. Seveda je bilo takrat manj ljudi, zato tudi manj mrtvih, pa več goved. Danes je praznik samo še ob postavljanju kamna.

„Duhovi pokojnikov, katerim so spomeniki postavljeni, so se dotaknili Janezovih ušes in je oglušel.“

Ljudje sami so mi pripovedovali, da so to bili duhovi pokojnih otrok: „Poglejte, kako so lepa belčeva ušesa! Čisto rdeča so!“ in so jih božali ter se jih dotikali. Mimogrede povedano, je veliko lažje moliti k odraslim prednikom kot k otrokom. Dajo si kaj dopovedati. Na primer odraslega bolnika lahko vzpodbujaš, naj je, četudi nima teka, otroku pa tega ne moreš dopovedati.

„Škoda je, da niste prišli takoj k meni, ker bi Momperu ne bilo potrebno iti v Evropo. ‘Kaj naj storimo,’ so vprašale žene. ‘Kristjani v Sandravinany naj poiščejo odraščene rdečega petelina. Z dovoljenjem šefa grobnice naj petelin obkroži spomenike in obenem prosijo prednike, da ozdravijo misijonarjeva ušesa, četudi je v Evropi: ‘Mompera Jean je že sin Sandravinanyja, zato mu ne delajte kaj takega, ampak odprite njegova ušesa, ki ste jih zaprli!’ ‘Petelina lahko zakoljete in pojedete’, je končal čarovnik. Tako torej, oprostite, da vas nadlegujemo. Možno je, da delujejo skrivnostne sile. Vse to lahko storite na petek zjutraj.“

KRISTJANI V SANDRAVINANY ODGOVARJAJO KRISTJANOM V MANAMBONDRO (20/1/85)

„Pozdravljamo vas v Gospodu. Pošiljamo vam odgovor na vaše pismo. Z žalostjo vam moram povedati, da nismo napravili tega, kar ste želeli. Vzrok:

- 1) Kristjanom češčenje malikov nič ne pomeni.
- 2) Lastniku spomenikov se ne upamo reči, da bi tam zaklali petelina. O volu bi se še lahko pogovarjali ali pa, da bi petelina spustili, kamor bi pač šel.“

Pripovedovali so mi, da bi jih vsa vas krepko kaznovala, če bi si kaj takega upali samo prositi. Za kakršenkoli blagoslov grobnice ne sme biti nič manjšega kot je vol. To bi bilo predrzno nespoštovanje običajev in prednikov.

„Tudi, če bi lahko storili kaj takega, mi samo Boga prosimo, da mu podeli zdravje. Tudi pripovedovanje žena se ne vjema z dogodki, kot so se odvijali. Misijonar ni zbolel, ko smo mu šli nasproti ob vrnitvi z dopusta, pač pa pozneje. Prišel je še enkrat, da je Fleurija uradno postavil za katehista. Vmes je že pretekel kakšen mesec, verjetno oktobra. Za konec naj povem, da nismo napravili, kar ste želeli. Saj to nima nobenega smisla, če dobro premislimo, posebej za nas, ki sledimo Kristusu. Vztrajajte v molitvi!“

Janez Puhan je sedaj še v Vangaindrano. Ljudje ga nestrpnostno pričakujejo. Ravnokar sem dobil pismo iz Manambondro, če kaj vem, kdaj Janez pride. Telefon namreč ne dela, da bi jim lahko telefonirali, pa tudi pismo je že en teden, odkar je odšlo od tam.

Tako se pri kristjanih velikokrat zgodi, da ljubezen v stiski (na primer do bolnega otroka) prerase vero. Seveda bi pravniki rekli, da je to smrtni greh, kot so apostoli hoteli poslati ogenj na vas v Samariji, Kristus jih bi pa verjetno samo milo pogledal, kot je Petra, ko ga je zatajil.

Kdo bi verjel, da sva res tu...!

Izjava dveh laičnih misijonark na Madagaskarju.

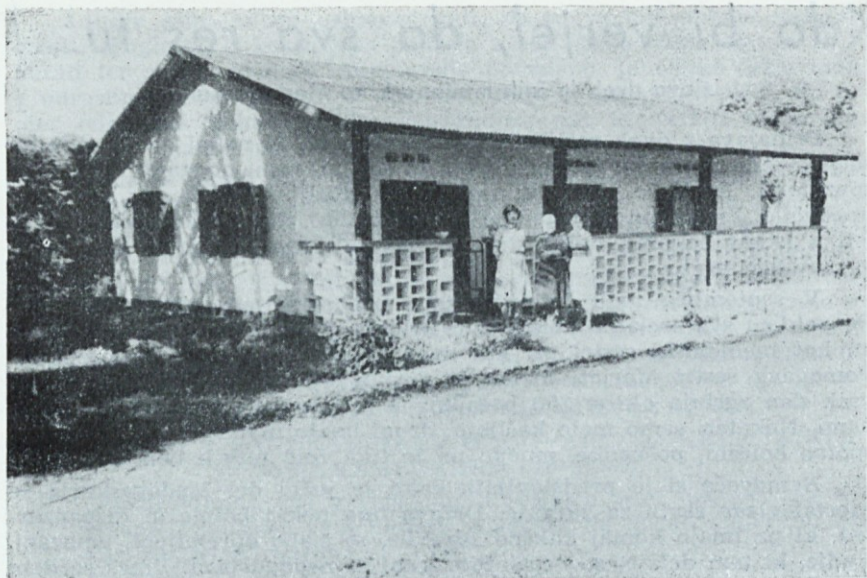
Prihajava z dveh različnih kontinentov, da bi nekaj svojih mladih sil posvetili napredku tretjega sveta in se tudi sami obogatili za mnoga spoznanja. Dosti je ljudi, ki mislijo na misijone, nama pa se je to uresničilo. Zakaj mnogi ostanejo le pri mislih? Sva samo navadni dekleti z istimi željami, dolžnostmi in navezanostjo kot množica mladih v razvitem svetu.

V septembru naju je misijonska pot pripeljala na Madagaskar. Po poklicu sva socialna delavka in delovna terapevtka, toda zdaj delava kot medicinski sestri, za kar sva se tudi nekaj časa usposabljali. Pomagava sestri Marjeti Mrhar v dispanzerju na podeželju. Sem se vsak dan zgrinja okrog 250 bolnikov z različnimi boleznimi in potrebami. Nekateri samo malo kašljajo, drugi imajo malarijo, hudo diarejo, spolne bolezni, poškodbe, mnogo pa je tudi zelo težkih bolnikov.

Nemogoče si je predstavljati, kako je južni del Madagaskarja še zaostal glede skrbi za zdravje. Država ima nekaj bolnic in dispanzerjev, ki pa imajo komaj kakšno zdravilo, so slabo opremljeni, umazani, ljudje, ki tam delajo, so nezainteresirani in neodgovorni. Vmes se dobi tudi kak poštenjak, ki pa mu drugi mečejo polena pod noge, da na tak način izsiljujejo podkupnine od bolnikov. Ni nobenih organiziranih cepljenj. Ljudje niso poučeni o higieni, prehrani, zdravju... Vse to skupaj z veliko revščino, nepitno vodo in težko klimo povzroča, da so pogostejše bolni in jih je težje zdraviti.

V naš dispanzer prihajajo bolniki z veliko vero, da bodo ozdraveli, ker slovi po tem, da je dobro opremljen in založen z zdravili in da mi ne delamo za denar, temveč želimo pomagati ubogim. To pa je mogoče le po zaslugi mnogih dobrotnikov, posameznikov in organizacij, ki velikodušno darujejo svoj delež. Vedno znova sva presenečeni, kako veliko zaupanje imajo domačini v tablete in injekcije in kako malo vedo o zdravju in skrbi za zdravje. Komaj čakava, da bova znali bolje malgaško, da jih bova lahko tudi poučevali in vzgajali k bolj zdravemu načinu življenja. Nekaj je že, ko vidijo, da imamo mi drugačne navade, da bolj skrbimo za zdravje in higieno. Večkrat se čudijo, zakaj me pospravljamo „čisto“ hišo in peremo obleko, ki ne zgleda umazana, medtem ko sami živijo v veliki umazaniji.

Za najino življenje je kar dobro poskrbljeno, da sva zdravi in močni in lahko delava za bolnike. Sestra Marjeta se je zelo trudila, da nama je pripravila čudovito hišico, v kateri se prav domače počutiva. Ob prihodu sva bili prijetno presenečeni: okrog hiše so cvetele rožice, v hiši pa tekoča voda, plinski štedilnik, postelje z mrežami proti komarjem, posoda in hrana v omarah. Imava zelo malo časa za kuhanje, asj sva skoraj cele dneve v dispanzerju, zato kosiva pri sestrah, ki pripravijo dokaj raznovrstno hrano. Poleg tega skrbijo tudi za najino dobro počutje in nama pomagajo pri učenju malgaščine in

Hišica, v kateri živita laični misijonarki v Tanganoniju, ki jo je za laične sodelavke s pomočjo škofa in dobrotnikov zgradila s. Marjeta Muhar; pred vtišdom obe laikinji z s. Mrhar. — Spodaj: Pred dispanzerjem, kjer misijonarke delujejo.

razumevanju razmer in mišljenja ljudi. Hvaležni sva tudi vsem slovenskim misijonarjem, ki so naju lepo sprejeli in naju včasih obiščejo, da nam tako pomagajo pri navajanju na nove razmere.

Pred prihodom na Madagaskar sva si težko predstavljali, kaj bova delali in kako bova živeli kot laični misijonarki. Toda kljub temu sva tvegali. Upava, da sva odprla pot tudi drugim, saj tukaj čaka še dosti dela.

Anica Tomažič
Doroteja Tratnik

Tu zraven Doroteja Tratnik pri zapisovanju došlih in čakajočih bolnikov. — Spodaj: Anica Tomažič, s. Mlakar in Dori Tratnik pri pregledovanju oblek, ki jih pripravljajo za pakete v pomoč gobavcem; so v hišici, kjer onidve stanujeta.

SE TRETJIČ V ČRNO AFRIKO

L.L. C.M.

PRI DVEH FRANČIŠKANIH V TOGU, P. KETIŠU IN P. KADUNCU

Ko smo na letališču v Yaunde v sredo, 13. julija 1983 čakali na odlet iz Kameruna proti Togu, mi je v čakalnici vzbujala pozornost neka kakih 40 let stara bela dama, ki je sedela nasproti meni; čez čas me je ogovorila v angleščini. Ko sem ji povedal, kaj znam, je pričela z španščino, češ da je sicer iz ZDA, a da se je v šoli tri leta učila tega jezika. Toda presneto sem moral napenjati ušesa, da sem razbiral španske besede, ki jih je ona, zraven še pomanjkljivo, izgovarjala po severoameriško. A bila je zelo zgovorna. Pripovedovala mi je, da potuje kot jaz v Togo, a da pripada k veri „bahai“, o kateri sem tedaj prvič v življenju čul, ona se mi je pa zdela, kot da je propagandistka te vere. Ves čas poleta mi je razlagala to verovanje, sedeč zraven mene. „Bahai“ združuje vse: Mojzesa, Kristusa, stara egiptovska božanstva, hinduizem, islam in sploh vse vere. „Bahai“, da je ponovno učlovečenje nosilcev teh ver. Žena mi je dala špansko pisano brošuro, ki vsebuje ta nauk v kratkem; morda bom na podlagi te tiskovine kaj več o tej čudni veri kdaj kaj napisal v naš list. Vprašal sem jo, kakšnega poklica je in ali je poročena, itd., pa mi je povedala, da živi sama, a da ima osemletnega sina in da je njen življenjski cilj širiti to vero in živeti v Afriki. Sklepal sem, da je najbrže v službi tega verstva, morda celo ena vodilnih, kar se mi je potrdilo, ko smo v Duali izstopili, kajti tu jo je na letališču čakala črna prijateljica in kasneje v Lome kar skupina belcev in črncev.

V Duali je vladala v letoviškem prostoru velika vročina. Vzel sem svojo prtljago in jo oddal za polet naprej v Togo. Letalo bi moralo odleteti že ob 8 zjutraj, pa smo čakali in čakali ... Človek bi rad kaj spil, pa ni bilo ničesar na razpolago, niti kave. Moja bahai sopotnica je kramljala s prijateljico, in ko se je ta poslovila, spet z menoj, pa tudi z nekaterimi čakajočimi sopotniki po francosko ali po angleško. Končno smo ob pol desetih dopoldne le vstopili v letalo in sem se kar oddahnil, ko sem se rešil kar preveč zgovorne bahaike, ki me je s svojo španščino in svojo vero že kar morila. Sedež sem imel pri oknu ob nekem črncu, ki je znal francosko, pa domal nisva govorila, tako da mi je bila vožnja v odpočitek.

Ob 13 smo pristali v Lome, ki je glavno mesto ozke, podolgovate dežele Togo. Pregledi dokumentov in prtljage so bili kar zahtevni. Bahai sopotnica pa s svojo kovčka ni dočkala... Ljudje, ki so jo pričakovali, so ji kajpada priskočili na pomoč in se na zadevnem letalskem uradu pritožili. Izrazil sem ji sožalje ob tej smoli, sam bil pa vesel, da sem svojo prtljago v Duali dvignil in jo oddal tam za Togo. Ne vem, kako so bahai sopotnici ta problem rešili, kajti bil sem glede samega sebe zaskrbljen, kako se bom v Togu znašel. V Afriki je potniku, ki se v vsakem kraju ustavi le za nekaj dni, nesmišljeno posluževati se telegramov, telefona pa sploh nemogoče, saj ga misijonarji, razen v najpomembnejših mestih, nimajo; telegrafiraš pač lahko in plačaš, a telegram bo prišel kdo ve kdaj za teboj, če sploh pride. Tako tudi v Togu nisem imel kam sporočiti o svojem prihodu in me zato kajpada nihče

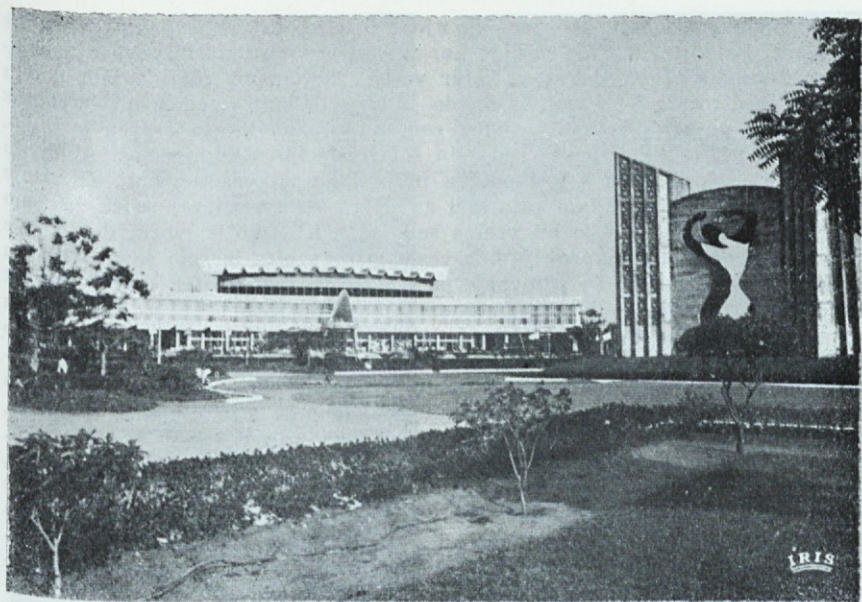
Skupina frančiškanov, ki delujejo v Togu; na skrajni desni je Slovenec p. Milan Kadunc, zraven njega pa frančiškanski župnik v Lome, pri katerem sem dan in pol gostoval.

ni pričakoval na letališču. Pograbil sem prtljago in šel iskat, kje dobim kak taksí, a še prej sem moral k letališki menjalnici, da dobim kaj deželnega denarja in bom mogel taksí plačati. Še dobro, da sem mogel dopovedati taksistu, kam bi rad, namreč na naslov, ki mi ga je poslal pred potovanjem p. Ketiš: Convent Franciscaine de St. Antoine, Hanoukope. Ko me je šofer vozil skozi Lome, se mi je kar neverjetno zdelo, da sem tudi v to deželo prišel, saj je ena najmanjših v tem delu Afrike. Na potu ni bilo videti kaj takega, kar bi mi vzbujalo pozornost: bolj malo razvito mesto brez večjih stavb s povsem črnim prebivalstvom. Šofer me popelje na cilj. Ko izstopim pri vходу na dvorišče, vprašam nekoga, kje bi dobil misijonarja. Prijazni črnc pozvoni na zvon, ki naj koga priklíče. Jaz se med tem razgledujem naokrog: Na desno ob dvorišču je bila vrsta prostorov, nekih pisarn, nasproti senčna lopa, kjer je bilo zbrane nekaj črne mladine, na levo na zunaj skoraj neopazna cerkev, v kateri so delali delavci, še bolj ob cesti pa enonadstropno poslopje z vnanjimi stopnicami navzgor. Čas je bil opoldanski, okrog dveh popoldne, ko je najvčēja vročina. Na verando pred pisarnami sem zložil svoje stvari in čakal. Razmeroma kmalu pride po stopnicah doli drug črnc in še njemu povem, zakaj sem prišel in koga iščem. Črnc hitro razume in pravi, da bom moral še malo počakati, da se misijonar dvigne od opoldanskega počitka, in odide nazaj po stopnicah. Vzamem iz torbe brevir, da si krajšam čas. Ura je že skoraj tri. Tedaj pa spet pride tisti fant in mene z vso kramo spremi po stopnicah v prvo nadstropje, češ da je tako naročil misijonar. Nadstropje je velik prostor, ki je na eni strani odprt, brez kakih

oken, na levi in desni strani so sobe; v eno me povabi črnc, da odložim svoje stvari, pa odide. Skoraj nasproti meni določene sobe je nekaka razvedrilnica in vesel opazim, da je v njej naprava za ohlajevanje zraka, televizijski aparat in vse potrebno za reprodukcijo glasbe. V tem se prikaže frančiškan v sivi redovni obleki, ki je kajpada nad mojim prihodom kar malo iznenađen, češ da mu nobeden od naših misijonarjev ni povedal o njem; seveda, saj še sam nisem vedel, kdaj bom lahko prišel na koncu mojega afriškega potovanja v Togo. Predstavi se mi kot župnik tega frančiškanskega misijona župnije sv. Antona, po imenu Karel Andrej, in mi izreče dobrodružico, rekoč tudi, da mi bo rad pomagal priti do misijoncv slovenskih sobratov, a da to ne bo tako enostavno, kajti ona dva delujeta na skrajnem severnem koncu dežele v škofiji Dapango. Postreže mi s hladno pijačo, kajti vročina je prav po afriško pritiskala. Potem mi pa pravi, da greva kar v mesto, napraviti potrebne korake za dosego misijonarjev. Vzame avto in me pelje na policijo, da dobim dovoljenje za kretanje po deželi. Potreboval bi 4 fotografije, ki jih seveda nisem imel s seboj, saj sem si vizum za vstop v deželo že v Evropi pridobil, da bo pa tu potreben še kak drug vizum, pa nisem bil obveščen. Zato me je frančiškan peljal v mesto iskat fotografa, ki sva ga končno le dobila. S fotografijami se vrneva na policijo, zelo primitiven urad, kjer si urediva vse potrebno za dosego dovoljenja, ki so ga obljubili šele za naslednji dan, pustiti sem pa moral tam svoj potni list. Misijonar me potem pelje v hišo, ki jo je škof iz Dapango nabavil zase in za misijonarje škofije, da imajo kam iti, ko pridejo po opravkih v Lome. Tam je pater naletel na lepo oblečenega črnca, od katerega je zvedel, da naslednji dan škofov šofer odpelje v Dapango novi poltovornjak, ki ga je bil škof dobil za svoj misijon na severu. Sreča pa taka! Kajti misijonar se je dogovoril s človekom, da se šofer z avtom naslednji večer prikaže na frančiškanskem misijonu in vzame mene seboj na sever k slovenskima misijonarjema, v misijon Kante, kjer me pusti in odide naprej v Dapango.

Vesel, da se mi je tako hitro našla možnost za dosego obeh rojakov, sem bil poln zahvale uslužnemu frančiškanku, ki me je potem ob pol osmih povabil k večerji, po večerji pa v razvedrilnico k televiziji in na hladno pijačo. Nato mi je še dal tableto proti komarjem, nakar sem šel k počitku. Mreže nad posteljo nisem razpel, misleč, da me bo tableta branila pred komarji, a ne vem zakaj, zjutraj sem bil ves opikan.

Že prejšnji večer sem izvedel radi maševanja in zjutraj sem res že ob pol šestih sam maševal. Po maši me je črni kandidat za brata povabil k zajtrku ob sedmih, dčim je pater kasneje zajtrkoval sam zase. A že ob desetih me je misijonar povabil, naj grem z njim in kuharjem ter drugim uslužbencem, da v mestu poiščeva zame nadaljevanje poleta in nakupimo nekaj stvari. Najprej smo šli v dve veliki samopostrežni trgovini. Čudil sem se, da morejo v tem razmeroma malem in revnem mestu v še revnejši deželi vzdrževati tako veliko in moderno urejeno samopostrežno tržišče, ki je bilo vrhu tega še odlično založeno z najrazličnejšim blagom. Kuhar in uradnik sta vse nakupljeno sama odnesla domov, midva s patrom sva pa šla v veliko pisarno KLM letalske hlandske družbe, kjer so bili črni uradniki zelo ustrezljivi in so mi preskrbeli sedež na letalu iz Toga v Pariz za dan 23. julija. Ker smo bili tedaj šele 14. tega v mesecu, bom tako imel, hvala Bogu, kak

Pogled na trg v mestu Lome, Togo.

teden dni časa za obisk delokrogov obeh misijonarjev o. Ketiša in o. Kadunca na severu. Moral sem pa biti 27. že izven Francije, kajti le do tedaj sem imel francoski vizum. Pater je nato zame naročil taksi, da me pelje domov, sam pa je šel naprej po opravkih z misijonskim avtom.

Ko se je misijonar Andrić vrnil, smo kosili in se je videlo, zakaj smo šli dopoldne kupovat, kajti obed je bil v nasprotju z večerjo, najbrže z ozirom na obiskovalca, kar odličn. Po kosilu me je pater spet povabil v razvedrilnico in mi je na zelo dobrem aparatu predvajal ploščo s Kranjčevićevim zborom pravoslavne Cerkve, ki je krasno donel. Pater mi je naročil, naj bom popoldne pripravljen na odhod, ker ne ve, kdaj ravno bo prišel škofov šofer, da se z njim odpeljem na sever dežele. Ob nekako petih popoldne pa me pater spet zapelje na policijo po potno dovoljenje in da mi vrnejo potni list, a tam rečejo, da dokument še ni pripravljen. Kako naj zdaj potujem po deželi in celo brez potnega lista? A rekli so na policiji misijonarju, da smem na sever tudi brez tega dovoljenja in brez potnega lista. No, tudi dobro! Vrneva se. Ko doma vse lepo zapokam, zanesem v župniško pisarno in čakam. Doživim, kako pride k patru na obisk imeniten črнец, ki je bil preje poslanik v ZDA; prihajajo še drugi ljudje na razgovor. Na dvorišču zunaj pod lopo ima mladina že celo popoldne pevsko vajo, na kateri pa pojejo le dekleta, dočim fantje z muziciranjem spremljajo njihovo petje; pripravljajo se na prireditev, ki bo ob nekem jubileju tukajšnje njihove cerkve. Okrog sedmih zvečer mi pater zaskrbljeno pravi, da je nastopila neka težava glede mojega potovanja na sever. Šofer je s kamioneto sicer prišel,

a je pripeljal s seboj neko ženo in njene otroke, da jih pelje na sever, ne pa mene. Pater telefonira, najbrže kar v škofijo Dapango, in pove o problemu. Od tam sporoče, da mora šofer vzeti seboj mene. Kaj je bilo potem z ženo in otroci? Videl sem le to, da je žena, ki je že sedela ob šoferju z otrokoni v naročju, izstopila. Sedel sem na prazno mesto zraven voznika. Misijonar mi da seboj nekaj sadja in šofer odpelje nekam v noč. A kmalu ustavi pri neki hiši in nekaj nalaga in prelaga na vozilu zadaj. (Kasneje sem videl, da je tedaj tam pripravil za dolgo vožnjo naprej sedež za ženo in njene otroke, ki jih je bil vzal s seboj...) Ko smo se vozili do te hiše in potem, ko smo šli naprej, je bila cesta zelo razbita in sem se že samemu sebi smilil, kako težko bo potovanje po taki cesti. Pa je šofer kmalu bil spet na glavni cesti, ki je bila razmeroma dobro tlakovana, in je bila vožnja ugodna. Vozili smo se in vozili skozi mesta in vasi ob cesti. Policija je vozilo od časa do časa ustavila za kontrolo. Ko smo na nekem križišču točili bencin, sem izstopil iz kabine in se malo sprehodil okrog vozila. Tedaj sem videl, da so bili zadaj na kamioneti kar vsi, žena in otroci, pokriti s plahto, da bi jih policija ne opazila, ker so bili menda brez potnega dovoljenja. A šofer se je pri pregledih, da bi policija preveč ne stikala, zgovarjal name, češ da pelje „monsinjorja“ na škofijo, pa so nas hitro spuščali naprej, ne da bi „tovor“ zadaj opazili. Ker sem jaz v Lome takorekoč „izpodrinil“ ženo in otroke, misleč tedaj, da ne bodo šli z nami, sem šoferju v nekako odškodnino obljubil 5.000 frankov (nekako 15 USA dolarjev) in sem mu jih pozneje tudi dal, pa se mi je kar malo neumno zdelo, ko sem videl, da je šofer peljal ne le mene, ampak tudi celo družino in sem mu bil jaz prav za prav za dobrodošlo kritje... No, na drugi strani sem pa bil vesel, da so mogli tudi oni na dolgo pot.

Ko smo se ponoči vozili skozi večje kraje, sem se čudil, da so bile povsod ob cesti nastavljene stojnice in na njih ob razsvetljavi karbida polno raznih stvari za prodajo, po cesti pa vse živo ljudi v času nekako do polnoči. Tedaj se nisem potrudil, da bi vprašal šoferja, čemu to, a se mi zdi, da je bil vzrok temu nočnemu življenju po mestih prevelika vročina v dnevnem času. Med vožnjo nisem mogel spati, le malo podremaval sem, tako mi je čas kar nekam hitro mineval. Okrog treh zjutraj pa mi šofer reče, da smo dospeli v Kanté in da me bodo tu pustili, sami pa šli naprej v Dapango. Vesel, da se je vožnja prav za prav hitro končala, sem dal šoferju obljubljenih 5.000 frankov, in izstopil. Noč je bila silno temna, a v luči avtomobilovih reflektorjev sem zagledal pred seboj manjše zidano poslopje, iz katerega na hrup avtomobila pride misijonar srednjih let, ki mu šofer pove, da je pripeljal obiskovalca obeh slovenskih frančiškanov. Misijonar, čeprav še dremoten, me lepo sprejme, in vozilo odpelje. Iz hiše v tem pride še neki visokorasli črnc, ki me pozdravi v nemščini in pove, da je študent, ki se v šoli uči tega jezika. Peljeta me v hišo, v skupni prostor, kjer misijonar vzame s kavča blazine in jih razpoloži po tleh, češ da bom tako kar lepo prespal ostali del noči; ponudi mi tudi hladne vode, ki se mi je pač prilegla, mi pokaže stranišče v sosednjem poslopju in mi želi lahko noč. Zlekнем se na blazine, za zglavje si potisnem torbo pod glavo, pa kar kmalu, oblečen, trdno zaspim.

Že ob jutranjem svitu me zbudi trkanje na vrata in ženski glas; neka črnka je nekaj potrebovala, a se je kmalu umaknila, ko je zagledala neznan

Tu zgoraj misijonar p. Evgen Ketiš OFM pri ročnem delu; desno se vidi, kako kopljejo v Togu vodnjake za pitno vodo.

obraz. Hotel sem vstati, pa me je veliko stalo, da sem se spravil na noge, ker sem bil od ponočne sedemurne vožnje, pa tudi od neugodnega ležišča ves trd. Pogledam naokrog in vidim, da je zraven kuhinja s tekočo vodo. Osvežim se in malo uredim, položim nazaj na kavč blazine, sedem za mizo in čakam. A kar kmalu pride tisti duhovnik, ki me je ponoči sprejel; on je že ob šestih maševal. Razloži mi, da tu ni o. Ketiša, da je tudi on tu le gost, francoski škofijski duhovnik, ki za mesec dni tu vodi neki tečaj, katerega se udeležujejo tudi fantje, ki ta čas živijo na misijonu, zato ni bilo za nepredvidenega gosta prostega ležišča. Drugače tu na misijonu Kanté delujeta dva duhovnika, oba frančiškana domačina, katerih eden je župnik, drugi provincijal, ki pa sta oba odsotna. P. Ketiš da živi na podružnicah kakih 15 do 20 km stran od Kanteja in da bo prav tisti dan prišel na ta misijon, ker mora v Dapango, pa me bo tu dobil. Francoski duhovnik mi pripravi s sodelovanjem tiste domačinke zajtrk: nekak mlečen riž in kavo. Riža se nisem dotaknil, kava se mi je pa prilegla. Nisem je še dobro spil, pa prisede k mizi, ne da bi kaj rekel, mlad črnc in neprestano gleda vame; menda biva v hiši in ni čisto normalen. Tudi njemu je Francoz dal nekaj jesti, prav tako tudi neki stari ženici, ki je tudi prišla. Potem odide in mene pusti samega s čudakom, ki je bil pa še naprej čisto miren, med tem ko sem jaz prebiral neke francoske časopise, ki sem jih našel na mizici. Pride tudi neka bela sestra, ki mi prav hitro nekaj po francosko govori, da prav nič

ne razumem. Duhovnik se čez kako uro vrne in mi postreže s hladno vodo, pa spet odide na tečaj predavat.

Okrog pol 12 pa vstopi v sobo p. Ketiš, ki je od tiste sestre čul, da ga tu nekdo čaka. Tega vrlega frančiškana sem doživel že v Rimu, ker se je tudi on udeležil slovenskega misijonskega simpozija v Sloveniku in sva šla skupaj celo nekaj kupovat v mesto. No, in zdaj se tu veselo pozdraviva kot stara znanca! Enega od dveh frančiškanov v deželi sem le našel, hvala Bogu! Hitro narediva načrt, kako izrabiti čas mojega obiska. On je prišel k tukajšnjim misijonarkam, ki imajo postojanko nedaleč od frančiškanskega misijona, zato, da z avtom odpelje v Dapango belo laično misijonarko, kakih 40 let staro, ki je na misijonu sestram pomagala devet mesecev in se bo kmalu vrnila nazaj domov v Francijo. Pater Ketiš bo mimogrede pustil mene na misijonu p. Milana Kadunca, da se najprej pri njem razgledam, potem me bi pa p. Milan peljal nazaj v Kanté in h Ketišu, pri katerem bi vsi trije preživeli skupaj nekaj dni, nakar bi me oba peljala nazaj v Lome. Najprej me je torej o. Evgen Ketiš z avtom peljal k sestram, kjer je bil poleg imenovane bolničarke na obisku starejši francoski par. Sestre so vso družbo povabile na kosilo, pri katerem nas je bilo vsega skupaj kar kakih devet: bolničarka, francoski par, p. Ketiš z biskovalcem in tri ali štiri sestre. Po kosilu smo se še malo pogovorili, nato se pa že poslovili. Sedel sem h Ketišu spredaj, bolničarka pa zadaj. Čakalo nas je kakih 180 km poti. Dan je bil lep, a vroč, cesta asfaltirana in je avto kilometre kar pobiral. Ketiš je govoril nekaj časa z menoj, tako je čas hitro minil in že smo z glayne ceste zavili na stransko, ki ni bila asfaltirana, in po nekaj km vožnje po nekoliko hriboviti pokrajini Ketiš ustavi pred hišico med drevjem in pravi: „Pri Milanu smo, v Bogou!“

Že vidim prihajati od hišice sèm kratkohlajnega misijonarja z rahlo kratko brado, izstopimo in se vsi pozdravimo. Med tem ko Ketiš Milanu pripoveduje o bolničarki, se razgledujem: Na desno cerkvica brez kakega stolpa in brez prednje stene, da se vidi v notranjost svetišča, med cerkvijo in misijonsko hišo pa nekaj pastoralnih objektov, vse skupaj kar prijazno, domače. A Ketiš in bolničarka sta se že odpravljala naprej, in ko je Ketiš razložil Milanu svoj načrt, da prideva k njemu, je odhitel naprej proti severu, da izpolni svojo nalogo. Z Milanom, ki je bil in je še vedno še mlad človek, sva se kar hitro navadila drug drugega. Peljal me je proti hišici in mi je razlagal: Ko je prišel nekako dve leti prej semkaj, je bil dom takorekoč neuporaben, ni bilo ne stropa ne okenskih okvirov, le odprtina v zidu, tudi še ni bilo tekoče vode in še marsičesa drugega ne. On je takoj po prihodu zavihal rokave in vse uredil in dopolnil. Izkopal je tudi 27 m globoki vodnjak, za kar mu je sobrat Ketiš dal na razpolago potrebno orodje in napotke, kako in kaj se temu delu streže, in iz vodnjaka je napeljal vodo v dom. Ob tem mi je povedal o Ketišu, da je pravi strokovnjak za kopanje vodnjakov. Veliko sodeluje z neko organizacijo, ki je bila v deželo poslana iz Evrope za razvoj Toga, posodil jim je celo svoj kompresor, ki mu ga je za kopanje vodnjakov med ljudmi naklonila nemška podporna misijonska organizacija „Mise-recr“ in s katerim je drugim pomagal do vode, sam je pa še vedno na svojem delokrogu živel od deževnice. No, zdaj mu je ona organizacija v zahvalo za njegovo sodelovanje izvrtala 47 m globoko v zemljo, da so prišli do vode, in bo treba o. Ketišu samo namestiti črpalko in bo v Souté vedno dovolj

Pri blagoslovitvi cerkve v Bogou pri p. Milanu Kaduncu, ki na sliki stoji (z brado) na levi; zraven škof z juga, s škofovsko palico v roki pa škof škofije Dapango mons. Harrion na severu dežele, kjer delujeta Slovenca Ketiš in Kadunc.

čiste vode. Tako mi je p. Milan hitel razlagati o Ketišu, o katerem bom pa še kasneje veliko zvedel in tudi povedal. Zdaj je pa že čas, da predstavim misijskim prijateljem tega o. Milana, ki sem ga srečno našel na njegovem misijonu v Bogou. Sam mi je na moja vprašanja tole pripovedoval o svojem dotedanjem življenju in misijskem delovanju:

O. Milan (Emil) Kadunc OFM je bil rojen 20. aprila 1951 v Ljubljani in krščen pri Sv. Petru. Starša ima še oba pri življenju. Doma v Grosupljem je bil oče mizarski mojster, mama pa izučena šivilja. V družini je bilo 6 otrok. Najstarejši brat je bil, ko je bil obiskovalec pri Milanu v Afriki, župnik v Otočju pri Novem mestu, eden od bratov je strojni inženir, drugi trgovec, ena od sester je poročena in je profesorica, druga je tedaj ravno maturirala. Osnovno šolo osemletko je napravil v Grosupljem, nato je delal mizarsko tehnično šolo v Škofji Loki že kot frančiškan. Zanimiva je njegova pot v ta red. Po končani osemletki je bil povabljen na duhovne vaje pri salezijancih na Rakovniku, s katerimi si je že dve leti dopisoval. Tam so fantom predstavili različne možnosti za dosego poklica, a on se tedaj še ni odločil za nikamor. Pol meseca po tem ga je pri vodni instalaciji zadela nesreča in je na levi roki izgubil del kazalca. Mesec dni je moral nositi roko na preglede, pa je vedno preje stopil v cerkev k frančiškanom. Tam ga je brat Pashal povabil, naj vstopi v njihov red, in fant se je odločil za to. To se je zgodilo leta 1967. Prav tedaj je njegov najstarejši brat končal srednjo šolo z maturo in je v jeseni vstopil v bogoslovje, drugi brat pa je moral k vojakom. On sam je pa tudi uredil na tihem vse potrebno za vstop k frančiškanom, ne da bi doma komu kaj povedal. A ko je predložil vse potrebne papirje za vstop k frančiškanom tedanjemu provincialu o. Marjanu Valenčaku, je ta dejal, da nekaj manjka, namreč dovoljenje staršev, ker je bil Milan tedaj še mladoleten. Ko je doma povedal, kaj bi rad, so bili vsi sorodniki proti, tudi oče. Šele po treh dneh je dal sinu dovoljenje, češ: Kakor si boš postlal, tako boš ležal. Tako je Milan 17. septembra tega leta 1967 vstopil k frančiškanom za brata. Prva samostanska skupnost, v kateri je živel, je bila Sveta Gora pri Gorici, kjer naj bi se izučil za organista. Tam je pa ostal le osem mesecev. P. Valenčaku je izrazil željo, da bi se izučil za mizarja, zato so ga dali v mizarsko šolo v Trnovem, ki jo je dokončal v treh letih in pol z diplomom. Nato je šel leta 1971 v družbeni novicijat v Kostanjevici pri Novi Gorici. Tisto leto je njegov brat zapel novo mašo. Naslednje leto je novinec Milan prišel prvič v stik z frančiškanskim misijonom v Togu, kajti tedaj je že drugič prišel v Ljubljano p. Harrion, frančiškanski škof iz Dapanga. Na prvem obisku Ljubljane je ta škof dosegel za svoj misijon o. Huga Delčnjaka, na tem drugem pa p. Evgena Ketiša. Tedaj je pa provincial o. Valenčak prišel na idejo, da bi brat Kadunc študiral za duhovnika. Res je napravil sprejemni izpit za teološko fakulteto, študiral tam kot frančiškanski bogoslovec do leta 1978, ko je bil posvečen v duhovnika. Oče, ki se je v začetku obotavljal za dovoljenje mladoletnemu sinu, da bi vstopil za brata k frančiškanom, je bil ob njegovi novi maši ves ganjen in srečen. Novomašnik je bil leto dni za kaplana na Viču pri Ljubljani, v juniju 1979 pa je šel v Pariz, kjer je pri francoskih sobratih študiral francoščino in se pripravljaval na odhod v misijone. Že čez pol leta, po Božiču, je o. Milan Kadunc OFM odpotoval v Togo. Prvi njegov delokrog v tej deželi je bil misijon v Lotogou, kjer je ostal dve leti, do novembra 1981. A tam ga je napadla

Obiskovalec v družbi s p. Kaduncem (Slikal p. Ketiš).

težka bolezen, iz katere se je komaj izlizal; bolan je bil v avgustu in septembru 1981. Ko je ozdravel, je bil postavljen za župnika na misijon Bogou. Konec maja 1982 je šel domov na dopust in se vrnil na misijon konec meseca septembra istega leta. Doma je čas izrabil, da je veliko predaval in pridigal o misijonu. Naslednje leto 1983 ga je na tem misijonu Bogou obiskal obiskovalec slovenskih misijonarjev, ki ga je k njemu pripeljal njegov starejši sobrat p. Evgen Ketiš, kar je bilo pravkar povedano.

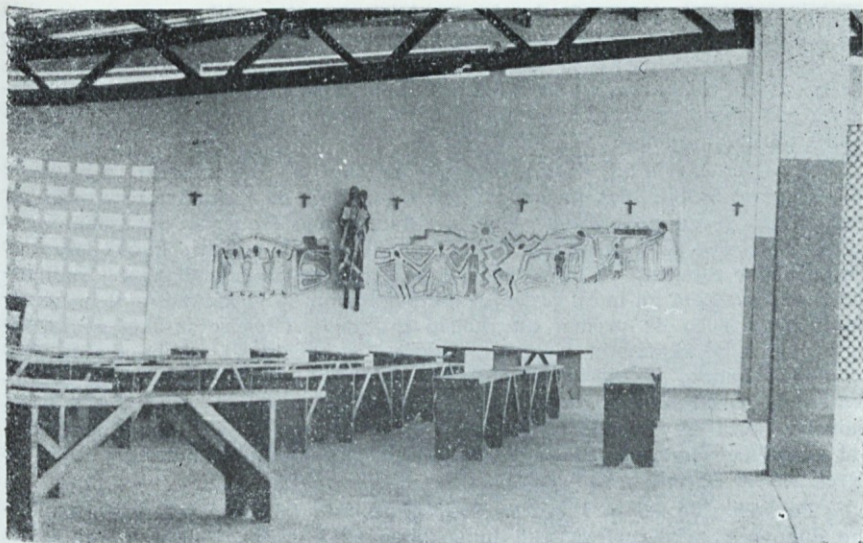
Župnija Bogou, kjer je torej tedaj o. Milan deloval, je ena izmed devetih župnij v škofiji; poleg tega je bilo še šest „kvasi“ župnij (o. Ketiš je oskrboval eno tako kvasi župnijo). Na področju Bogou živi 27.500 prebivalcev. Župnija je bila ustanovljena šele leta 1967. Zato je bilo med ljudmi tedaj šele kakih 800 katoličanov. Pri evangelizaciji je tedaj o. Milanu poma-

galo pet katehistov, v veliko pomoč so mu pa bile razne organizacije, posebno skupina „ognjiščarjev“, ki jih je bilo v Milanovem misijonu na delu kakih 30; zavzemajo se za vsestransko ljubezensko pomoč med verniki. Poleg tega o. Milan načrtno dela za poklice in je tedaj imel v poklicni pripravi pet fantov in tri dekleta. Veliko časa porablja za pouk krščanskega nauka, ki ga nudi v vseh razredih krajevne državne gimnazije, in je to delo v njegovih očeh morda najvažnejše, saj je treba v komaj pokristjanjenih družinah, posebno med študirajočo mladino, ki je bodočnost naroda, krščanstvo šele utrjevati. Skupine katehumenov, pripravnikov na krst, se pod vodstvom katehistov poglobljajo v evangelij in krščansko pojmovanje življenja in o. Milan jim od časa do časa nudi duhovne obnove ob raznih stopnjah priprave na prejem svetega krsta.

Zvečer sem z misijonarjem somaševal v cerkvi; maše se je udeležilo kakih deset mladih, med katerimi so bili tudi poklicni kandidati. Kot sem že omenil, je cerkev brez vhodnih vrat, tako rekoč na stežaj odprta in zato zelo svetla. Ob levi strani je na zidu kip Matere božje s svojo zgodovino. Po maši mi je Milan pripravil večerjo: dva jajčka, knorr juho in kruh. Ko se je zmračilo, je šel Milan h kabini za električni generator zunaj stavbe in ga je sprožil v pogon, da nana je svetila električna luč. Preden gre on h počitku, generator spet ugasne, ima pa za ponoči takozvane „sončne celice“, v katere se mu čez dan nabira električni tok, pa ima tudi ponoči iz njih električno luč. Potem ko sva lep čas kramljala, sem si zaželel počitka. Misijonar mi je ležišče in ozračje pošprical s tekočino proti komarjem, ki so me zato ponoči pri miru pustili in sem dobro spal. V začetku je bilo sicer vroče, a po polnoči se je toliko ohladilo, da sem se moral pokriti z odejo; ta nočni hlad mi je dobro del.

Zjutraj sem si privoščil spanje do osme ure. Zmolil sem brevir, pa me je misijonar že povabil k zajtrku, ki je obstajal iz slovenske salame, ki sina-misijonarja z njo zalaga skrbna mama, pošiljajoč mu jo po pošti, in iz kruha ter kave. In že sva šla spet na pot, kajti o. Milan je želel obiskovalcu pokazati malo po škofiji tega šele začetnega misijonskega področja. Nisva šla pa sama, ampak so sedli zadaj na kamioneto katehist, pa družina fanta, ki je nanagloma umrl: oče in mati in trije otroci. Sin se jim je zastrupil takorekoč z marhovino, kajti fantje so nekje staknili zakopano ovco, jo izgrebli in pojedli, pa vsi na smrt zboleli.

Po ponekod kar strmi poti, ki ni bila tlakovana, smo prišli z avtom do tlakovane ceste in po njej v kraj Bombouaka, kjer je središče frančiškanskega okoliša; mimogrede smo se malo ustavili. Tam so tedaj živeli v redovni skupnosti štirje frančiškani, trije Francozi in en domačin. Za kratek čas sva jih pozdravila, potem smo pa šli naprej proti mestu Dapango, čisto na severu podolgovate dežele, kjer je sedaj škofija. Najprej nas je misijonar peljal proti pokopališču zunaj mesta, ki je mohamedansko in povsem neobzidano. Avto smo pustili ob cesti in šli peš nekaj sto metrov do komaj zaznavnega groba, kjer je ležal pokopan pokojni fant, katoličan. Misijonar si je oblekel duhovniško belo oblačilo in si nadel stolo ter iz obrednika zmolil pogrebne molitve, ki jih je katehist sproti prevajal, potem pa imel sam občuten govor užaloščenim domačim. Ko je o. Milan še grob blagoslovil in so vsi skupaj zmolili nekaj molitev, smo zapustili kraj žalo-

Notranjost misijonske cerkve v Bogou, misijon p. Milana Kadunca.

sti. Svojeci pokojnika in katehist so šli potem nekam na svojo roko, midva pa sva šla na škofijo. Mimogrede je p. Milan obiskal v nekem sestreskem samostanu tri kandidatkinje z misijona, ki so bile tam na duhovnih vajah; vesele so ga bile in kar žareče od duhovnega zadovoljstva; rekel jim je, da jih bo prišel popoldne iskat za povratek domov v Bogou. Malo naprej mi je misijonar pokazal katedralo, ki je bila skoraj povsem zakrita za drevjem, a ni bilo časa, da bi vanjo vstopila, saj je moral Mi'an še marsikaj opraviti, predvsem pa sva morala iti pozdravit škofa Harriona. Škof je bil do obiskovalca drage mu Slovenije zelo ljubezniv in mu je naročil pozdrave za njegovega sobrata dr. Franca Rodeta CM, s katerim se dobro pozna; povabil naju je opoldne na kosilo.

P. Milan je hotel izrabiti vsak trenutek, da mi še kaj pokaže, zato me je peljal proti meji z državo Zgornji Volta, kjer vzdržujejo šolski bratje obširno kmetijsko središče, iz katerega potem razširjajo med ljudi poznanje umnega gospodarstva. Bili so tam štirje francoski bratje, a ob šolskih počitnicah jih navadno pride tja na nekaj mesečno delo kakih dvajset bratov laikov in laičnih pomočnikov, tudi iz Španije, da razvijajo gospodarstvo v okolju in grade potrebne objekte. No, tedaj je bilo tam kar vse živo, kajti bile so poleg naju na obisku številne redovnice španke, Poljakinje in Francozinje, ki bodo tam blizu začele z letnimi duhovnimi vajami. Vsi so bili zelo prijazni do naju, posebno kajpada do o. Milana, saj je hodil v to naselbino dvakrat tedensko maševat, ko je bil v začetku tu blizu misijonar.

Še naprej me je misijonar peljal pokazat ta kraj svojega prvega misijonskega delovanja: misijon Lotogou, ki mora biti pa zanj tudi „kraj nesrečnega imena“, kajti ko je bil tu v začetku dve leti na delu, je smrtno

zbolel: mesece se je moral zdraviti v bolnici, da se je rešil nevarnega napada malarije, ki mu je skozi deset dni povzročala vročino do 42° C, istočasno pa je bil še žrtev parazitov „amebe“, ki so ga povsem izžrpali. Na misijonu, ki ga je bil misijonar, ko je bil zdrav, zelo izboljšal, sva tedaj našla katehista s številno družino, ki je bil misijonarjevega obiska zelo vesel; misijonarja pa ni bilo doma.

A zadnji čas je bil, da sva se vrnila na škofijo, pa še skoraj ne bi prišla do tja, ker je bila pot naravnost nevarna. Tam so naju prav za prav že čakali. Ob škofu so bili na verandi zbrani štirje francoski misijonarji, en bogoslovec domačin in midva. Škof mi je skušal praviti, kako dobro se je počutil v Sloveniji in da bi rad šel še tja, a da bo moral izpreči radi bolehnosti. Res sem ga našel precej slabotnega, tudi se je kar poslovil in umaknil v svojo sobo, še preden smo kosilo zaključili. (Res se je škof že lansko leto odpovedal škofiji in jo zdaj upravlja kot apostolski administrator eden od frančiškanov, s katerim je p. Milan delal skupaj na eni od treh župnij, katere je moral voditi, preden je šel na dopust v domovino prav zadnje čase; novega škofa še ne bodo tam kmalu dočakali, nam je pisal p. Milan, kajti od domačinov zaenkrat še ni dovolj usposobljenega in primernega, tujca pa Sveti Sedež ne želi imenovati.)

Po kosilu je šel p. Milan najprej iskat tiste tri kandidatkinje, ki so bile na duhovnih vajah pri sestrah in se bodo zdaj vrnile. Potem je šel še na dogovorjeni prostor po ono družino in katehista, s katerimi smo šli dopoldne molit za pokojnega sina na pokopališče. Z vsemi temi skupaj smo potovali naprej, a mi je na potu hotel pokazati še zelo moderno urejeni škofijski Dom duhovnih vaj, kjer se more shajati za več dni tudi po 100 udeležencev. Pet večjih poslopij nudi prostore za vse to. Vodiijo ustanovo 4 frančiškanske Marijine misijonarke. Seveda, ne služi le za duhovne vaje, ampak za najrazličnejša duhovna srečanja v škofiji. Naj še povem, da mi je p. Milan že dopoldne pokazal še drugo zanimivo in pomembno ustanovo v tem krščansko se razvijajočem Togu: Semenišče za zapoznele poklice, kjer se pripravljajo duhovno in študijsko kakih 60 kandidatov zapoznelega poklica.

Domov smo prišli okrog treh popoldne. Zanimivo, kaj vse se da doživeti v kratkem času, če ima človek sposobnega in voljnega vodnika, ki zna dobro izrabiti čas in možnosti. Veliko sem doživel že samo tisto prvo dopoldne in vesel sem bil tega, pa niti ne kaj posebno truden. Tako sem prav lahko s p. Milanom somaševal spet v tisti preprosti misijonski cerkvi, v kateri je bilo navzočih kakih 20 nadebudnih mladih, fantov in deklet, upanje misijona.

Ponoči je bilo spanje še prijetnejše, kajti celo noč je deževalo, česar pa p. Milan ni mogel biti preveč vesel, saj je bila to noč od sobote na nedeljo, 17. julija, ko bi radi vsi katoličani od blizu in daleč prihiteli k Najsvejši daritvi. Sveta maša ob nedeljah je tam običajno ob 8. uri zjutraj in se je udeleži navadno kakih 300 vernikov, tako da je mala cerkev kar polna. P. Milan je kajpada čakal z mašo, da bi nehala deževati. In ko je res dež popustil, so začeli ljudje prihajati, a žele od devete ure naprej. Mašo smo mogli začeti ob pol desetih in se je kljub slabemu vremenu zbralo kakih 150 vernikov. Preden se je maša začela, so vsi skupaj molili jutranjo molitev. Nato sva pristopila. Doživel sem, kako bi morala biti ta nedeljska služba

Pred kaščo na misijonu Bogu, kjer p. Milan po maši deli ljudem žito v pomoč.

božja v deželi z začetnim krščanstvom zanimiva in versko lepa, saj je bilo že ob polovični udeležbi kar slovesno. Med molitvijo slave in vere je cela cerkev pela pesmi s to vsebino, dve ženi pa sta med tem po cerkvi plesali v čast Bogu. P. Milan je kajpada maševal v domačem jeziku, pridigal je pa po francosko in katehist je sproti ljudem prevajal v njihov jezik. Seveda, tako obvladati domači jezik, da človek lahko v njem pridiga, po le nekaj letih bivanja v deželi, pač ni mogoče, zlasti ker je uradni jezik dežele še francščina in posebno mladina tudi ta jezik radi pouka v šoli obvlada in z njo misijonar predvsem francosko govori. Pred zaključkom maše je misijonar ljudem nekaj povedal o somaševalcu, pa tudi mene pobudil, naj spregovorim nekaj besed v pozdrav božjemu ljudstvu. Res sem se opogumil, pa se mi je vse kar nekam binško zdelo: jaz sem govoril v slovenščini, Milan je sproti prevajal v francoščino, katehist pa Milanov prevod pripovedoval v domačem jeziku... Kaj takega niti v misijonih še nisem do tedaj doživel.

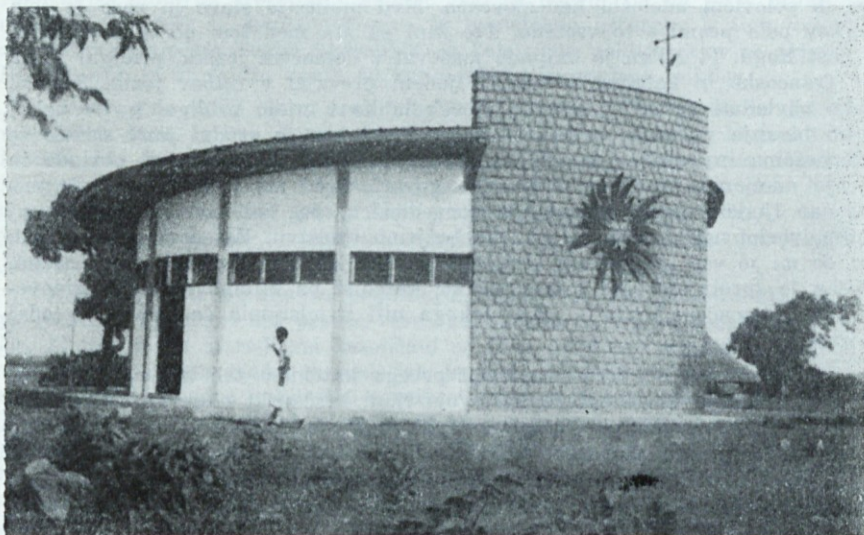
Po maši mi je Milan predstavil prvega katehista teh krajev; bil je to 86-letni starček, ki je začel učiti svoje ljudi krščanski nauk leta 1936. Potem je misijonar pohitel k dolgi vrsti, ki se je s posodami v rokah postavila pred kaščo, okroglo zamorsko kočo z nizkim vhomom, v kateri ima misijonar spravljeno žito in drago za razdeljevanje potrebnim. Vsak je dobil kar lep delež koruze, ki jo je z ljubeznijo odnesel na svoj dom. Včasih je manj, včasih več potrebnih; zavisi od letine.

Midva z misijonarjem sva zajtrkovala že ob 7 zjutraj. Potem ko je misijonar razdelil žito, se je imel še veliko pogovoriti z ljudmi, ki so prišli v najrazličnejših zadevah k njemu po pomoč, duhovnih in materialnih. Tako se je ura kar brž približala poldnevu in misijonar mi je rekel, da greva na kosilo k bližnjemu misijonarju, sobratu. Misijonar-redovnik rad porabi vsako priliko, da pride skupaj s sobrati, saj „človeku ni dobro samemu biti“, potrebuje opore skupnosti, sobrata, zlasti v problemih misijonskega delovanja. Šla sva, pa našla tam samo sobrata, redovnega brata. Župnika ni bilo doma, kajti moral je peljati v bolnišnico ministranta, ki mu je kobra brizgnila v oči strup. Že na misijonu so mu sicer skušali izmiti oči, a je bilo kljub temu le treba v bolnico. Milan mi je pravil, da se je tudi enemu njegovih katehistov to primerilo, pa je katehist radi tega strupa popolnoma oslepel in mu ni bilo pomoči. Župnik se je vrnil in sedli smo h kosilu, ki ga je dobro pripravil ljubeznivi brat. Župnik je v razgovoru kar brez nadaljnega povedal, da se je utrudil v več desetletnem delu in življenju v Afriki in da name-rava čim prej nazaj v domovino. No, prav nič se nisem čudil ob tej njegovi izjavi, kajti ob obiskovanju sedemdesetih slovenskih misijonarjev sem pač doživel, koliko žrtev, vztrajnosti in misijonske nadnaravne ljubezni je treba, da misijonar leta in leta, tudi desetletja, celo kar šestdeset in več let (kot s. Ksaverija Pire v Siamu) živi v teh izrednih razmerah, kot so azijske in afriške.

Vrnila sva se domov in izrabil sem čas, ko je moral o. Milan pripraviti vse potrebno za najino potovanje h o. Ketišu, pa sem se s počitkom pripravil na nova doživetja ob srečanju z apostolskimi podvigi pionirja o. Evgena Ketiša.

(Sledi.)

Kapela v Domu duhovnih srečanj v škafiji Dapango na severu Toga.

SLOVENKA V KOMEJNIEVI DEŽELI

Piše usm. s. CECILIJA RODE, Isfahan, Iran.

Pred leti, ko je nastopil sedanji režim, smo bile vse sestre usmiljenke na tem, da zapustimo deželo, vendar se je nekaterim posrečilo, da smo mogle do danes ostati.

Da lahko še naprej tu ostanemo, moramo biti opremljene z zadevnim oblastvenim dovoljenjem in delavsko izkaznico. To nam izstavljajo samo za vsakih šest mesecev. Treba se je predstaviti islamskim oblastem, ki nas zaslišujejo in se včasih počutimo pred njimi, kakor da bi bili hudodelci. Pred mesecem dni smo bile klicane na tako zasliševanje celo v Teheran, ki je 450 km od tu. Ko me je uslužbenec spraševal, je vse zapisoval, kar sem izjavila, napolnil je dve in pol strani papirja. Končno mi je rekel: Kaj pa, če Vam ne damo več dovoljenja za naprej? Mirno sem mu odgovorila; Saj je drugod veliko dela, kamor grem, ga najdem. Dobro, je rekel, Vam podaljšamo za nadaljnih šest mesecev.

Tako vidite, da nas tu oblasti nikakor nimajo rade, ampak nas le prenašajo. Leta 1980 so bili izgnani vsi misijonarji, ki so se ukvarjali s poukom, kajti šole so tu državna domena. Pri nas imamo internat za dekleta, ki je posebna stavba in nima nobene zveze s šolo. Hiša nas sester je pa prizidana šolskemu poslopju, pa so vsa vrata od naših prostorov do šolskih zapečateni.

Usmiljenke smo imele v Iranu štiri velike šole, ki so zdaj vse podržavljene in sestre v njih ne morejo delati, pač pa se posvečajo drugim dejavnostim; obiskujejo uboge, skrbe za onemogle v Domu starčkov, za bolnike in za gobavce tam, kjer sem bila preje jaz. Vsega skupaj nas je v Iranu še 16 sester usmiljenk različnih narodnosti.

Salezijanci, ki so imeli preje velikansko šolo, se zdaj ukvarjajo le s pastoralnim delom. Imajo okrog sebe kar precejšnje število mladih fantov, ki jih znaje pritegniti. Vsi so se naučili iranskega jezika, ker so mladi, in tudi drugim novim okoliščinam so se prilagodili. Med tukajšnjimi katoličani tisti, ki so Armenci ali Kaldejci z iranskim državljanstvom, ne morejo več poučevati mladine v njihovem domačem jeziku. Celo katekizem je izdala oblast in ga priredila bližje koranu kot evangeliju.

Kakor pravite, Cerkev hoče, da vztrajamo sredi muslimanskega fanatičnega sveta, čeprav smo le neznatna manjšina. Da! Čim bolj se človek poniža pred njimi in dela neopaženo, tem več možnosti ima, da ostane... Saj ne moremo nič spremeniti, treba se je prilagoditi in se ravnati po predpisih. Dozdaj nam le-ti niso nič nalagali, kar bi bilo proti naši vesti ali veri.

Tak je naš odnos do režima. A ljudje so zelo dobri do nas, vse bi dali, kar imajo, da nam ustrežejo. To je pač vzhodni običaj. Če se pelješ v avtobusu, Ti takoj ponudijo jed, da jo z njimi deliš. Povsod sem doslej naletela samo na dobre ljudi, tudi v pisarnah, ko grem po jedilne karte. Če le morejo, nam pomagajo.

PO MISIJONSKEM SVETU

Piše Franc Sodja CM.

TUDI MACAO PRIDE POD KITAJSKO OBLAST. Doslej je bila ta zona na levi obali reke Kanton — na desni leži Hong Kong —, ki meri 16 km² in ima nad 250.000 prebivalcev (desetina teh so katoličani), portugalska provinca. Portugalci so jo zasedli l. 1557 in je dolgo bila za Evropejce vhod v Kitajsko. Glavno mesto, na jugu province, nosi isto ime — prvotno: Santo Nome de Deus de Macao — ter šteje ok. 100.000 ljudi. V mestu je škofija in veliko semenišče. Zlasti v preteklih stoletjih je bilo oporišče evropskih misijonov na Daljnem Vzhodu.

Zdaj čaka to provinco ista usoda kot Hong Kong: da pade pod komunistično Kitajsko julija 1997, Macao verjetno še prej.

Škof v Macao Arquimínio Rodrigues da Costa je z odposlanstvom desetih iz Macaa (trije svetni duhovniki, jezuit, salezijanec, kanosijanec, frančiškanska sestra in dva laika, moški in ženska) obiskal oblastnike na kitajski celine, kateri pripravljajo prehod Hong Konga in Macaa pod rdeči režim. Odposlanstvu so zagotovili, da bo v novih razmerah vladala verska svoboda, da bo dovoljen stik s papežem ipd. Kot zmerom: prej vse obljube, potem nič.

V ŠANGHAIJU se je škof da Costa smel dobiti s 84-letnim šanghajskim škofom Ignacijem Gongom Pinmei, ki je prebil v ječi 30 let, pa so ga oblasti na besedo izpustili lani 3. julija.

ENO NAJVEČJIH SEMENIŠČ je v Indoneziji na otoku Flores — Lederalo, kar pomeni sončni hrib. Lansko

leto je bilo v njem 579 bogoslovcev. Temeljni kamen so postavili „štajlovci“, očetje Družbe Božje Besede že leta 1937. Sprva naj bi to bilo le vzgojevališče za družbene člane. Kasneje pa so sprejemali tudi bogoslovce sosednjih škofij. Tako je lansko leto bilo v tem semenišču 279 članov Družbe Božje Besede, 300 bogoslovcev pa so poslale škofije iz otokov Timor in Flores.

IZ OKATANE V NAMIBIJI poroča misijonar Franc Houben iz Družbe Marijinih oblatov, da je od božiča do velike noči krstil tisoč ljudi, večinoma odraslih. Da zmorejo ogromno delo, so pritegnili laike. Imajo 80 delivcev Evharištije in 70 laikov, ki vodijo pogrebe. Duhovnikovo delo je predvsem zakramentalno in oznanjevalno. Pa tudi pri tem so v pomoč katehisti. Tako je misijonska postojanka nekak zgled, kako naj bi v prihodnje bile organizirane župnije, ko se bo število duhovnikov skrčilo tudi v krščanskih deželah.

PEKINŠKA CERKEV SVETEGA ODREŠENIKA je spet odprta in je v njej služba božja. To se je zgodilo prav pred božičem lanskega leta. Ko so komunisti zasegli Peking, so zasegli tudi to krščansko središče. Nekaj časa je bila zaprta, potem so jo uporabljali za skladišče orožja, v času kulturne revolucije kot kazensko taborišče. Zdaj pa je prenovljena in spet služi bogoslužju. Cenijo, da je v Pekingju okoli 30.000 katoličanov.

CEJLON ALI SRI LANKA ima 15 milijonov prebivalcev. Dasi se je mi-

Takole v marsikateri deželi podrazvite Afrike množično prihajajo po pitno (?) vodo v redke studence.

sijansko delo pričelo že leta 1505, ko je na ta otok stopil prvi misijonar, vendarle krščanstva ne pozna ali ne prizna 92 odstotkov prebivalstva. Le 9 sem odstotkov je kristjanov, od tega 7 odstotkov katoličanov. Vladna vera je budizem. Na otok je prišel že tristo let pred Kristusom. Zato je razumljivo, da je 70 odstotkov prebivalstva budistov. Ker pa se je znova in znova prvotnim prebivalcem pridružila ta ali ona skupina iz Indije ali Arabije, je poleg budistov še 17 odstotkov hinduistov in 6 odstotkov muslimanov. Za budiste veliko pomeni, da je na Cejlonu 15.000 budističnih menihov. Otok pa je po svoji naravni lepoti pravi raj. Zato ni čudno, da so nanj prihajali že od nekdanjih Indijci, Arabci, Portugalci, Holandci, Angleži in danes turisti iz vseh dežel. Vzgoja duhovnikov je bila do zdaj zelo evropska. Zato so škofje sklenili, da bodo bogoslovci najprej študirali doma in

tudi obljubili, da se vrnejo in žive ubožno tisti, ki bi se šli izpopolnit v teoloških študijah v Evropo. Pomanjkanje domačih duhovnikov je veliko. Ker je meniško življenje cvetoče, si škofje želijo, da bi se ustanovila močna benediktinska opatija na Cejlonu.

MATERI TEREZIJI je bibliotekarka Amerikanka Ann Murray Bild zapustila tri milijone dolarjev. Na svoji poti po Indiji se je srečala z misijonarko in sklenila, da bo svoje premoženje zapustila najrevnejšim med revnimi. Med tem je Mati Terezija v New Yorku odprla postojanko za tiste, ki bolujejo za najmodernejšo boleznijo AIDS. Njena ljubezen ne pozna nobenih meja in predsodkov. Pomagati hoče trpečemu človeku. Zanj ni nihče manj vreden.

POLIGAMIJA je težko vprašanje v Afriki. Teološki profesor za moraliko profesor Bonezet Bujo v Zaire loči

dva primera. Ko se mladi poročajo, jim je treba vsekakor pomagati, da se odločijo za monogamijo. Težje pa je vprašanje že poročenih poligamnih mož, ki so pripravljeni na krst. Pri tem ni samo vprašanje moža, je po sredi vprašanje pravičnosti in ljubezni do tistih žena, ki jih mora odsloviti. Seveda je to vprašanje le zaostreno in odprto. Je pa gotovo ena tistih kočljivih točk, ko gre za afrikanizacijo Cerkve in za afriško teologijo.

V SUDANU so razdalje velike. Za pot v posamezne saharske predele potrebuje Landrover tudi po tri tedne. Zato je zdravstvena služba zelo ovirana. Nedavno je razsajala epidemija in pobrala na tisoče otrok. Ostali bi pri življenju, če bi bili proti epidemiji pravočasno cepljeni. A cepiva na vročini propadejo. To pomeni, da je treba zanje najti kratkotrajen prevoz. Do

lani so imeli na razpolago za tak prevoz le dve letali. Avstrijska Karitas pa je kupila še tretjega. Za to cnomotorno letalo (Cessna 210) so dali en milijon in tristo tisoč šilingov. Letalo nosi emblem in napis avstrijske Karitas.

BAKAMBI — to ni ime kakega športnega kluba. To je naslov župnikov, poročenih laikov, ki jih je zaradi stiske, to pomeni zaradi pomanjkanja duhovnikov, uvedel kardinal Malula v Kinšasi, glavnem mestu Zaira. Od 82 župnij v Kinšasi jih 16 vodijo ti laiki. Število katoličanov hitro raste. Skoraj pol prebivalcev v Zaire je že katoličanov. Nevarnost pa je, da krščansko življenje postane mlačno, ker ni dosti duhovnikov. V vsej državi je 1600 tujih misijonarjev in 1133 domačih duhovnikov. V glavnem mestu pa je domačih duhovnikov le nekaj nad dvajset. Škofija pa šteje že mili-

Pogled na katedralo v Abidjanu na Slonokoščeni obali, ki jo je posvetil papež Janez Pavel II. Nekak križ pred njo je simbol Svete Trojice.

Še dva druga pogleda na katedralo v Abidjanu. V cerkev, ki je največja v Afriki, gre 4.000 ljudi. Levo in desno od nje so cerkveni prostori za škofijsko pisarno, za razne organizacije in podobno. V ozadju na spodnji sliki se vidijo nebotičniki, ki krasi to glavno mesto Slonokoščene obale.

jon in pol vernikov. Če primerjamo ta položaj s položajem v slovenskem narodu, šele občutimo, kako težko vprašanje mora reševati Cerkev v Zaire. Veliko store katehisti. Toda niso zadostni. Zato je razveseljiv pojav, da okoli 5.000 očetov in mater pomaga poučevati verouk, vsak seveda v svojem predelu.

V MAROKU fundamentalistični muslimani napadajo kralja Hasana, ker je take prijazno sprejel na obisk papeža Janeza Pavla II. Očitajo mu, da se je ponašal bolj katoliško kot katoličani sami.

NA JAPONSKEM so uvedli avtomate, ki prodajajo Sveto pismo. Teh avtomatov se poslužuje zlasti mladina. V šestih mesecih je bilo po avtomatih prodanih nad tisoč izvodov svetega pisma.

TUDI BUDISTI so v Vietnamu preganjani. Zlasti ne trpi oblast tolikega števila budističnih redovnikov in redovnic. Mladim ni več dovoljeno, da bi šli v budistične samostane.

VELIKA NESORAZMERJA. Prav je, da dopolnimo statistike o duhovnikih in duhovniškem naraščanju s tole ugotovitvijo. V Evropi in Severni Ameriki živi 45 odstotkov vseh katoličanov. Na razpolago pa imajo 77,2 odstotkov vseh duhovnikov. V Južni Ameriki in na Filipinih, kjer je največji odstotek katoličanov (po krstnem listu), prav tako kot v Severni Ameriki in Evropi, živi 45 odstotkov vseh katoličanov. A na razpolago ima le 12,62 odstotkov vseh duhovnikov. V Afriki pa pridejo na 100.000 ljudi le štirje duhovniki, v Aziji pa samo dva. Vredno premisleka, kadar tožimo: ni duhovnikov.

INDIJA tujih misijonarjev ne sprejme. Čeprav so katoličani v veliki manjšini, že razvijajo svojo misijonsko dejavnost, tako po Indiji sami

kakor tudi že izven Indije. V Kerali, kjer je največ duhovnih poklicev, se javlja za misijonsko delo 45 odstotkov vseh tamkajšnjih duhovnikov in 65 odstotkov redovnic. Od 3300 aziatskih misijonarjev jih izhaja iz Indije 2000. Mlada indijska Cerkev se zaveda, da mora biti sama misijonarska, čeprav je še vedno misijonska dežela.

JEZUSOVI APOSTOLI, mlada afriška redovniška skupnost, je bila pred 16 leti ustanovljena v Ugandi, danes ima v šestih afriških državah 222 novincev, vzporedna ženska veja pa 280. Tudi v teh družbah vedno bolj prevladuje misijonski duh. Samo v Nigeriji in Zaire imajo redovne družbe 450 novincev.

LETA 2000 BO Približno TAKALE SLIKA: Katoličanov bo 18,7%, drugih kristjanov 13,6%, 0,3% Judov, 19,2% muslimanov, 13,7% hinduistov, 5,7% budistov, 17,1 nevernih. Torej (če ločimo katoličane od drugih krščanskih skupin) bo leta 2000 največ muslimanov: eno milijardo 200 milijonov. Za njimi bodo šele katoličani kot druga največja verska skupina: milijarda in blizu 169 milijonov. V zadnjih dvajsetih letih so številčno najbolj porasli muslimani, pa ne toliko zaradi novih spreobrnjenj, ampak predvsem zaradi velikega naravnega prirastka. Če se bodo tudi katoliške družine omejevale le na enega ali dva otroka, bo islam v pol stoletja daleč prerastel vsa svetovna verstva. Seveda, so te statistike delane na podlagi sedanjega razvoja. Nenadni, nepreračunljivi dogodki pa vse te statistike lahko postavijo na glavo.

V PAPUA-NOVA GVINEJA IN NA SALOMONSKIH OTOKIH, ki tvorijo enoto: eno samo škofovsko konferenco, deluje 1180 redovnic, 630 domačink in 550 tujih misijonark. Ustanovljenih je že sedem domačih redovnih družb, ki skupno štejejo 436 članic.

NAŠI MISIJONARJI PIŠEJO

A Z I J A TAIWAN

Iz Peitou-a se maryknolec FRANC REBOL zahvaljuje za poslani mu dar, nam vošči vesele velikonočne praznike in pa tole pristavlja:

„Ta teden praznujemo kitajsko novo leto. Povabil na obedu mi je bilo toliko, da sem se mogel le malokam odzvati. V tej zindustrializirani deželi imajo kljub neprestanemu delu vendarle to lepo kitajsko navado, da so vsi delavci prosti štiri ali pet dni, kajti za kitajsko novo leto se mora vsak vrniti na svoj dom, da je s celotno družino.

Kitajci so po svoje zelo verni, a žal, niso kristjani. Od časa do časa pomolijo k svojemu Bogu in se mu

priporoče za varstvo; mislijo, da je to dovolj... Deveti dan po kitajskem novem letu se zatekajo k božanstvu, enkrat na leto. Za kaj več tukajšnji Kitajci nimajo časa...“

PAPUA-NOVA GUINEJA

Zanimivo pismo nam je poslal salezijanski misijonar, brat JOŠKO KRAMAR iz kraja Vunapope, kjer deluje sedaj. Kar v celoti ga objavimo. Pisal nam je 16. februarja letos:

„Odkar sem Vam zadnjič pisal, se je naš položaj tu bistveno spremenil. Prav na prvi dan Don Boskove devetdnevnice je nenadoma preminul ustanovitelj in dosedanji ravnatelj sirotišnice, v katere delavnicah sva bila midva s sobratom zaposlena, da sva

Takole so domači plesalci spremljali po cerkvi novega diakona na Papui.

Diakon s svojim očetom.

se vzdrževala. Ta brat Martin je bil 75 let star. Zapustil nama je (kap ga je zadela) dragoceno dediščino 120 sirot, ki jih pač nisva mogla poslati nazaj na cesto. Tako imava zdaj 120 ljudi več za oskrbovanje in vzgojo.

Dosedaj nam vsem najpotrebnejšega za življenje ni manjkalo. Imava trdno upanje, da bo Bog v svoji dobrotljivosti pri dobrih ljudeh preskrbel tudi za bodoče.

Dokler ne postavimo lastnih poslopij, so nama dovolili, da ostaneva s to mladino v začasnih barakah, potem bo pa tudi sirotišnica dobila svoje prostore poleg šole malega semenišča, za katerega ustanovitev sva prav za prav semkaj prišla. Fantje so pa z spremembo zelo zadovoljni in se lepo prilagajajo našemu vzgojnemu sistemu, ki temelji na ljubezni: Vera in razumevanje. Razdelila sva jih v dva

letnika in je vsak letnik en dan v šoli, en dan pa v delavnici. Vsak dan imajo vsi eno uro verouka v svojem jeziku, potem pa šolo ali delavnico po dve uri in pol. Tudi te delavnice nama pomagajo pri vzdrževanju številne mladeži. Fantje tudi sami obdelujejo vrt, love ribe in kaj drugače pomagajo. Kar je pglavitno, je, da so fantje veseli in zadovoljni. Včasih bi bil rad še enkrat pri 16 letih, kot sem bil pred pol stoletja v Birmaniji, tako bi kaj več zalegel. A česar jaz zdaj ne zmorem, bo pa že On oskrbel, bodisi z novimi mladimi misijonarji bodisi z novo generacijo svojih delavcev med mladimi te dežele.

Prejšnji teden smo bili vsi prisotni v župnijski cerkvi pri posvečenju mladega domačinskega dijakona. Obredi so se čudovito prepletali z domačimi običaji. Sprevod so vedili plesalci ob spremljavi bobnov in ljudskega petja. Duhovniki in bogoslovci, ki so spremljali novega dijakona, so imeli glave pokrite z svežim, raznobarnim cvetjem. Pred evangelijem se je od glavnih vrat pomikala skupina otrok, vsa odeta v listje; eden od njih je nosil evangeljsko knjigo. Ob spremljavi bobnov in ljudskih plesov so otroci ponavljali spev: „Prinašamo ti knjigo evangelija, beri nam jo!“. Ko so prišli do oltarja, so knjigo izročili diakonu in se razporedili okrog ambona, kjer so ostali vse do konca maše. Prošnje so brali fantje in dekleta v slikovitih nošah. Pri darovanju so njegovi vaščani med bobnanjem in plesom prinesli na oltar darove in se postavili ob oltarne stopnice. Po povzdigovanju so na njih lastni način zapeli ob bobnanju dobrodošlico Jezusu.

Po končanem obredu se je vsa dolga vrsta med plesi skupaj z bojevniki, ki so plesali okrog škofa in dijakona, počasi pomikala proti izhodu. Ljudstvo je še dolgo v noč s petjem in tumtum izražalo svojo radost. Tukaj-

Naša s. Ksaverija Pirc O.S.U. v svojem „ateljeju“ za slikarstvo, ki je obenem klavirska soba, kjer 92 letna misijonarka še vedno uči klavir tajsko mladino.

šnji domačini imajo sploh čudovit posluš za petje. Vsem misijonskim prijateljem priporočam te ljudi, posebno mladino, v duhovno podporo, da bi Bog tudi v prihodnje izbiral med njimi svoje delavce!“

TAJSKA

Iz Bangkoka nam je pisala s. KSAVERIJA PIRC dne 13. maja in se tudi zahvaljuje za poslano ji pomoč in pravi: „Tako prav nam pride vsak dar. Na vse strani je toliko potreb. Bog bodi plačnik!“ In potem nadaljuje v pismu:

„Na Tajskem nam je kar lepo. Letos nas je celo obiskala zima. Že več dni zaporedoma kaže toplomer na mojem oknu 16 do 18° Celzija. To je opomin, da je treba vzeti iz omare

tople jopicico poleg redovne obleke. Navajeni smo namreč na 30 do 40° Celzija.

Tajska je lepo praznovala Božič. Tu praznujemo kar vsi, dasiravno mnogi ne vedo, zakaj prav za prav gre. Vedo le, da je to čas, ko je treba razveseljevati drug drugega, zlasti one, ki so veselja najbolj potrebni — uboge in zapuščene. To je dobremu Bogu tudi zelo všeč.

Na Tajskem tvorijo Kitajci velik odstotek prebivalstva. Ker sem bila celih 8 let na Kitajskem, me Kitajci nekako smatrajo za svojo. Pred kratkim se je poročila ena naših kitajskih učenk. Seveda so prišli z avtom tudi pome, da grem z njimi v cerkev. Po poročni maši je bila svatba v hotelu. Na priloženi sliki vidite, kako smo

ena družina z našimi dragimi kristjani. Oče neveste je učitelj kitajščine v več tajskih šolah v Bangkoku.“

Pripomba uredništva: Sliko naše najstarejše misijonarke s. Ksaverije Pirc (skoraj 92 let!) objavljamo skupaj z nevesto in kitajsko družino na čelni strani te številke; oglejte si jo!

HONG KONG

Od tu imamo dve pismi salezijanskega duhovnika STANKOTA PAVLINA. Prvo je z dne 15. januarja in takole zanimivo piše:

„Tukaj vse po navadi. Oni s kitajske celine nas pridejo večkrat obiskat; kaže, da jim je Hong Kong všeč... 24. decembra so v Kantonu odstranili meje pripravili slovesno polnočnico. Prišlo je toliko ljudi, da v cerkvi ni bilo več prostora, zato je bilo le katoličanom dovoljeno, da vstopijo v svetišče. Prišla pa je skupina mladine, ki je zelo prosila za vstop. Seveda so jim lepo razložili, da morejo vstopiti le katoličani, oni so pa silili in rekli, da bi radi videli naše svete obrede. Pa so jim dovolili vstop. Po končani pridigi so pa začeli v cerkvi delati nered, razbijati stole in drugo, tako da so morali prekiniti slovesnost in sveto mašo. Tukajšnji časopis je samo omenil, da niso mogli nadaljevati s sveto daritvijo, ker je bilo **preveč ljudi**. Iz vsega tega sklepamo, da je onkraj mladina zagrizena proti naši veri. Od koga in zakaj? To je vprašanje, na katerega ne vem prav odgovoriti... Tudi našim tukajšnjim katoličanom bi radi prikriili resnico...“

V Pekingu pa je bila polnočnica zelo slovesna in škof je bil oblečen v belo (kot papež). Vse je bilo v latinščini in po starih obredih...“

V naslednjem pismu z dne 17. februarja nam pa kratko ta misijonar naslednje sporoča:

„Te dni sem kljub počitniškemu času ob kitajskem novem letu zelo za-

poslen. Imeli smo namreč provincialni zbor in naša skupnost, h kateri pripadam, je izbrala mene kot delegata na njem. Bilo nas je 36 udeležencev, in pomisli: razen enega Irca, enega Angleža, dveh Italijanov in mene, torej petih delegatov so bili vsi drugi Kitajci. Iz tega se razbere, da je naša družba na Kitajskem zelo napredovala. Tudi debate so bile vse v kitajščini. Kar težko je slediti tem našim kitajskim sobratom, ker debatirajo hitro in s tehničnimi izrazi, posebno ko ti polože predte papirje, vse tiskane v kitajskih znakih... Ko se bo po Veliki nčči obhajal drugi del tega zbora, se bom skušal bolj pripraviti, da bom lažje sledil...“

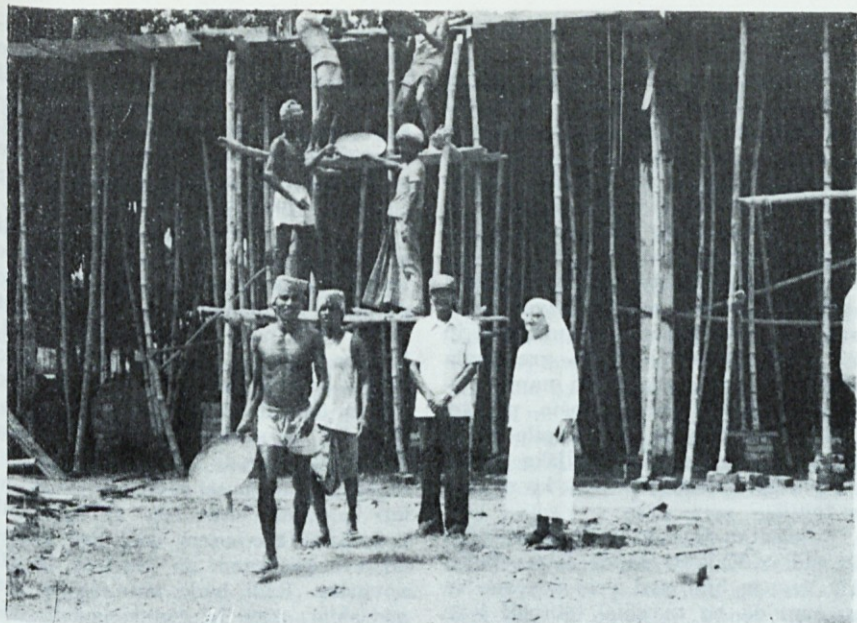
Na Veliko soboto bomo imeli pri fari sv. Frančiška Asiškega, kjer jaz sodelujem, veliko krstov. Med njimi bo tudi kar cela družina mojega bivšega gojenca.“

INDIJA

Od tu imamo najprej pismo o JOŽETA CUKALA S.J. iz Keorakupurja v Bengaliji, ki ga je že sredi novembra prejšnjega leta pisal Francu Sodju na Koroško, on pa ga je poslal našemu uredništvu v objavo. Iz njega tole povzemamo:

„Ker sem zadnje čase malo bolj zanič (včeraj sem imel tri maše in tri pridige), zato sem danes še zmerom bolj pri tleh. Imam pa še precej oranja, okopavanja, sajenja, čeprav je žetev po mojem okusu bolj pičla, pa Bog ve?! Vendar nam je Gospod dal v teku petnajstih let (žulim že dvajseto leto na tej postaji) dva domača duhovnika-misijonarja, dva bogoslovca, ki se pripravljata na mašništvo, dve v novicijatu in vsaj štiri sestre, če ne več! Zraven tega pa obilo upanja na bodoče poklice.“

Vsak ponedeljek zvečer imamo sestanek misijonarjev in skupno večerjo v našem farovžu. Včeraj nas je bilo

Sestra Terezija Medvešček ob gradnji male dvorane na misijonu v Bandelu v Bengaliji.

deset. Naš škof in provincial sta vesela teh „mitingov“, kjer se izmenjavajo misli, pobude in večkrat tudi precej dobri vici, pa kratke molitve. Začel sem s to akcijo, ker vem, kako smo se včasih v Sloveniji sestajali sobratje. Take agape držijo pokoncu pogum, bratsko ljubezen in poklic. Gospod pa napolnjuje naše shrambe in polni čaše, da ne omagamo po bengalskih poljih. Naša kuhinja je znana kot najboljša v novi škofiji baruipurski...

Napoved papeškega prihoda med nas je prijetno vzburla vse indijsko krščanstvo, pa tudi precej negodovanja od strani hindujcev. Pričakujemo ga v Kalkuto 3. in 4. februarja na „majdanu“, veliko sprehajališče, ki mu je ime „Eden Gardens“ — vrtovi Edena. Naš kardinal se bo za ta čas

umaknil k sestram, da napravi na rezidenci prostor papežu. Sveti oče bo seveda obiskal kalkutski Kalighat, zavetišče Matere Terezije za umirajoče, v našem kolegiju se bo srečal z misijonarji in misijonarkami. Ne vemo pa še, kje ga bodo pozdravili muslimani in hindujci. Ti slednji se pričakajo med sabo, ali naj gre v njih „misijski“ pri Belurju, ker je papež predvsem romar, ali pa na njih kulturni institut, ker je velika glava... Vsak dan moli indijska Cerkva za blagoslov njegovemu obisku, ker je Janez Pavel II. prerok in govori v Kristusovem imenu.“

Komaj nekaj deset kilometrov proč od Cukala, na drugem koncu Bengalije pri Kalkuti, deluje v romarskem kraju Bandel salezijanka (Hči Marije Pomočnice) s. TEREZI-

JA MEDVEŠČEK, ki nam je pisala sredi februarja med drugim tole:

„Brat Kešpret iz Madrasa mi je pred dnevi pisal, da mi je poslal pismo že pred Božičem; no, jaz sem ga prejela šele včeraj in v njem Vaš dar. Ne morem Vam izraziti hvaležnosti za to pomoč misijonarki, ki jo bom uporabila za najbolj potrebne. Bog plačaj tisočkrat onim, ki so pripomogli s svojimi žrtvami k temu daru!

Za Božič smo mogle razveseliti z raznimi paketi nad 400 mladine in 90 starih revežev. Za to gre hvala številnim dobrotnikom, ki nam pošiljajo s precej drago pošto pakete. Poleg tega smo za stare kupile takoi-menovane sarije, ki je indijska obleka za ženske, saj ste jo videli, ko ste bili v Indiji.

V začetku februarja je bil v Indiji in tudi v Kalkuti papež Janez Pavel II. Vse je bilo nad vse slovesno in upamo, da bo ta obisk obrodil lepe sadove za katoliško Cerkev. Jaz sem se mogla vsega tega udeleževati samo po televiziji, ker sva z eno od sester ostali doma, med tem, ko so dekleta in sestre ter sploh vsa tukajšnja družina pohitele v Kalkuto. Jaz sem tega papeža doživela že v Rimu leta 1981. V Kerali je papež prištel med blažene enega duhovnika in eno redovnico.

Meni so desno oko odstranili in mi vložili namesto njega umetno oko; preje me je bolno oko motilo. Naš apostolat kar lepo uspeva, posebno med mladino, tu in tam se tudi kak odrasli pripravljaja na krst.

Vsem dobrotnikom in Vam želim blagoslovljeno Veliko noč!“

Od salezijanskega brata LUDVIKA ZABRETA smo iz Nashika prejeli dve pismi. Prvo je z dne 4. januarja 1986:

„Res sem bil neroden, da Vam nisem nič javil, kako je z mojim bivanjem v Indiji. Aprila sem dejansko

dobil odlok, da moram v 14 dneh zapustiti Indijo, če ne, me bodo po končanem sodnem postopku posadili na avion. Ko so sobratje in drugi posredovali pri oblasteh, so mi rekli, da začasno lahko ostanem, dokler ne pride dokončni odlok iz Delhija, kjer so predstojniki tudi posredovali.

Dosedaj mi sicer še niso obnovili vsakoletnega dovoljenja za bivanje v Indiji, a na letalo me pa tudi niso posadili. Sredi januarja moram spet iskati to letno dovoljenje. Bom videl, kaj bo tedaj z menoj. Če mi bodo poleti odobrili povratek v Indijo po mojem odhodu na dopust v domovino, bom šel za nekaj mesecev, sicer pa ne. Naj se zgodi božja volja!

Tukaj nič posebnega. Zdravje je kar v redu, odkar sem se bil vrnil v Indijo. Oskrbujem naši dve skupnosti s prehrano, 45 klerikov in 20 novincev. Radi hude suše se je vse podražilo, zato je vsaka pomoč dobrodošla. (Misijonar se tudi zahvaljuje za ček, ki smo mu ga poslali.) Pred Božičem je bilo v Bombayu za našo provinco posvečenih 8 novomašnikov. Molimo, da bi postali goreči Gospodovi apostoli!“

Drugo Zabretovo pismo je z dne 21. februarja. V njem se čudi, da nismo prejeli gornjega njegovega pisma (Saj smo ga, a tako pozno, da smo morali preje vprašati, je misijonar dobil ček ali ne; seveda, tu je vladala pettedenska poštna stavka...) Med drugim nam tudi tole piše:

„Ček, ki ste mi ga poslali, sem že vnovčil in porabil za reveže, ki vedno pomoči prosijo. Nekaj sem pa porabil za otroke, ki se šolajo v oddaljenem Madrasu pri sestrah, a je treba vsak mesec nekaj poslati za njih vzdrževanje. To so otroci družin, ki so prišle delat v Nashik, a bi starši radi, da se njih otroci šolajo v materinem jeziku (ki je tam drugačen kot tu), zato jih pošiljajo v Madras na šolanje.

Glede mojega nadaljnega življenja v Indiji pač zdaj dan za dnem čakam, da mi dajo rezidenčno dovoljenje, ki ga pa od nikoder ni. Med tem je poteklo leto, odkar sem naredil vsakoletno prošnjo za bivanje, katera mi je bila lansko leto odbita. Bomo videli, kaj bodo odgovorili na letos vloženo prošnjo.

Moj sobrat, burundijski misijonar Jože Mlinarič je že prišel v Evropo, kajti dobil sem pismo iz Trsta, da je že prirajal tja.

Vsi tukajšnji sobratje, kleriki in novinci so šli v Poono na papežev sprejem in sv. mašo. Jaz sem ostal doma za čuvaja. Varnostni ukrepi so bili zelo strogi in papeža niso pustili, da bi se približal množici. Gotovo ste Vi tam na televiziji več videli kot pa mi tu, kjer so papeža čisto malo kazali, komaj za kako minuto pri vsakdanjih novicah, takoj nato pa kazali, kako hindujci pridno obiskujejo njihove tempelje. Ker so hindujci precej protestirali proti papeževemu obisku, so skušali televizijski voditelji ravnotežiti na dve strani. Seveda, katoličanov nas je le 1,7 procenta; kapljica v morju...

Koncem februarja in prvi teden marca bodo imeli kleriki izpite. Po Veliki noči bodo pa imeli še seminar, da se neposredno pripravijo na dve leti praktičnega dela v šolah in na misijskih postajah, predno nadaljujejo s študijem teologije. Aprila in maja so šolske počitnice, novo šolsko leto pa se začne z mesecem junijem. Tako čas hitro beži. Vedno je veliko dela, pa tudi veselja v Gospodu!

Ce mi bodo oblasti dale dovoljenje za povratek v Indijo, bom šel za kak mesec v Evropo."

V Bombayu imamo misijonarko, od kateri že lep čas nismo nič poročali, zato smo bili njenega pisma z dne 21. januarja še posebno veseli. To je s. KONRADINA RESNIK. Tudi ona

omenja pač najvažnejši dogodek za Indijo, obisk svetega očeta, ki ga pričakujejo oziroma so ga pričakovali:

„Drugi mesec bo tu sveti oče. Veliko se moli, da bi vse lepo potekalo, kajti mnogo je tistih, ki si tega ne želijo. Policija in drugi bodo skrbeli za red in mir. Pri nas bo sveti oče gost guvernerja, kajti je bil povabljen od indijskega predsednika. Organizacija priprav lepo poteka.

Moje zdravje je pa zelo revno, od oktobra sem mi je vedno kaj narobe. Najprej me je zelo bolela noga, potem sem pa še nesrečno v znak padla, da so me morali za mesec dni dati v bolnico, a me glava še sedaj boli, kljub tabletam proti bolečinam, ki jih jemljem. Najbolj težko je bilo prva dva tedna; iz tega časa se nič ne spominjam, kaj je bilo z menoj v bolnici. Potem sem se pa učila moliti... tudi to je bilo za misijon. Pri tem sem si mislila: Ubogi tisti, ki ne verujejo v Boga! Kam naj gredo prosit pomoči v svojem trpljenju, saj Bog je edini, ki more pomagati v takem stanju.

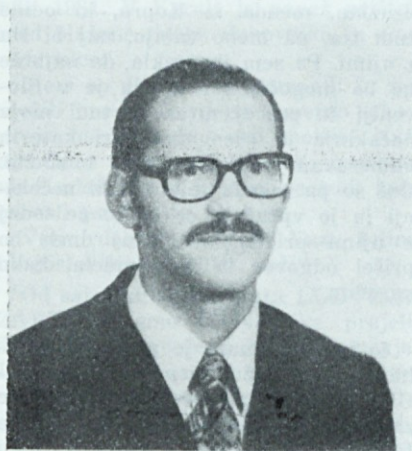
Ce bom kolikor pri moči, kar upam, da do tedaj bom, bom šla koncem maja na dopust domov. Tu je neka družina, menda iz Kopra, ki odide tudi tja, pa mene vabijo, naj bi šla z njimi. Pa sem jim rekla, da najbrže ne bo mogoče, ker aprila je v Sloveniji še precej mraz in tudi moja nečakinja in njen mož, pri katerih nameravam biti, sta tedaj v službi. Oni so pa menda telefonirali nečakinji in jo vprašali, če lahko že tedaj z njimi pridem; v nekaj dneh bo prišel odgovor in bom videla, kako naredim."

IRAN

5. januarja nam je pisala iz Isfahana v tej deželi usmiljenka s. CECILIJA RODE, ki se tudi zahvaljuje za denar, ki smo ji ga poslali preko Pariza. Piše pa tole:

Ta zgoraj je s. Konradina Resnik iz Bombaya v Indiji, spodnji je pa salezijanski brat Štefan Burja, ki je zdaj že prišel na dopust k staršem v Argentino.

„Božič smo tudi tu sicer preprosto, pa pristrčno obhajali. Mali Jezušček je bil gotovo vesel, ko je videl naše gojenke, ki so po maši ob desetih razveseljevale ljudi s plesi in kratkimi prizorčki. Ljudi je bilo pri maši kot nikdar sicer. Saj se še od doma spomnim, da je bila grobeljska cerkev, kamor smo hodili mi, najbolj polna prav za božične praznike. Tako je bilo tudi pri nas. Prišli so ljudje, ki jih sicer nikdar ne vidimo, raznih narodnosti. Za vse smo pripravile čajanko in prireditev deklic, kar se je dogajalo vse v veliki obednici gojenk, ki je bila vsa okrašena in tudi božičnega drevesca ter jaslje ni manjkalo. Vidite, da nam sredi islamskega farniškega sveta ni tako slabo...“

S to mladino delamo, kar največ moremo, je pa zelo izpostavljena islamski propagandi. Mogoče jim bo le kaj pozitivnega ostalo. V Teheranu imajo naše sestre tri kaldejska dekleta, ki so nekake postulantke za redovno življenje usmiljenk.“

A F R I K A

BURUNDI

Iz dežele, iz katere izganjajo misijonarje, smo prejeli (radi poštna stavke v Argentini) precej pozno pismo od dveh salezijancev, pred vsem od AVGUSTA HORVATA, pa tudi s pripisom JOŽETA MLINARIČA, ki je bil med tem že izgnan. Pismo je z dne 25. XI. iz kraja Rukago:

„Lepo smo praznovali praznik Kristusa Kralja. Še nekaj dni nas loči in začel se bo adventni čas. Mislim, da je bil to zadnji naš praznik Kristusa Kralja tu v Burundiju. Le redki misijonarji smo še ostali in izgon se nadaljuje. Mi pa ljudi pripravljamo za praznik prihoda našega Odrešenika na svet. Duhovne obnove obhajamo ob sobotah in nedeljah popoldne. Ljudje prihajajo k naukom

in zakramentom kot poprej. Vsi občutijo stisko, strah, negotovost v delovanju te vlade. Nihče ne ve, kam vse to pelje.

„Ktoliški misijoni“ so spet prišli. V njih je moje pismo, ki sem Ti ga pisal pred odhodom na dopust. To pa je zdaj prvo po dopustu. Ta dopust mi je kar prehitro minil, trajal mi je dva meseca in pol. Vlada ne dovoli ostati za več časa zunaj. Kljub temu sem se srečal večkrat z različnimi misijonarji, ki so bili tudi doma na dopustu. Prav tako sem spoznal nove, ki so odšli na Madagaskar in v druge dežele. Skušal sem se udeležiti vseh sestankov in prireditev za misijonarje. Tako je čas kar hitro minil in vse je bilo bolj na kratko. Potem sem se pa brez težav vrnil. Tu so me pa lepo sprejeli. Otroci so kar vse dvcrišče okrasili s cvetjem, prav tako vrata in okno moje sobe. Kajti v teh časih se čuje le, da je ta ali oni moral oditi, redko pa, da se je kdo vrnil. Zato so pa ljudje prihajali — in še hodijo — pozdravljat me, rkoč, kako veseli so, da sem se vrnil. Veliko župnij je že izpraznjenih. Dcmači duhovniki ne morejo vseh zasesti, ker jih ni dovolj. Ljudje to čutijo. Izganjanje se nadaljuje.

V začetku novembra je tudi moj sobrat Jože Mlinarič dobil negativen odgovor glede nadaljnega bivanja v deželi, kar pomeni, da mora oditi. Naš škof mu je rekel, naj počaka, tako sedaj dela naprej, kot da ni bilo nič. Do Božiča bomo skušali ostati skupaj, potem pa... Bog pomagaj! Drug sobrat iz Braziliije, ki skoro ves čas delava z njim skupaj, bo prosil za nadaljevanje bivanja v deželi v začetku januarja, jaz pa imam vizo do 1. aprila 1986. Če se dosedanja politika ne menja, bomo vsi odšli. Zdaj so najbolj udarjeni prav naši kraji. Zato se tudi vsi priporočamo v molitev! Smo v božjih rokah. Če

nas tu nočejo, pa gremo drugam — mogoče v Zaire.

Same žalostne vesti, kajne! Je pač tako na zemlji, da začasno tudi zlo zmaga nad dobrim. Do kdaj bo tako? Dobro je, da si bil enkrat v Burundiju. Videl si naše delo in ljudstvo, ki je zdaj tako preskušano. Mogoče je vse to potrebno za utrditev vere?! Saj tu ljudje marsikaj mešajo. Včasih kar mislijo, da je kak šef, na primer občine ali pokrajine, odgovoren tudi v verskih zadevah in zato, če on hoče tako in tako, da bo že prav. To je ostanek mišljenja animističnih institucij, ko je poglavar marsikaj urejal.

Smo pa v deževni dobi. Te dni je lilo kot iz škafa. Tako se je zemlja res napila, žejna po veliki in dolgotrajni suši. Zato pa smo kot v pomladi — vse raste, zeleni in cvete. Imamo zdaj veliko zelenjave in sadja na vrtu. Hvala Bogu za vse te dobrote!

Skušal se bom spet oglasiti, kmalu po praznikih, da Ti sporočim, kako se stvari obračajo.“

K pismu Avgusta Horvata je tudi njegov sobrat Mlinarič pripisal sledeče vrstice:

„še jaz naj pristavim svoj piskerček. Nič sladkega in okusnega Ti nimam nasuti vanj. Sem že pregan, a še delam, kot da ne bi bilo nič. Počasi pakiram in urejam račune ter opravljam kot prej župnijski apostolat. Spovedi je veliko. Ljudje ugibajo, kam vse to vodi. Črni oblaki se zgriinjajo na te rajsko deželico večne pomladi, na te skromne, vesele duše, ki so se množično oklenile Kristusa. Če se čutim odvrženega, mi je še bolj žal ljudi.“

KENIJA

Dva dni pred Božičem se nam je oglasil iz misijona Siakago brat ŠTE-

FAN BURJA SDB z božičnimi voščili in se nam oprostil radi spreminjanja časa svojega odhoda na dopust v Argentino k svojcem. A zdaj je že prišel njegov telegram, da končno le pride, in sicer 24. marca v Buenos Aires. Konec marca je pa zares prišel, a bo šel v Córdoba, kjer so hribi, da si utrdi zdravje.

ZAMBIJA

Od tu imamo za to številko našega lista spet bogati list „Iz sončne Zambije“, ki ga objavljamo v prednjem delu revije, in tam bomo mogli brati veliko novega o naših zambijskih misijonarjih. Posebej pa je uredništvu pisal sedanji urednik tega krajevnega lističa, ki obljublja, da bo po prazniških (božičnih) kaj več poročal. Naš STANKO ROZMAN S. J. takole piše:

„Torej sem na novem delovnem mestu v središču Lusake. Semkaj prihajajo k nedeljski maši intelektualci, poslaniki, ministri, in tako naprej, skratka „smetana“ družbe. Mene so določili za službo ministra (neke vrste ekonom hiše) in za kaplana. Upam, da bom mogel tudi kaj pisati. Hvaležen sem „Katoliškimi misijonom“ za zadnjo pošiljko darov za nas, Zambijce. Za novo leto se bomo skušali spet vsi zbrati v Mumbwi in od tam se Ti oglasimo.“

Res so od tam poslali karto z dne 2. januarja našemu uredništvu; podpisali so jo sledeči misijonarji, ki so se ob tej priliki tamkaj zbrali na srečanje. Izmed jezuitov p. Stanko Rozman, p. Radko Rudež, p. Janez Mujdrica, p. Janez Mlakar, p. Jože Grošelj, p. Lojze Podgrajšek in brat Jože Rovtar. Prav tako sta se podpisala tudi oba minorita p. Miha Drevenšek in p. Ernest Benko. Tam pa ni bilo br. Zdravka Kravosa in tudi ne laične Barice Rous, pa menda tudi p. Tomažin ni mogel priti, ker se ni podpisal.

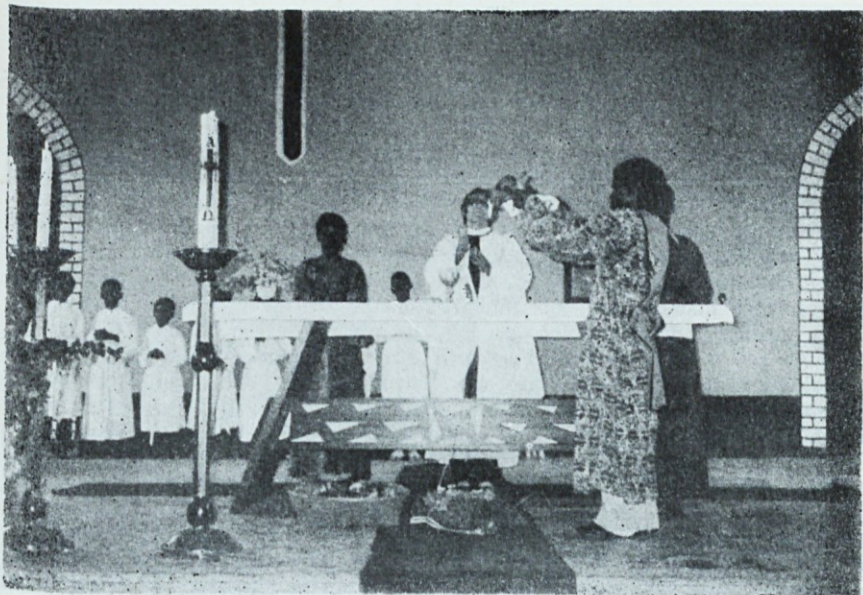
ZAIRE

Od tam smo zopet prejeli zelo zapoznelo pismo, prav za prav prvo, ki nam ga je pisal iz delokroga škofijski duhovnik JOŽE SÖMEN, katerega drugo pismo smo med tem že prejeli in ga tudi objavili v našem listu. To prvo pismo nam piše 21. XI. iz Iboka in je za nas še važnejše zlasti zato, ker se nam v njem sam predstavi v raznih okoliščinah svoje-ga življenja:

„Najprej naj Vam naznanim spremembo. V Kinshasi so mi rekli, da bom ostal v Mbandaki, pa je prišla drugačna odločitev. Poslali so me na misijon Iboko. Kraj ste obiskali in ga poznate, zato o njem ne bom kaj več pisal. Tukaj je tudi lazaristovski brat Marcel Kerševan, slovenske gore list, katerega ste prav na tej postaji obiskali. Vaš obisk mu je ostal v lepem spominu in zelo rad reče kako besedo o tem; sploh se Vas osebno pogosto spominja. Sicer pa brat Marcel v vztrajnim delom tiho služi Bogu in ljudem kljub svojim 78 letom.

Želeli bi kako fotografijo. Trenutno nimam nobene, ko bom pa kaj naredil, Vam bom poslal. Obljubim Vam tudi, da Vam bom od časa do časa kaj več pisal, za kar ste prosili. Jutri pride škof in bo birmoval na dveh krajih naše župnije. Mene osebno tedaj tu v Iboko ne bo, ker grem v vas Lopanzo, kjer bom škofa pričakal in slovesnost obhajal v tamkajšnji skupnosti.

Če vodite kartoteko misijonarjev, nekaj mojih življenjskih podatkov ne bo odveč: Rojen sem bil 4. avgusta 1952 v župniji Križevci pri Ljutomeru. Po osnovni šoli sem se izučil za mizarja in bil kot tak pet let v podjetju. Ob delu sem obiskoval tudi srednjo tehnično šolo, lesna smer, in jo končal leta 1976. Istega leta sem

Misijonar, škofijski duhovnik Tone Pačnik za Veliko noč slovesno mašuje na svojem misijonu Lukolela v Zairu.

vstopil v škofijsko bogoslovje. 27. junija 1982 sem bil v mariborski stolnici posvečen v duhovnika in sem kot kaplan deloval dve leti v župniji Zreče-Skomarje na Pohorju. Lani avgusta sem v soglasju s škofom Krambergerjem prekinil kaplansko službo in šel na pripravo za misijon v Belgijo. Letos (lani) 25. julija 1985 sem prišel v Zaire.

Revijo „Katoliški misijoni“ poznam, saj sem jo bral v bogoslovju in jo tudi uporabljal kot literaturo za mojo diplomsko nalogo. Kot veste, jugoslovanske oblasti prepovedujejo prinašanje ali pošiljanje „Katoliških misijonov“ v državo, a obstoji vendarle nekaj možnosti, da se list dobi v roke.

Srečanje z ljudstvom tukaj mi odpira vedno nova obzorja in kljub slabim potem so obiski vasi prijetni trenutki.

Lep pozdrav s strani brata Marcela Kerševana!“

V isti deželi, a tisoče kilometrov stran, deluje Kristusova sestra MOJCA KARNIČNIK, ki je v začetku januarja pisala svoji prijateljici v Ljubljano pismo, ki je prišlo tja šele 10. februarja. Po dobrotnosti osemdesetletne njene prijateljice gđ. Mire Dobovšek moremo vsebino tega pisma posredovati tudi našim bralcem:

„Leto in pol je že, kar sem se vrnila v Zaire. Moram priznati, da se mi Evropa zdi že nekje silno daleč. Je pač sedanjost važnejša od preteklosti, čeprav rastemo na preteklosti in na njej gradimo.

Pred dobrimi 14 dnevi se je po sedemletnem študiju v Parizu vrnil eden od tukajšnjih domačih duhovnikov. Lahko si predstavljam, kako mu je... iz vlemesta v pragozd...

Bila sem torej na družbenem zboru. V Kinshaso sem potovala 27. decembra. Zelo sem bila vesela, da sem Božič mogla še obhajati doma v naši skupnosti in med tukajšnjimi ljudmi. Zvečer, že v mraku, smo imele mašo, božično vigilijo. Pri „pridigi“ smo vse sodelovale; vsaka je povedala, kar je imela na srcu. Prosile smo za vse naše drage, za domače, prijatelje, dobrotnike...

Polnočnice nismo imeli, ker mnogi ljudje pridejo od zelo daleč, pa bi bila pot zanje težka; nekateri se pa ob taki priliki tudi opijejo. Zato smo pa imele zjutraj mašo ob pol sedmih, potem pa še drugo, škofovo, ob pol desetih. Praznično je napolnjevalo ozračje. Ljudje so peli, peli...

No, potem sem šla v Kinshaso. Dnevi tam so bili natrpani kot po navadi. 19 sester se nas je zbralo na zboru. Kot lani sem tudi letos opravljala delo zapisnikarice. Bilo je vse zelo zanimivo. Vsaka skupnost je morala predhodno pripraviti poročilo o svojem delu, me pa smo to študirale, da smo spoznale, kakšno je naše delo v celoti, kakšni so problemi, s katerimi se srečujemo, in kakšni so naši načrti za prihodnost. Načrtovala smo tudi smernice za vso provinco za nadaljnjih pet let. Da vidite, kaj vse bi rade; vsaj nekoliko povečale naše skupnosti, v katerih so samo tri ali štiri sestre, odprle vsaj eno novo misijensko postojanko, razširile naše delovanje na kakšno drugo državo v Afriki... Pri tem pa družba številčno raste zelo počasi... Razveseljivo pa je, da smo optimistične, vesele, z veliko mero zaupanja v Boga in v ljudi, s katerimi in za katere delamo.

Pot domov je bila krajša kot lani. V Kakangi sem čakala le en dan. 7. januarja sem odletela iz Kinshase, Omega istega meseca sem pa bila že doma v Koleju.

Od „Katoliških misijonov“ sem pred

kratkim prejela pošto po zelo dolgem času. Če se spomnim, sem jim lani za Božič pisala dolgo pismo, na katerega pa nisem prejela odgovora. Se je tisto moje pismo izgubilo, ali pa odgovor nanj? Poskusila bom spet kmalu tja pisati.

Kot sem omenila že v prejšnjem pismu, je smrt kosila tudi v naših vrstah. Umrila je sestra, ki je bila grofovskega rodu. Med počitnicami sva se srečali v Kinshasi in sem se od nje marsičesa naučila. Bila je čudovita: samo na druge je mislila, neprestano se razdajala. Ko so po njeni smrti sestre pregledovale njene stvari, niso našle skoraj ničesar. Tukaj je bila revna, v večnost pa je odšla s polnimi rokami...

Nadaljujem z vrtnarjenjem, ki je moj hobi. Zadnje čase smo imeli zeleno solzato, endivijo, malo je je še, pa tudi zelo lepe kumarice. Prvič nam je uspelo, da so tako lepo obrödile. To je bila za nas prava poslastica. Še jih bom gojila!

Veste, kakšno nezgodo sem doživela pred nekaj tedni? Termiti so se naselili med mojimi knjigami, zapiski in drugimi papirji ter mi marsikaj uničili. Bil je skoraj čudež, da sta diplomati ostali nedotaknjeni. Sedaj bom morala biti zelo pozorna, da se mi kaj takega ne ponovi...“

SLONOKOŠČENA OBALA

Od tam so nam slovenske sestre posiale v imenu cele sestrске skupnosti božično voščilo, podpisano od s. dr. ANICE STARMAN, s. BERNARDE JURKOVIČ, sestre Kristine, Avstrijke, in s. prednice, Francozinje Marije Claude. Besedilo tega voščilnega pisma se glasi:

„V božičnem času smo, Segamo si v roke in bratu, sestri zaželimo božji mir, srečo in blagoslov. Tudi me, sestre iz Frescoja na Slonokoščeni obali želimo, da se v vaših srecih

Že nekoliko stara fotografija misijonarjev v Fresku na Slonokoščeni obali. Slovenci so: Od leve na desno: zdravnica s. Anica Starman, sedeča na tleh s. Emanuela Fras (ki je zdaj ni več tam), v sredi stoječi Ivan Bajec, ki je sedaj v Guitry, sestra z belim pokrivalom je s. Magdalena Černe, ki je od naših prva prišla tja, pa je tudi ni več tam.

naseli mir, sreča in veselje. Odrešenika, ki kot mali otrok prihaja vedno znova med nas, če mu nastežaj odpremo naša srca.

Pesem poje: Božič je vsak dan, vedno, vsakokrat, ko bratu obrišeš solzo, ko mu lajšaš bolečino, ko mu ozna-
rjaš biagovest odrešenja.

Že enajst let so naše sestre na Slonokoščeni obali. Letos smo vam narisali zemljevid župnije z vasicami in trgi, ki jih obiskujemo. Tako nas boste lažje spremljali. Le z vašo pomočjo, molitvami, žrtvami in materialno podporo smo lahko tukaj. Hvala za vse!"

K temu pismu pripomnimo, da bo mo vsebinsko bogati črtež, a kot razmnoženina bolj slabo čitljiv, skušali dati prerisati in ga, če ne v tej šte-

vilki, pa kmalu objavili v našem listu, ker nam res vsem veliko pove.

JUŽNA AFRIKA

Drugega februarja nam je iz misijona Heirachabis pisala s. VINCENCIJA NOVAK iz družbe oblatinj sv. Frančiška Saleškega, iz katere so v Južni Afriki že po petdeset let na dlu kar štiri Slovenke, poleg s. Novak še s. Elizabeta Pogorelc in dve rodni sestri Alojzija in Benigna Šteh, o katerih vseh od časa do časa poročamo v našem listu.

S. Vincencija Novak piše, da nam je poslala veliko nojevo jajce, lepo poslikano, in nas vprašuje, če smo ga dobili. Seveda je prišlo do tukajšnje carine, a ko je paketič uradnik

odprl, da bi skupaj pogledala vsebino, sva obstala pred tisoč kosci povsem zdrobljenega jajca. Ladijska pot iz Južne Afrike do Argentine je pač dolga in pakete povsod brez usmiljenja premetavajo, zato se je vse razbilo. Morda, če bi bilo poslano z avionom, bi kolikor toliko celo dospelo. Misijonarka piše, da je g. Anton Gaber v Chicago pošiljko takega jajca povsem nepoškodovano prejel...

Potem sestra poroča o nesreči, ki je zadela eno od tamkajšnjih misijonark:

„Ena naših sester je šla k svoji mami na počitnice. Mama ji je kupila nov avto, da bi se mogla vsako jutro pripeljati k sveti maši, ker je dom precej oddaljen od misijona. Prav dan pred božičem ob treh zjutraj zagleda strašne plamene, ki švigajo v zrak. Prestrašena misli, da gori bratova hiša, pa je bil le njen avto... Zlikovci napaajo tudi na potu, če si namenjen v mesto. Tako je bilo tam. Hvala Bogu, tu na misijonu imamo še lep mir, tako da mirno delamo naprej.“

Iz kraja Glen-Cowie nam je dvakrat pisal ostareli brat VALENTIN POZNIČ iz družbe kombijancev. Iz njegovih pisem povzemamo, da je zdaj, po suši, spet vse lepo zeleno in da jim sadje že zori. Tudi koruza dobro raste, tako da bodo ljudje imeli kaj jesti. O patru Bratinu, ki deluje na sosednjem misijonu, in o patru Brosigu, ki je šel obiskovalcu pred leti tako na roko, pa pove, da sta oba zdrava in zadovoljna in da ju bo v našem imenu ob prvem srečanju pozdravil, saj bosta prav naslednji teden prišla na misijon v Glen-Cowie.

MADAGASKAR

Iz Manambondra, najjužnejše postojanke slovenskih misijonarjev na Madagaskarju, nam je JANEZ PUHAN CM v zadnjem času pisal dvakrat.

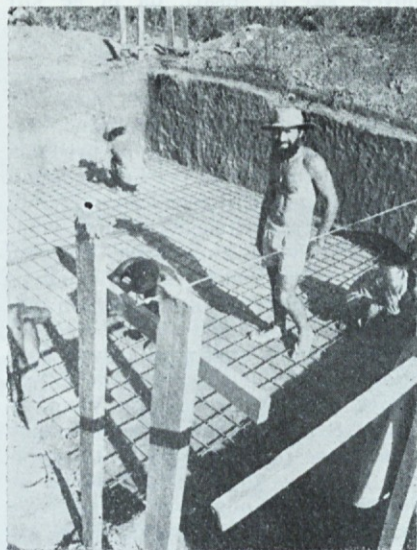
V začetku januarja nam takole piše o tem in onem s področja vseh naših misijonarjev:

„Vročina tukaj tako pritiska na možgane, da se moram kar pošteno potruditi, da jih spravim v tek. Ker sem se pa odločil, da Vam pišem, bom to poskusil.“

Božični in novoletni dnevi so za nami. Na mojem področju se mi je zdelo, da je bilo za božič manj slovesno kot druga leta, tudi manj ljudi je bilo v cerkvi. Ljudje pravijo, da je vzrok lakota in pa pomanjkanje denarja, da bi si kupili novo obleko za praznike. Sam sem bil letos na podružnici. Zaradi visokih voda sem se komaj prebil tja in nazaj. Prav po polnočnici je umrl otrok blagajničarke tamkajšnjega cerkvenega odbora in pri dnevni maši se je to poznalo, saj so kristjani tam vsi v sorodstvu, in kadar kdo umrje, morajo biti vsi skupaj. Skušal sem potem razložiti, da je en Otrok prišel iz nebes na zemljo, da bi mogli vsi drugi „otroci“ v nebesa. Ne vem, v koliko mi je uspelo.

Takoj po božiču sem šel v Farafango, kjer imamo vsakoletni sestanek-tečaj za voditelje mladinske evharistične organizacije, ki je prav številna, saj so v njej včlanjeni otroci in mladina. Opravlja kar lepo delo, saj navaja mlade k osebnim veri in duhovnemu življenju. Iz nje je izšlo že mnogo poklicev.

Novo leto sem pričel kar v Vangaindrano v družbi dveh naših študentov malgaščine, sobratov Toneta Kerina in Lojzeta Letonja, ki sta iz Ambohitre prišla tja na počitnice, in pa naših dveh laičnih misijonark Dordi in Anice. Tema dvema je sestra Marjeta dodelila nekaj dni dopusta, ki sta ga bili že potrebni, saj sem ju našel bledi kot stena. Ni čudno, ker je delo v dispanzerju v sedanji vročini res

Rado Sušnik CM (bradati) pri delu na stavbah slovenskega malgaškega misijona; na levi je viden tudi misijonar Janko Slabe.

izredno težko. Vsak dan prinese 200 do 300 bolnikov k njim vsak svojo bolezen. Umazanija in duh po potenju človeka, ki vstopi v ambulanto, kar vrže nazaj. Pač morata imeti dekleti dobre želodce in pljuča, da to prenašata iz dneva v dan. Anica in Dorti tako zdaj že vesta, kaj pomeni biti laična misijonarka v Tangainoniju. A kljub temu sta bili veseli in zadovoljni. V načrtu imata neke novice, ki jih mislita uvesti, seveda, če bodo možnosti in če se bodo dobrotniki kaj izkazali.

Ko so nekateri naši misijonarji, ki so bili med prazniki na župnijah, pobrali novoletna darila (kokoši, raje...), smo se 2. januarja vsi podali na morje piknikirat. Tudi France Buh, ki uradno ne spada več pod vangaindransko skupnost, a je superior v Vohipemo, se nam je pridružil. Lojze Letonja nas je gostil z čevapčiči, od časa do časa pa smo se namočili v morju. Ker je na tej strani morje

vedno valovito, skalnato in polno morskih psov, se nismo podajali preveč na odprto morje. Proti večeru sem se jaz moral že posloviti in oditi domov proti jugu, ostali pa so se vrnili na sever.

Te dni bo Klemen Štolcer odšel domov, ker je mama zelo bolna. Ne vem še, kdo ga bo v Ranomeni nadomeščal, morda vsak nekaj časa. Peter in Rado vztrajno gradita vangaindransko „katedralo“. France je na novem področju zadovoljen, saj je po desetih letih neprestanega pešačenja po področju Vondroza že zaslužil, da ima kristjane malo bliže in več na kupu. Janko Slabe začinja graditi hišo za sestre, ki naj bi prišle v Matango ob koncu leta. Te sestre naj bi prihajale tudi sem v Manambondro pomagat, seveda, če bo kak prevoz na razpolago, kajti Matanga je 50 km oddaljena od tu. Rok Gajšek v Tananarive dobro vzgaja naše bogo-

slovce, saj ni slišati, da bi se kaj puntali. Sestra Amanda Potočnik je te dni zdravila svojo bilarzijo. Sestra Marija Pavličič pa ima poleg ambulante še dovolj drugih skrbi kot prednica sester v Vangaindrano. Sestra Terezija Pavlič, ki je pa prednica v gobavskem naselju pri Farafangani, izgleda kar v dobri formi po operaciji. Jože Letonja, naš sedanji laični misijonar, je šel v Tananarive k Roku, da jim v hiši nekatere reči popravi.

Zdaj smo že vsak na svojem področju in pri svojem delu. V začetku marca nameravamo zbrati člane župnijskih svetov celega področja. Srečanje bo vodil Peter Opeka in Vangaindrano. S pomočjo koncilskega odloka o laikih se pripravljamo na to srečanje, ki nas vsako leto bolj poveže in da laikom čut odgovornosti za svoja cerkvena občestva. Govori se, da nas bo letos na Madagaskarju obiskal papež. Kot darilo naj bi nam prinesel razglasitev za svetnico Viktorije Rasoamanarivo.“

V naslednjem pismu z dne 12. februarja nam misijonar Puhan pošilja zanimivo kramljanje z malgaško mladino, ki ga objavljamo v prednjem delu revije, potem pa med drugim tudi tole pove:

„Hvala za pismo in še posebno zahvala za denar, hvala Vam in vsem dobrotnikom! Jutri grem v Farafangano, kjer imam sestanek s sestrami, ki se ukvarjajo z mladinsko evharestično organizacijo. V nedeljo bom skočil pogledat v Tangainony. V torek grem za teden dni v Fort Dauphin na provincialni posvet naše družbe. Pctem pa bo tu že priprava na veliko noč. In tako meseci hitro bežijo. Vsi smo v dobrem stanju. Klemen je v Sloveniji. France Buh in Rok Gajšek ter s. Marija Pavličič gredo letos na dopust.“

Misijonar Puhan poroča, da je šel na obisk v Tangainony. Od tam ima-

mo tudi več pisem. Najprej od sestre MARJETE MRHAR, ki je povabila tja dve laični misijonarki. Pisala nam je 26. januarja. Iz njenega pisma objavljamo sledeče:

„Anica in Dorti se kar dobro počutita in sta se lepo vpeljali v delo, tako da sta pretekli teden začeli že samostojno delati. Zaenkrat sprejemata bolnike, ki pridejo po injekcije, katerih kajpada ni malo; seveda jim je treba zraven dati tudi zdravila. Kar precéj sta se tudi že navadili malgaščine. Zlasti v začetku ni bilo brez težkih trenutkov zanju in zame. Prišli sta pač iz popolnoma drugačnih razmer in drugega načina dela. A zdaj sta zelo veseli svojega misijonskega poklica.

Hvala Vam za denar, ki ste ga poslali za uboge. To nam zelo prav pride za naročanje zdravil v Franciji in Avstriji, saj tukaj jih je zelo težko dobiti. V deželi se ekonomski položaj dan za dnem slabša, dobe se ljudje, ki umrjejo od lakote, nekateri prodajajo otroke, da si za denar kupijo hrano. Črna borza vedno bolj narašča. Kam bo to privedlo, ne vem.

Drugače pri nas, na deželi, ker ni toliko mešanih plemen, še kar mirno živimo. A med ljudmi je vedno večja pasivnost in nobenega stremljenja po napredku, zato se opaža le bolj nazadovanje. Melimo za te uboge ljudi.

Tudi od obeh laičnih misijonark imamo nekaj pošte, poleg članka, ki sta nam ga poslali s fotografijami v objavo in je objavljen v tej številki.

ANICA TOMAŽIČ in DORTY TRATNIK sta med drugim pisali litaristu Brankotu Janu, ki je zdaj v Argentini; iz njunega pisma z dne 8. XII. objavljamo tole:

„Za Božič in novo leto bova šli z Dorti na devetdnevne počitnice v Vangaindrano. Tam se bomo zbrali skoraj vsi Slovenci in načrtujemo tudi kopanje v oceanu. V začetku sva se tu v

Ob slovesnosti posvetitve cerkve v Manambondro. V sredi škof, desno od njega Peter Opeka, levo Rok Gajšek, spredaj pri oltarju pa kot napovedovalec Janez Puhanc.

Tangainonyju počutili bolj osamljeni. Francoščina nama ne gre preveč dobro, pa še te nihče iz vasi ne zna, sestre pa imajo vse zelo nabit program in skoraj ni časa za razgovor. Vsi pravijo, da je pač najhujše v začetku. Imava občutek, da je to za nama, saj se dobro počutiva in sva zadovoljni z delom. Tudi vročina nama kar prizanaša. Večkrat dežuje in to malo ohladi ozračje. Težko si pa predstavljava, da smo v decembru in v adventu in da nama bo Božič vroč.“

Uredništvu KM sta pa 18. I. pisali:

„Pošiljava vam obljubljeni članek, ki je že dalj časa pripravljen. Želeli sva priložiti tudi slike, a sva morali nanje čakati zelo dolgo. Upava, da pri vas ne popravljate tako kot pri „Družini“ in da bo članek kmalu objavljen v celoti. Mogoče bova imeli

korajžo in še kaj napisali.

Med tem časom sva dobili tudi obvestilo, da ste poslali za naju denar v Paris. Lepa hvala in Bog plačaj vsem dobrotnikom!

Drugače sva zdravi, pogumni in zadovoljni, saj nama gre delo vsak dan bolje od rok. Vroč afriški pozdrav!“

Iz Matange, ali kakor misijonar Slabe navaja ime tega misijona, „Matangy“, smo od imenovanega misijonarja dobili pismo, ki ga je pisal 13. februarja. Iz njegovega pisma navajamo sledeče:

„Klemena Štolcerja sem navduševal, da bi Vam kaj več pisal. Toda nanj zaenkrat ne moremo računati. Njegova mama je težko obolela in je šel domov k njej na predčasni dopust. Bajje ima mama raka v zadnji stopnji.

V Matangy smo začeli z gradnjo sestrskeske hiše. Žal mi je, da si nisem

prej omislil avtomobila. Pomanjkanje transporta zelo ovira gradnjo. Potem ko pridejo sestre, ga bom pač še veliko bolj potreboval. Zato zdaj že bolj resno mislim nanj. Dogovoriti se moram s sobrati, kam naj prosim.

V Ranomeni po odhodu štolcerja razen sester zdaj ni nikogar. Z Radotom mašiva luknje, kolikor pač moreva.“

Končno imamo z Madagaskarja pismo z dne 26. februarja, ki nam ga je pisala prednica gobavske naselbine pri Farafangani s. TEREZIJA PAVLIČ, ki med drugim tudi tole piše:

„Tu kratek odgovor na Vaše vprašanje glede operacijske sobe v našem naselju. Vse je zaenkrat padlo v vodo, ker se je naše pismo s prošnjo za potrebni material izgubilo. Morali smo začeti z vsemi papirji nanovo. Kot vsako leto, smo predstavili naš program družbi, ki ima ime po znamenit prijatelju gobavcev Raorel Folleureau v Parizu. Če nam bodo mogli vse potrebno za ta program posredovati, bo dobro, če ne, nam bodo dali navodila, kam drugam naj se obrnemo po pomoč v tej zadevi. Nekaj upamo dobiti tudi pri dobrotnikih. Naša s. Elizabeta Schwarzl je Avstrijka in ima precej poznanstva doma in nam marsikaj uredi.

Nastopila pa je nova težava: Naša elektrika je brez zadostne moči za delovanje raznih aparatov. Elektrarna nam je sporočila, da moramo zamenjati vse električne napeljave, ker so stare in se veliko toka med potjo porazgubi. Po njih mnenju bi ta zamenjava stala najmanj 3.400.000 malgaških frankov. Nismo pripravljeni na tako veliko vsoto in jo moramo najprej kje stakniti.

Druga težava: Vodovodne cevi, po katerih teče voda v šolo in v celo gobavsko naselje, v disperzer, itd., so se zamašile pretekli teden. Ko so odprli napeljavo v zemlji, so opazili,

Z misijona v Manambondro pri Janezu Puhanu: Mladi pri kosilu po skupnem delu.

da je neobhodno potrebno vse cevi zamenjati, saj so bile napeljane leta 1968 leta...

V načrtu pa imamo: kupiti stroj za luščenje-stopanje riža, ker bolniki ne zmorejo tega napornega dela. Ker pa zaenkrat električni tok ni še dovolj močan, bo treba nabaviti zraven tudi motor za ojačenje toka. Tako nam kar prav pride, da z operacijsko sobo zaenkrat še nič ni.

Že šest mesecev nam država ne dobavi nobenega riža, doma nam ga je pa tudi zmanjkalo, kar smo ga pridelali, zato sem ga morala kupiti na trgu za trikratno ceno. Tudi sicer je položaj v deželi na vse strani težak. V uradih na primer ne dobiš niti energa papirja, če ne podplačaš... Kot da delamo zase...

Tako se borimo z vsakovrstnimi težavami. Sreča, da je Bog vedno z nami, če ne... Brez križa ni nebes.“

IZ MISIJONSKEGA ZALEDJJA

DVE MISIJONSKI KNJIGI

„Salezijanci v Vietnamu“

Tako je naslov knjigi z nekako 120 stranmi, ki so jo v italijanščini, kot razmnoženino, izdali salezijanci v Hong Kongu leta 1984 in so jo poslali tudi našemu uredništvu. V podnaslovu stoji napisano: Kratka zgodovina, ki jo je napisal Andrej Majcen SDB in jo je uredil Mario Rassiga SDB.

V uvodni besedi gospod Rassiga razloži, od kod razlika med piscem in urednikom tega dela. (Italijanski izraz „scrittore“ smo tu prevedli s „pis-cem“, „compilatore“ pa z urednikom, dasi prevod ne odgovarja povsem vse-bini italijanskega izraza.) Naš rojak, bivši kitajski in vietnamski misijonar Andrej Majcen SDB je na povabilo predstojnikov to zgodovino napisal v nek-njiževni italijanščini, v kateri je bilo mnogo kitajskih, francoskih, vietnam-skih in drugih izrazov. Poleg tega v delu podatki nimajo istega zgodovinskega pomena. Urednik je Majcenov jezik obdelal, zgodovinskim in drugim podat-kom pa dal v knjigi mesto, ki jim gre.

Delo sestoji iz štirih poglavij uvoda, ki prikaže salezijansko predzgodovino v Vietnamu, se pravi delo p. Seitza v Deškem mestu Kristusa Kralja, ki je prešlo potem v salezijanske roke, in pa umik proti jugu pred prodira-jočim komunizmom.

Drugi del knjige obsega 10 poglavij in obravnava razvoj salezijanskega dela v Južnem Vietnamu od oktobra 1952 naprej, v nad vse razburkanih vojnih časih, v začetku pri vodstvu deškega mesta z okrog 400 mladine, potem pa pri vzgoji domačega salezijanskega naraščaja, ki ga je bilo v celoti nad 100. To obojno delo je bilo prvenstveno pod vodstvom našega rojaka.

Po „osvoboditvi“ Sajgona 29. aprila 1975 je bil skupaj z misijonarji drugih narodnosti in redovnih skupnosti „povabljen“ tudi Andrej Majcen, da zapusti Vietnam. Odšel je k sobratom v Hong Kong.

Urednik knjige zaključuje opis tega drugega dela s podatkom, da so po Majcenovem odhodu ostali v Vietnamu samo še domači vietnamski sale-zijanci, ki so še sedaj večinoma zvesti svoji salezijanski družbi in Cerkvi, kljub težkim življenjskim in apostolskim okoliščinam.

Pri prebiranju tega zgodovinskega orisa salezijanskega dela v Vietna-mu nam vstane želja, da bi celotno delo izšlo tudi v slovenščini, ker bi tako iz njega vsi spoznali, koliko more tudi slovenski misijonar, in celo v tako izrednih okoliščinah, pomeniti za razvoj Cerkve v svetu.

„Blagovestnika Slovanov“

1.100-letnica smrti sv. Metoda, enega od obeh blagovestnikov slovanskih narodov, solunskih bratov Cirila in Metoda, je dala povod goriški pisateljici Zori Piščanc, da se je lotila težke, a nad vse pomembne naloge, v poljudni zgodovinski obliki prikazati rojakom življenjsko podobo teh dveh misijo-narjev med Slovani v prvem tisočletju krščanstva.

Delo je pomembno ne morda radi kakih novih zgodovinskih raziskav, kar noče biti, ampak zato, ker je pisateljica v okvir sicer znane zgodovine tistih časov postavila ti dve svetniški osebnosti na poljudni način, v prijetnem pripovedovanju, brez ambicij umetniškega literarnega ustvarjanja, tako da bralec, ki preje zgodovine svetih bratov ni dosti poznal, zdaj kar zaživi z njima. Pisateljica je s svojo domišljijo ustvarila povsem verjetni okvir dogodkom v življenju in poslanstvu svetih bratov. Ob tem je izrabila vsako priložnost, da je vpletla v pripovedovanje obilico duhovnih misli in pogledov. Posebno vrednost knjigi dajejo domala dobesedno navajani citati iz knjige slovenskega zgodovinarja tiste dobe prelata Franca Grivca, ki je izšla v Ljubljani leta 1927, ponatisnjena pa bila v Celju leta 1963.

Pisateljica zaključuje svoje delo z izrazi svojega in vseh nas hrepenenja po verskem zedinjenju slovanskih narodov, med katere sta sveta brata zakoreninila krščanstvo:

„Ohrid, ti čudoviti biser na meji dveh svetov, zibelka slovanske književnosti, v katero sta sveta brata Ciril in Metod po svojih učencih Klimentu in Naumu položila prve klice vere in kulture! Iz tebe so izšli slovanski duhovniki in božji učitelji, ki so z Resnico razsvetlili ves slovanski svet. Tvoja želja, da bi se zedinil Vzhod in Zahod, pravoslavni Carigrad in katoliški Rim, se doslej še ni izpolnila. — Duh velikih blagovestnikov in apostolov pa še vedno bedi nad teboj, kliče k spravi in edinosti vse narode po Kristusovi želji: da bodo vsi eno; da bi ne bilo več ne Grka ne Juda ne Rimljana, da bi vsi postali otroci istega Očeta, ki je v nebesih, združeni v isti veri, pod vodstvom istega Pastirja!“

„MISIJONSKA SREČANJA IN POMENKI“

Tega misijonskega zglavja v petkovih „Ameriških domovinah“ smo od maja 1985 v Buenos Airesu prejeli sledeče številke: 656, 661, 666, 671, 672, 673 in 674. Kot navadno, tudi to pot objavljamo iz gradiva v teh zglavjih le poročila o gmotnih dosežkih prireditelj, ki jih organizirajo posamezni odseki Misijonske znamkarske akcije (MZA), ki ji načeljuje lazarist Karel Wolbang, že leta župnik v kanadskem Scarboroughu, a delovanje organizacije se odigrava povečini v Združenih državah Severne Amerike.

Predsednica odseka v Chicagu, Gizela Hozjan, je sporočila, da so imeli tretjo nedeljo v aprilu prodajo peciva. Prodaja sama in darovi so nanесли 550 dolarjev USA.

Anton Malenšek, predsednik MZA za Bridgeport-Fairfield, poroča o kosilu, ki so ga v Fairfieldu priredili v pomoč misijonarjem. Nabrali so vsega skupaj zanje 500 USA dolarjev.

V Clevelandu so poleti 1985 priredili misijonski piknik, o katerega gmotnem uspehu je sporočil blagajnik Štefan Marolt sledeče podatke: Dohodkov je bilo 8.787.26 dolarjev, izdatkov pa 929.98, tako da je ostalo čistega za misijone 7.857.28 USA dolarjev. Od tega je bilo darov splošno za misijonarje in za nekaj posameznikov 2.155 dol., prispevkov za vzdrževanje domačih bogoslovcev v misijonih pa 2.750 dolarjev; dočim je ostalo sad drugih dohodkov.

MZA ima nekaj sodelavcev tudi v Kanadi. V Lethbridge so zbrali za misijonarje 321 kanadskih dolarjev.

MZA iz Milwaukee pa je poslala po predsednici Mary Coffelt sporočilo,

da so tam priredili misijonski piknik, ki je rodil čistega za misljone 6.048.90 USA dolarjev. Od tega je večina za slovenske misijonarje. V Milwaukeeju pa so še 29. septembra 1985 organizirali za misijone prodajo peciva, katera je rodila 706 USA dolarjev, spet za slovenske misijonarje.

Tudi v New Yorku so pod vodstvom predsednice MZA Helene Klesin imeli misijonsko prireditev, ki je prinesla misijonarjem 1.588 dolarjev.

MZA Windsor v Detroitu, Kanada, je priredila že 13. misijonski piknik na farmi F. Martinčiča v Maidstone. Čistega je ta prireditev dala 2.552.70 dolarjev, deloma v USA dolarjih deloma v kanadskih.

Tudi v Gilbertu, kjer živi in deluje glavna predsednica MZA Anica Tuschar, so imeli za misijonsko nedeljo prireditev in so za slovenske misijonarje zbrali 1.200 dol.

V Minneapolisu, tudi v Minnesoti, pa so imeli misijonski sestanek pri Francu Medvedu in napravili za slov. misijonarje nabirko, ki je dala 870 USA dolarjev.

To so podatki iz dobljenih petkovih Ameriških domovin, ki pa so zadnji iz decemberske številke za leto 1985. O tem, kaj vse so odseki MZA priredili in pridobili za misijone v teku leta 1986, upamo poročati kasneje.

Omenimo naj še, da gornje nabirke nikakor niso vse, kar rojaki v Severni Ameriki (ZDA in Kanada) potom MZA darujejo za slovenske misijonarje, za domače bogoslovce, za misijone sploh, za Baragovo beatifikacijo, in še kaj. V objavah so poleg gornjega še poročila o številnih darovih posameznikov ob raznih prilikah, darovi za svete maše misijonarjem, naročnina za petkovo Ameriško domovino, ki jo plačujejo misijonarjem, itd.

Veliko, pomembno delo za božje kraljestvo v misijonih, ki naj se ohranja naprej in naprej.

DRAGOCENI MISIJONSKI POJAVI NA GORIŠKEM

Priložnostni list „Misijonska nedelja 1985“

Za svetovni misijonski dan rojaki goriške škofije že dolga leta nazaj izdajajo kot prilogo tednika „Katoliški glas“ 16 strani obsegajočo istoimensko brošuro z ovitkom v dveh barvah.

Številka za lansko Misijonsko nedeljo na prvem mestu objavlja prevod papeževe misijonske poslanice za ta dan. Sledi mu „Beseda goriškega nadškofa“. Nato spis „Po maturi prostovoljno v Afriko“ objavlja razgovor glavnega goriškega misijonskega delavca prelata dr. Kazimirja Humarja z dvema slovenskima maturantkama, ki sta šli skupaj za mesec dni v „delovni skupini“ v Gornji Volta v Afriki, misijonu in ljudem na pomoč. Pod naslovom „Slovenski misijon na Madagaskarju“ brošura objavlja zanimiv zapis tamkajšnjega misijonarja Janeza Puhana CM in tudi njegov zgovoren črtež o tem misijonu, katerega upamo objaviti kdaj kasneje v našem listu. Salezijanski misijonar Avgust Horvat lepo opiše deželo, kjer zdaj izganjajo misijonarje, Furundi. Tudi salezijanec, brat Joško Kramer, ki je pred dobrih 50 leti odšel v misijone in se nepretrgano žrtvuje tam, opisuje misijonske razmere v deželi, kjer sedaj deluje, na Papui-Novih Gvineji. Tako je večina vsebine te brosure iz življenja in dela slovenskih misijonarjev. Poleg tega je poučen članek o verskih razmerah v Vietnamu, kjer so, kot pove naslov, „Cerkev razglasili za sovražnico države“.

Med članki je mnogo novic iz misijonskega sveta. Nenavadno vsebinsko bogat je tudi ovitek, se pravi njega notranji dve strani, kajti naslovna in zadnja stran objavljata skoro celostranski fotografiji iz misijonskega sveta, kakor je tudi notranjost brošure posejana z njimi. Ta ovitek prinaša številke o misijonskih darovih slovenskih vernikov v letu 1984. Iz podatkov je razvidno na primer, da je zlasti goriška škofija ena prvih v nadškofiji glede misijonske dobrodelnosti.

„Življenje misijonske Cerkve“

„Katoliški glas“ je v svoji 10. številki leta 1986 prinesel dvostransko prilogo izključno misijonske vsebine z gornjim naslovom, ki je menda slovensko glasilo misijonske akcije goriške nadškofije. O tej izredno živahni delavnosti celotnega verskega občestva poroča članek pod naslovom „Radodarna škofija“, iz katerega ponatiskujemo sledeče:

„Goriška nadškofija se lahko nekoliko pohvali zaradi svoje darežljivosti. Majhna je, potisnjena na državno mejo, mnogo notranjih težav ima, pa jih je znala premagati in je obrnila pogled tja, kamor je hotela božja Previdnost. Velikodušni so predvsem škofje, msgr. Cocolin ob svojem času, zdaj pa p. Bommarco, ki sta kljub pomanjkanju duhovnikov pospeševala sprejeto obveznost duhovnikov pastirjev, redovnic in laikov. Vsi ti so v 15 letih poslali iz Gorice in v imenu škofije kar 42 oseb v misijonsko službo. Morda jih je na tisoče, ki so v teh letih velikodušno darovali in kakor koli podpirali misijonsko prizadevanje goriške Cerkve tako v središču, kakor po župnijah in misijonskih krožkih, šolah, društvih in prostovoljnih sodelavcih. Goriška nadškofija ima komaj 190.000 duš, a je vendar presenetljivo bogato prispevala za misijonske potrebe.“

Omenjamo, da se misijon Bouaké, ki ga na ta način podpira vsa goriška nadškofija, nahaja na Slonokoščeni obali, kjer delujejo na raznih misijonih dva slovenska škofijska duhovnika brata Bajec in dve slovenski Frančiškanki Brezmadežne in ena prav kar tja došla laična misijonarka.

Druga stran te priloge objavlja članke in slike iz življenja slovenskih misijonarjev: bivšega Andreja Majcena SDB, malgaških dveh Ivana Štanta CM in Janeza Puhana CM, misijonarja Cukala Jožeta S.J. iz Indije, Stanka Pavlina SDB iz Hongkonga in Radka Rudeža iz Mumbwe v afriški Zambiji.

Letno poročilo vodje slovenske goriške misijonske akcije, prelata dr. Kazimirja Humarja.

Gorica, 10. januarja 1986.

„Leto se je obrnilo, zato obračun o skupnih misijonskih skladih v l. 1985: Vse v italijanskih lirah!

V Sklad za vse slovenske misijonarje: N. N., 50.000; V. J., 20.000; Žigon Marija, 50.000; V. J. D., 100.000; župnija sv. Ivan, Gorica, 760.000; Berta Stibil, 30.000; I. K., 100.000; pok. Urh Paludetto, 500.000; N. N., 50.000; H. S., 25.000; N. N., 50.000; Sv. Ivan, Gorica, 1.030.000; V. J. D., 200.000; N. N., 100.000; F. H., 50.000; N. K., 50.000; N. N., 174.000; S. H., 30.000; N. N., Rupa, 350.000; R. B., 100.000; N. N., 150.000; Ida Kashuta, 20.000; B. Stibil, 30.000; N. N., 500.000; N. N., 100.000; N. N., 100.000; N. N., 1.000.000; XY, 500.000; V. Humar, 50.000; M. F., 30.000; J. S., 10.000; župn. Sv. Ivan, Gori-

ca, 295.000; N. N., 100.000; C. K., 20.000; N. N., 10.000; N. N., 50.000; skupaj 6.794.000 Lir.

V Sklad za lačne v misijonih: V. Bratina, 100.000; N. N., Rupa, 200.000; Ukvanska mladina, 100.000; Berta Stibil, 30.000; N. N., Rupa, 200.000; N. N., Rupa, 10.000; N. N., 400.000; Pisk Marija, 100.000; N. N., 100.000; N. N., 100.000; N. N., Rupa, 100.000; N. N., Rupa, 50.000; P. D., 10.000; N. N., 50.000; N. N., 5.000; M. Frandolič, 100.000; N. N., Rupa, 20.000; N. N., Rupa, 10.000; Sv. Ivan, Gorica, 267.000; N. N., 500.000; B. Stibil, 30.000; M. R., 50.000; N. N., 100.000; N. N., 10.000; N. N., Podgora, 100.000; skupaj 2.742.000 Lir.

V sklad za gobavce: N. N., 100.000; N. N., 50.000; N. N., 50.000; M. R., 100.000; N. N., 100.000; N. N., 50.000; skupaj: 450.000 Lir.

V vse gornje sklade je bilo torej darovano 9.986.000 Lir.

Izdalo pa se je 5.100.000 Lir v sklad „Katoliških misijonov“ za vse slovenske misijonarje, posameznim misijonarjem pa se je oddalo naravnost 4.875.000 Lir (iz skupnega).

Poleg tega se je za posamezne misijonarje nabralo in oddalo vsega skupaj 11.348.000 Lir.

Goriškim rojakom in njihovemu misijonskemu vodju iskrena zahvala v imenu vseh slovenskih misijonarjev!

IZ NAŠE MISIJONSKE ZGODOVINE:

Skoraj spregledana misijonarka na Madagaskarju.

Ko je pred leti misijonar Janko Slabe sestavil pregledni seznam vseh slovenskih malgaških misijonarjev v preteklosti in sedanosti, ki smo ga objavili na straneh 190 in 191 številke za maj-junij 1984, je tam, za prvim znanim Slovincem, ki je odšel na misijonsko delo med Malgaši, lazaristom Obreza Jožefom (Slabetov seznam ima napako, ker ga imenuje Omerza in brez priimka, pač pa prav prikaže, da je bil na Madagaskarju od konca leta 1929 do leta 1933), navedel kot drugo slovensko misijonarko na Madagaskarju usmiljenko s. Ano Resetič z redovnim imenom Genovefa in je navedel, da je tam delovala od 5. XII. 1933 do 3. VIII. 1936. Kaj več o tej misijonarki doslej vsaj pri KM nismo vedeli.

30. marca 1936 nam pa iz Vangaindrana piše prednica tamkajšnjih usmiljenk s. Marija Pavlišič to in ono o tej premalo poznani slovenski misijonarki, in sicer sledeče:

„Prve sestre so prišle v Vangaindrano 8. decembra 1926. (Duhovniki pa že leta 1903.) V knjigi, kjer so vpisane vse sestre, ki so tu delale, je tudi Slovenka s. Ana Resetič z družbenim imenom Genovefa, ki je bila rojena v kraju Groble (Groblje pri Domžalah?) 26. aprila 1894 in ji je bil oče Franc Resetič, mati pa Jožefa, roj. Zalokar. Družbeni postulat je s. Resetič delala v Splošni bolnici v Ljubljani (kjer je tedaj delovalo okrog 300 slovenskih usmiljenk), v družbo usmiljenih sester sv. Vincencija Pavelskega je pa vstopila 22. maja 1919. Kdaj je prišla na Madagaskar, ni napisano, pač pa, da se je po treh letih delovanja tamkaj dne 3. avgusta 1936 vrnila v provinco usmiljenk v Sloveniji. Zakaj se je vrnila razmeroma hitro, ni napisano.“

Tako prednica vangaindranskih usmiljenk, Slovenka s. Marija Pavlišič,

na podlagi knjige, kjer so vpisane vse sestre, ki so tamkaj delovale. Morda pri tem sporočilu niti ona ni pomislila, da je letos ravno 50 let, odkar je ta pionirka slovenskega dela na Madagaskarju otok zapustila. Zelo bi bili hvaležni, če bi nam kdo iz domovine v družbenem arhivu usmiljenk poiskal in poslal kaj več podatkov o misijonkem in kasnejšem življenju te sestre.

Sestra Pavlišič k svojemu poročilu pripominja: „Zdi se mi, da je prav, spomniti se te sestre, ker je bila ena tistih, ki so orale trdo ledino, na kateri mi zdaj gradimo božje kraljestvo.“

MISIJONSKI OPAZOVALEC

V Slovensko vas pri Buenos Airesu v Argentini je prišel iz Kenije na dopust k svojim staršem in drugim sorodnikom salezijanski misijonski brat Štefan Burja. Tu misli ostati kar leto dni, da se povsem okrepi. Težka afriška klima misijona Siakago ga zelo izčrpa, zato bo po zdravnikovem nasvetu čim prej odšel v kordobske hribe na okrevanje, da se bo potem mogel vrniti v Kenijo. Misijonski krožek Slovenske vasi bo pač moral počakati, da ga na sestanku pozdravi, kakor tudi celotna Slovenska vas, kateri bi sovaščan Štefan rad pokazal slike s svojega delokroga in jim kaj povedal. No, v teku leta se bo gotovo našla kaka lepa prilika za vse to.

Ko že omenjamo Slovensko vas, naj povemo, da je nje misijonski krožek spet organiziral med vaščani takozvano **misijonsko postno akcijo**, katere izkupiček bo šel spet o. Tomažinu v Zambiji v pomoč gradnji Marijinega romarskega svetišča pri Lusaki, saj je cerkev v Slovenski vasi tudi posvečena Mariji Kraljici. O uspehu te akcije, ki naj bo pred vsem duhoven, potem pa tudi gmoten, bomo še poročali.

Ta krožek je napravil prvi poskus, tudi s **paketi pomagati misijonarjem** oziroma njihovim revežem. S prošnjo za tovrstno pomoč se je nanj obrnila s. Terezija Medvešček, ki deluje v Bandelu pri Kalkuti. Brž so zlasti krožkarice podvzele akcijo za tak paket rabljene obleke in ga je na pošto oziroma carino oddal tajnik Viktor Rot. Čakati je bilo treba nekaj mesecev, a končno je le prišlo pismo od misijonarke Medvešček, ki pove, da je paket srečno priromal tjakaj in da ga je bila zelo vesela, kajti vseboval je povsem dobrodošle stvari.

To bo pač sprožilo akcijo za stalno pošiljanje paketov pred vsem z rabljeno, a še dobro ohranjeno obleko raznim slovenskim misijonarjem. Saj nam je k temu načinu pomoči misijonom kot pobuda nedavno od tega objavljeno poročilo o čudovitem tovrstnem delovanju pokojne dobrotnice iz ZDA Viktorije Holozan, pa delo rojanskega misijonskega krožka v Trstu in drugi primeri.

Čisto nekaj drugega je pač **akcija torontskih rojakov**, prav po severoameriško velikopotezna, ko so poslali na Madagaskar kar cel „kontejner“ (hermetično zaprti kovinski zaboj za kombinirano prevažanje blaga na velike razdalje, tako ga označuje najnovejši Slovar slovenskega jezika, čemur

smo mi dodali le besedo „kovinski“, kar se nam zdi umestno; slovar ta izraz sprejema med slovenske izraze...). Ta kontejner je tehtal z robo vred kar 20 ton, vseboval je pa hraniiva, oblačila in zdravila. Misijonar Gajšek ga je šel iskat iz glavnega mesta dežele, kjer sedaj deluje, v oddaljeno pristanišče Tamatave in je vso robo v dveh kamijonih prepeljal v Vangaindrano, kjer sedaj stvari porazdeljujejo slovenskim misijonarjem, kar pač kdo najbolj potrebuje in za kar bo vsak moral nekaj plačati za kritje prevoza iz pristanišča v Vangaindrano, kar 4.000 kanadskih ali 2.200 USA dolarjev. A vsem bodo te in one pomoči zelo prav prišle, le za prihodnje bodo skušali poslati kontejner do tja, odkoder bo prevoz manj stal...

Iz Združenih držav se je oglasila misijonarka s. Silva Žužek iz družbe Misijonskih zdravstvenih sester. Sporoča nam veselo vest, da bo v letošnjem avgustu končno dosegla državljanstvo ZDA in da se bo potem verjetno v začetku 1987 vrnila v afriške misijone, mimogrede pa se bo ustavila v Argentini, saj ima tu več bratov in njihovih družin, pa veliko misijonskih prijateljev, ko je iz te dežele odšla pred leti v Afriko.

Na obisk k svojemu bratu Ludviku Šmalcu v Slovenski vasi je prišla iz Pariza sedanja tamkajšnja naša misijonska poverjenica in sodelavka s. Rozalija (Ivanka) Šmalc, ki je bila preje devet let predstojnica vseh jugoslovanskih usmiljenk, sedaj je pa družbena tajnica za slovanske narode v družbeni pariški centrali. Z njo je prišla s. Nežka Mrše na obisk brata, ki ga ima v Argentini. Obe ti dve sestri sta kot begunki vstopili skupaj s še desetimi drugimi v novicijat usmiljenk v Sieni, kjer jih je vzgajala še vedno živa, sedaj v avstrijskem Grazu živeča s. Libija Krek.

V Avstriji je umrl za „Katoliške misijone“ prvih letnikov zelo zaslužni bivši lazarist **Jožef Godna**, ki je leta vodil tudi Misijonsko tiskarno v Grobljah, potem je pa radi nekega nesporazuma s predstojništvom prestopil med duhovnike ljubljanske škofije. Zadnja desetletja je živel kot begunski duhovnik v Združenih državah Severne Amerike in tudi sodeloval pri delu za Baragovo beatifikacijo. Naš urednik se je še pred nekaj leti sešel z njim v Tinjah, kjer ga je osemdesetletnika našel še zelo bistrega. Živo se je zanimal za usodo „Katoliških misijonov“ in je bil vesel, da naš list tako vztrajno živi še šestdeset let potem, ko mu je bil on urednik in sodelavec. Naj pokojni soustanovitelj Katoliških misijonov (skupaj z Andrejem Tumpejem) v miru počiva in Bog mu bodi plačnik tudi za njegovo misijonsko zavzetost. Misijonarjem ga priporočamo v molitev!

Iz ZDA nam je pisal zvesti naročnik „Katoliških misijonov“, ki mu list pošiljamo celo z letalsko pošto na njegovo željo, da bi ga dobil čim prej v roke, **Niko Tomc**, brat pred nedavnim umrlega slovenskega glasbenika, župnika Matija Tomca. Pravi, da smo lahko veseli slovenskega misijonskega lista, kot ga izdajamo, češ da je v njem nagromadeno toliko bogatega gradiva. Piše: „Na strani 476 zadnje številke KM, ki sem jo prejel, ste zapisali: Če že skromni izseljenci „Katoliški misijoni“ itd... Kje pa vi sploh najdete revščino pri tej bogati vsebini lista!? Kako jaz na to skromnost gledam? Imam naročen tukajšnji časopis. Zmeraj je precej obilen. Ne porabim niti pol ure, da spravim v koš za smeti vsaj 90% te vsebine, pa tudi drugih 10% pregledam prej kot v eni uri. Te naše „Katoliške misijone“ si

pa razdelim za cel teden, vsak dan vsaj po eno uro ali dve, pa mi je včasih kar hudo, ko pridem do zadnje strani...“ — Lepo se zahvalimo naročniku iz ZDA za to ljubezen do misijonskega lista! Res nam tudi od drugod pišejo, da ga kar celega preberejo, radi zanimivega čtiva. Bog daj, da bi, če že ne „Katoliški misijoni“ v izseljenstvu, vsaj kak podoben misijonski list, čeprav v domovini, tako ali še bolj zanimivo prikazoval življenje svete Cerkve v misijonih, posebno slovenskih.

MISIJONSKI DAROVI

ZA VSE SLOVENSKE MISIJONARJE

ZDA (v USA dolarjih): Niko Tomc, 20; N. N., Chicago, 50.

TRST (v italijanskih lirah): po Marijini družbi na Via Risorta : N. N., 300.000; duhovnik Coci, 100.000; N. N., 5.000; N. N., 19.000; Slekovec Marija, 15.000; za lačne, Foški Ivanka, 20.000; N. N., 20.000; (za Andreja Majcena SDB) za vietnamske katoličane, N. N., 30.000.

Čile: duh. Anton Žagar, 150 USA dolarjev.

Argentina: Vinko Goršič, 1 Avstral.

ZA POSAMEZNE MISIJONARJE

Petru Opeku za cerkev sv. Jožefa v Vangaindrano, v arg. avstralih: Družina Makovec, 60; škerl, 12; Olga Omahna, 27; Joža Marin, 10; Janko Dimnik, 10; Kristina Jelenc, 10; Opekovi, 40; Uršič Mihaela, 10; družina Malovrh, 20; družina Kele, 20.

O. Evgenu Ketišu OFM v Togu: N. N., Avstralija, 100 avstralskih dolarjev.

O. Lovru Tomažinu S.J. v Zambiji: Lojze Macarol, za romarsko cerkev, 20 \$.

ZA MISIJONE NA SPLOH

Francija: Peterka Katarina, 100 fr. frankov; Marija Maučec, 100 fr. fr.; Balazič Terezija, 200 fr. fr.

ZDA: Jožefa Mokorel, 50; Jože Snoj, duhovnik, 26 dolarjev.

Argentina: Helena Oblak, 30; Iva Kušar, 20 avstralov.

Venezuela: Anton Ilija, 30 dolarjev USA.

V TISKOVNI SKLAD KM

Argentina, v avstralih: Japelj Anton, 10; družina Opeka, 10; dr. Jože Dobovšek, 10; Petek Lojze, 3; Miha Kociman, 2.

Francija, v fr. frankih: ga. Pišlar, 200; duh. Anton Dejak, 400.

ZDA, v USA dolarjih: Frančiška Opeka, 5; Ana Ahačič, 20.

iz Toronto so sporočili, da se je tamkaj zbralo za razne namene in tudi oddalo sledeče (vse v kanadskih dolarjih):

Za bogoslovca na Madagaskarju: štefka Strah, 3 x po 50; Ivanka Levstik, 300; Tone Adamič, 300.

Za s. Marjeto Mrhar na Madag.: N. N., 500.

Za gobavce: Alojz Gruntar, 200.

Za misijone: Francka Razbelj, 200; N. N., 130; božični dar otrok iz Prince George, 124; N. N., 100; Feliks Šebanc, 100.

Za misijonarje na Madagaskarju: Misijonski krožek Marije Pomagaj, 3.800.

Za Franca Buha: Ivanka Levstek, 100.

Za laične misijonarje: Ivanka Levstek, 120; Družina Nosan, 50; Veronika Dičeško, 410; N. N., 1.000; K. Ž. L., Marija Pomagaj, 250; Rudolf Kus, 200; N. N., 315.

Za misijonski zavod: Slavko Šteblaj, 200.

Po F. Sodju CM so darovali za laične misijonarje:

V avstrijskih šilingih: Ivana Jagodic, Lienz, 3.000; Marija Jereb, Lienz, 4.000; Hajnžič Jožefa, 500; Ana Perne, 100; s. Monika in sorodniki, Tinje, 500; udeleženci raznih duhovnih vaj, 5.000; Marija Lautenschlager, 3.000; Marija Vodivnik, Vogrče, 600; Marija Lautenschlager, 500; prof. Joško Hutter, Globasnica, 1.500; Marija Lautenschlager, 300; Ivana Jagodic, Lienz, 25.000; Marija Viduvnik, 100; Juli Rosenzopf, 300; Benko Marija, 150; žene na duhovnih vajah ŽRV, 200; Ogris Simon, 200; Marija Lapuš, 100; udeleženci počitniških dni, 200.

V kanadskih dolarjih so g. Sodju poslali: Gruntar-Dičeško, Toronto, 30 in Alojzij Gruntar, Kanada, 30.

VSEM ZA VSE TISOČKRAT BOG POVRNI!

"KATOLIŠKI MISIJONI" so splošen misijonski mesečnik, glasilo papeških misijonskih družb, slovenskih misijonarjev, "Slovenske misijonske zveze". Izdaja ga "Baragovo misijonišče". Urejuje in upravlja Lenček Ladislav C.M. — Naslov uredništva in uprave: El Cabezuelo (ex Loubet) 4029, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. Tiska "Editorial Baraga del Centro Misional Baraga", Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Provincia Buenos Aires. S cerkvenim dovoljenjem.

Naročnina v letu 1986 in vse za nazaj: 20 USA dolarjev oziroma odgovarjajoče v drugih valutah (v Kanadi 30 kanads. dolarjev). Letalsko 10 dolarjev več! V Argentini 17 avstralov:

PLAČUJE SE NA SLEDEČIH NASLOVIH:

Argentina: Baragovo misijonišče, El Cabezuelo 4029, 1826 Remedios de Escalada, Prov. Buenos Aires. — Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires.

— Pisarna Sloge, Bmé. Mitre 97, 1704 Ramos Mejia.

ZDA: Rev. Charles A. Wolbang CM, 131 Birchmount Road, SCARBOROUGH, Ont., Canada MIN 3J7 — Mr. Rudi Knez, 17826 Brion Ave., Cleveland, O. 4419 — Mrs. John Tushar, Box 731, Gilbert, Minn. 55741. — Mrs. Ana Gaber 2215 So. Wood Street, Chicago, Ill. 60608 U.S.A.

Kanada: Župnija Marije Pomagaj: rev. Ivan Jan C.M., 611 Manning Ave, Toronto 4, Ont.; župnija Marije Brezmadežne: 739 Brown's Line, Toronto, Ont. M8W 3V7; Za Montreal in Quebec: rev. Letonja C.M., 3470 Boul. Saint-Joseph, Montreal, Que. H1X 1W6.

Italija: Dr. Kazimir Humar, Corte San Ilario, 7, 34170 Gorizia.

Trst: Oddajati na naslov: Marijina družba, 34133 Trst, Via Risorta 3.

Francija: s. Rozalija Šmalc, Rue du Bac 140, Paris 75340, Cedex 07.

Avstrija: B. B. Seelsorgeamt, Viktringer Ring 26, Klagenfurt A-9020.

Anglija: Rehberger Gabrijela, 132, George Street, Bedford, Gran Bretaña.

Avstralija: Slovenske sestre, 4 Cameron Court, KEW, Vic. 3101.

Mladi budistični menih v nekem samostanu v Bangkoku.

Director responsable, Lenček Ladislav
Registro de Prop. Int. N° 231147
Domicilio legal, El Cabezuelo 4029,
1826 Remedios de Escalada (B)

Correo
Argentino
Suc. Lanús (B)

FRANQUEO PAGADO
Concesión N° 3143

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 5612